

Bilaga 4 Nämndernas lokalbehov

Till Plan för samhällsbyggnad och lokalförsörjning 2019-2021 med utblick till 2032

Förskolenämndens lokalbehov för åren 2019-2021 med utblick till 2032

Grundskolans lokalbehov 2019-2021 med utblick till 2032

Gymnasienämndens lokalbehov 2019-2021 med utblick till 2032

Kommande lokalbehov socialnämnden 2019-2022, med utblick 2031

Kommande lokalbehov äldreomsorgsnämnden 2019-2022, med utblick 2031

Kultur- och fritidsnämndens lokalbehov 2019-2021 med utblick till 2032

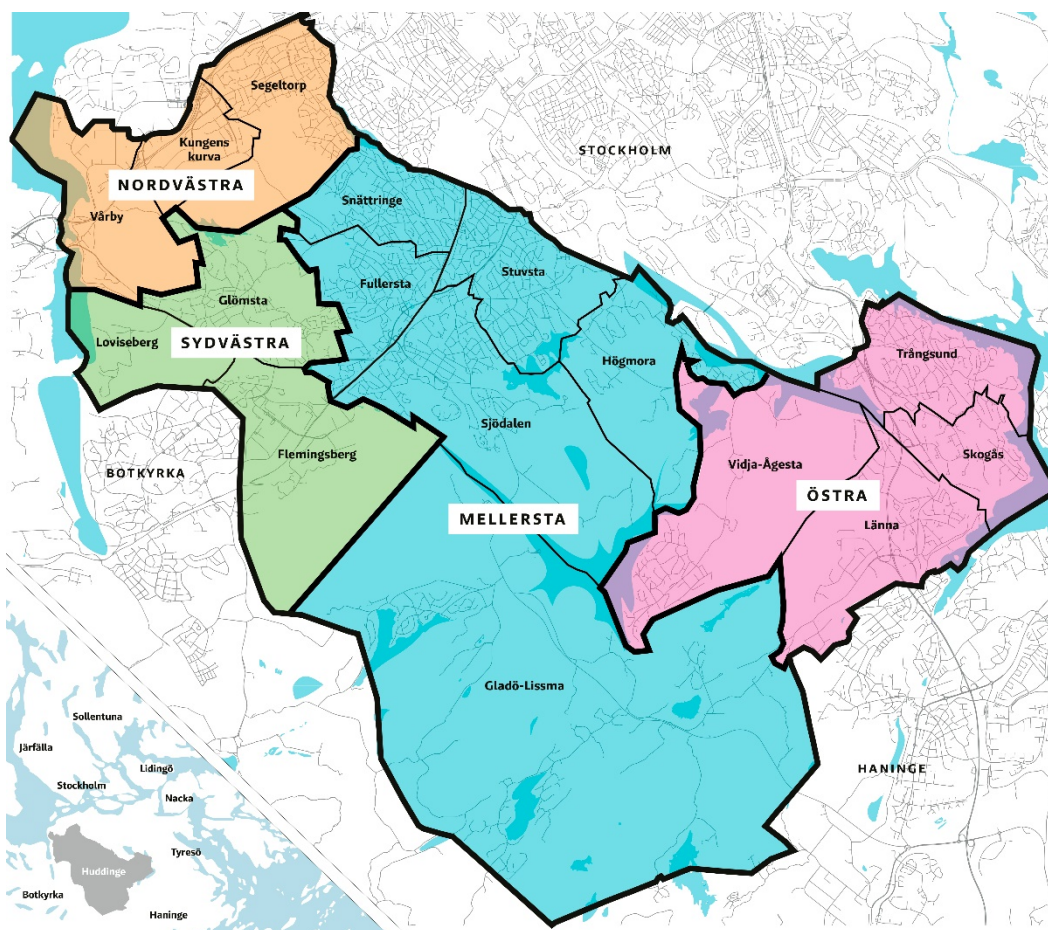
Underlag inför Mål och budget 2019-2021 för natur- och byggnadsnämnden

Underlag inför Mål och budget 2019-2021 för kommunstyrelsen

Förskolenämndens lokalbehov för åren 2019-2021 med utblick till 2032

Kommunkarta med programområden och kommundelar

Innehållsförteckning

Lokalbehovsplanen.....	4
Övergripande sammanfattning.....	5
Östra Huddinge.....	9
Nuläge och planering 2019-2021.....	9
Vidja-Ågesta.....	9
Trångsund.....	9
Skogås.....	11
Länna.....	12
Utblick för Östra Huddinge 2022-2032.....	13
Vidja-Ågesta.....	13
Trångsund.....	13
Skogås.....	13
Länna.....	14
Mellersta Huddinge.....	15
Nuläge och planering 2019-2021.....	15
Snättringe.....	15
Stuvsta.....	17
Fullersta.....	18
Sjödalen.....	19
Högmora.....	20
Gladö-Lissma.....	21
Utblick för Mellersta Huddinge 2022-2032.....	22
Snättringe.....	22
Stuvsta.....	22
Fullersta.....	23
Sjödalen.....	23
Högmora.....	24
Gladö-Lissma.....	25
Sydvästra Huddinge.....	26
Nuläge och planering 2019-2021.....	26
Flemingsberg.....	26
Glömsta.....	28
Loviseberg.....	28
Utblick för Sydvästra Huddinge 2022-2032.....	29

Flemingsberg.....	29
Glömsta.....	30
Loviseberg.....	31
Nordvästra Huddinge.....	32
Nuläge och planering 2019-2021.....	32
Vårby.....	32
Kungens kurva.....	33
Segeltorp.....	34
Utblick för Nordvästra Huddinge 2022-2032.....	36
Vårby.....	36
Kungens kurva.....	36
Segeltorp.....	37

Lokalbehovsplanen

Syfte

En lokalbehovsplan är en kort- och långsiktig planering av det lokalbehov som förvaltningarna har. En god framförhållning i planeringen av lokaler är angelägen för att kunna bedöma dels framtida investeringsbehov, dels kommunens samlade lokalkostnader. Lokalbehovsplanen sträcker sig 14 år framåt i tiden. Lokalbehovsplanen används som ett underlag inför kommande planering av tjänstemän.

Under 2018 har processen för lokalförsörjning kartlagts på uppdrag av kommundirektör. Syftet är att skapa en effektiv lokalförsörjningsprocess för att kunna bygga kostnadseffektivt, kvalitetssäkert och i tid. Enligt processen är förskolenämndens uppdrag att utifrån befolkningsstatistik ta fram och besluta om nämndens behov av förskoleplatser. Detta gör nämnden genom denna lokalbehovsplan. Planen redogör för politiskt beslutade lokalprojekt samt ett uppskattat behov av kommande förskoleplatser utifrån den aktuella befolkningsprognosens högsenario, enligt beslut i kommunen.

Nämndens tematiska strategier samt de standardfunktionsprogram som tas fram under 2019 ska ligga till grund för hur vi bygger och bygger om förskolor i egen regi.

Kommunövergripande lokalplanering

Nämnderna ansvarar för att upprätthålla och underhålla en lokalbehovsplan för sina verksamheter. Nämnderna ska även yttra sig över kommunala eller fristående utförare i Huddinge kommuns framtida verksamheter. Lokalbehovsplanen beslutas i nämnd en gång per år. Dessa behovsplaner ligger sedan till grund för kommunens gemensamma "Plan för samhällsbyggnad och lokalförsörjning i Huddinge 2019-2021 med utblick till 2032". I kommunens gemensamma plan sammanställs och prioriteras lokalinvesteringarna samt att det avgörs vad som ska byggas i egen regi av kommunens bolag Huddinge Samhällsfastigheter AB samt utförare av verksamheten. Planen för samhällsbyggnad och lokalförsörjning utgör ett underlag för beslut i Kommunfullmäktige en gång per år. Huddinge kommuns strävan är att det i alla delar av kommunen ska finnas goda möjligheter att välja såväl ett kommunalt som fristående alternativ. I Mål och budget 2019 framgår att hälften av alla nya verksamheter ska byggas och drivas av en fristående utförare.

Effektivt lokalutnyttjande

Kommunen skall aktivt och kontinuerligt arbeta för att utnyttja sina lokalresurser på bästa sätt och se till att lokalerna samutnyttjas i högre utsträckning.

Osäkerhetsfaktorer och risker

Det finns osäkerhet i såväl prognoser som tidplaner för planläggning och genomförande.

Osäkerheten hanteras genom att denna plan uppdateras årligen. Tidig information och dialog med fristående utförare är också viktig.

Ytterligare en osäkerhetsfaktor i planeringen av förskolor och skolor är kopplad till de barn och elever som väljer fristående förskola/skola inom och utanför kommunen. Detta måste tas hänsyn till i planeringen av kommunens ytor och lokaler.

Uppföljning av lokalbehovsplanen

Lokalbehovsplanen kommer årligen att uppdateras och justeras utifrån ändrade förhållanden såsom senaste befolkningsscenario och bostadsutveckling. Uppdaterad lokalbehovsplan ger möjlighet till ändrad prioritering om behov skulle uppstå.

Övergripande sammanfattning

Lokalbehovsplanen beskriver pågående och planerade förskoleprojekt utifrån befolkningsscenario "Tillväxtprognos 2018-2050 hög" och beräknad barnantalsutveckling under åren 2019-2021 med utblick för åren 2022-2032.

Mellan år 2019 fram till och med 2021 bedöms antalet barn i åldern 1-5 år öka med cirka 480 barn. Åren därefter och fram till 2032 beräknas ökningen uppgå till cirka 3 910 barn. I Nordvästra Huddinge, innehållande områdena Vårby, Kungens kurva och Segeltorp kommer barnantalet att öka mest sett över hela perioden 2019-2032, en ökning med cirka 1 720 barn i åldern 1-5 år.

Under åren 2019-2032 planeras det att byggas cirka 41 förskolor, kommunala och fristående, motsvarande cirka 4 600 förskoleplatser i Huddinge. Under samma period bedöms cirka 700 förskoleplatser att avvecklas. Nettotillskottet blir därmed cirka 3 900 platser.

Planering för utbyggnad av nya förskolor påverkas främst av utbyggnaden av nya bostäder, projekt som senareläggs eller inte genomförs och av förändringar i befintligt bestånd; till exempel genom rivningar av lokaler och avvecklingar av paviljonger. Även överklaganden av detaljplaner påverkar planering och därmed tiden för beräknat färdigställande av nya förskolor. Den enskilt största påverkan på ökningen av antalet förskoleplatser är den stora utbyggnaden av bostäder. Om bostadsbyggandet förändras ger det en direkt påverkan på behovet av förskoleplatser.

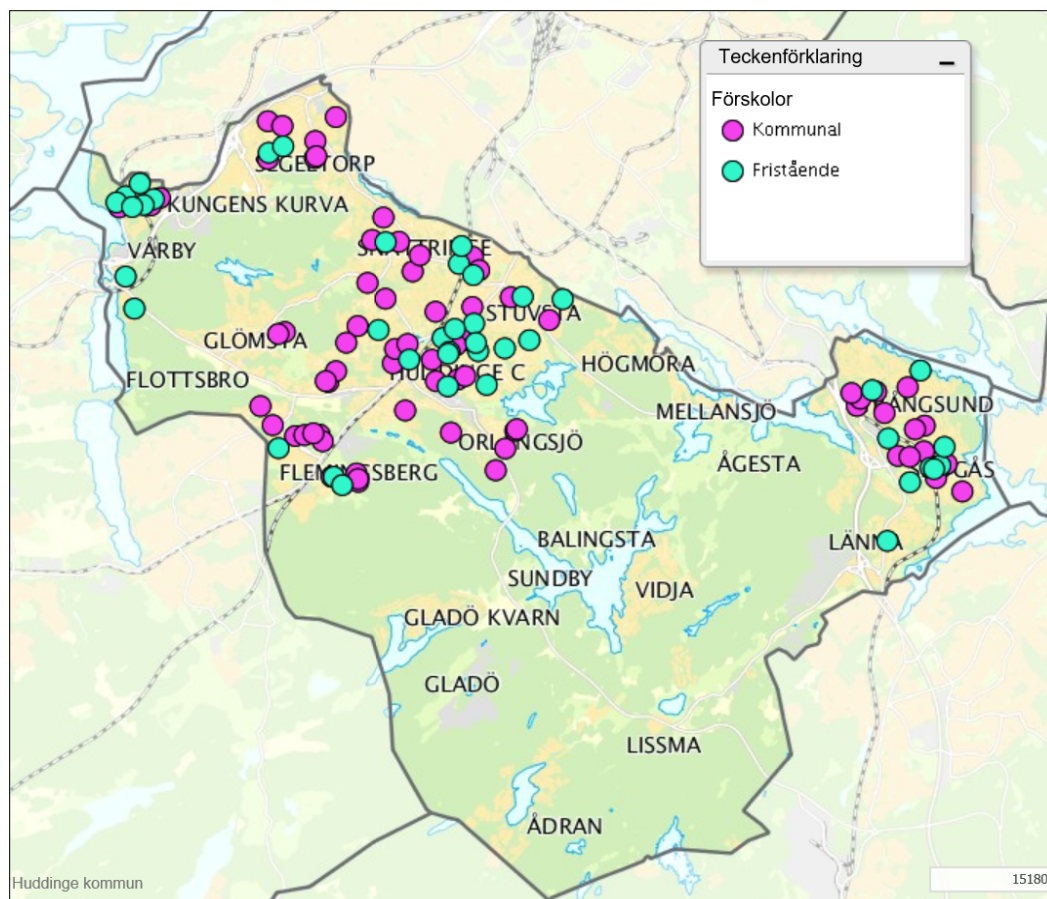
Vid planering av nya förskolor är det viktigt att utgå från belägningsgraden för olika kommundelar. Belägningsgraden i Huddinge, det vill säga antal barn i åldern 1-5 år som antingen går på en kommunal eller fristående förskola som andel av totalt antal 1-5 åringar i Huddinge, uppgick i oktober 2018 till cirka 84 procent. I vissa delar, huvudsakligen i ytterområdena, uppgår det bedömda behovet av kommunala och fristående förskoleplatser till cirka 80-95 procent av antal barn i åldern 1-5 år som bor i kommundelen. Länna, Snättringe och Flemingsberg hade i oktober 2018 lägst belägningsgrad. I mer centrala delar, såsom i Sjödalen och Fullersta, är behovet av förskoleplatser större än antalet barn som bor i områdena, huvudsakligen på grund av att barn från andra kommundelar söker sig dit. Sjödalen och Fullersta hade i oktober 2018 en belägningsgrad på cirka 100-105 procent.

Barn som inte är placerade i kommunala eller fristående förskolor kan istället ha placering inom pedagogisk omsorg (cirka 250 barn har det i kommunen vilket motsvarar cirka tre procent), vara hemmabarn eller ha ordnad barnomsorg på annat sätt. Då denna andel endast utgör en mindre del så har inte dessa barn kartlagts ytterligare.

I Huddinge finns fyra familjecentraler som är placerade i Östra programområdet (Skogås), i Mellersta (Sjödalen), i Sydvästra (Flemingsberg) och i Nordvästra Huddinge (Vårby). Fyra av Huddinges sex öppna förskolor ingår som en del av familjecentralerna vilka samarbetar med barnhälsovård, barnmorskemottagning och socialtjänstens råd och stöd i samma byggnader. Övriga två öppna förskolor ligger i Mellersta (Stuvsta) respektive i Nordvästra Huddinge (Segeltorp).

Lokalbehovsplanen kommer årligen att uppdateras och justeras utifrån ändrade förhållanden såsom senaste befolkningsscenario och bostadsutveckling. Uppdaterad lokalbehovsplan ger möjlighet till ändrad prioritering om behov skulle uppstå.

Kommunkarta som anger kommunala och fristående förskolor

Mer information finns på <https://karta.huddinge.se>.

Områdes- och kommunindelning

Östra	Mellersta	Sydvästra	Nordvästra
<ul style="list-style-type: none"> •Vidja-Ågesta •Trångsund •Skogås •Länna 	<ul style="list-style-type: none"> •Snättringe •Stuvsta •Fullersta •Sjödalen •Högmora •Gladö-Lissma 	<ul style="list-style-type: none"> •Flemingsberg •Glömsta •Loviseberg 	<ul style="list-style-type: none"> •Vårby •Kungens kurva •Segeltorp

Lokalbehov
2019-2032

**Östra
Huddinge**
Området
består av
fyra
delområden:

Vidja-Ågesta, Trångsund, Skogås och Länna

Östra har idag ett mindre överskott på förskoleplatser, framförallt i Skogås. Barnantalet i Östra bedöms öka med cirka 370 barn fram till 2032. Den största ökningen sker i Skogås där antalet barn bedöms bli cirka 180 fler. I Trångsund, Skogås och Länna planeras en förskola i vardera område att uppföras vilket motsvarar totalt cirka 380 förskoleplatser. Cirka 100 platser bedöms samtidigt behöva avvecklas under perioden. Inga förskolor planeras i Vidja-Ågesta.

Mellersta Huddinge

Området består av sex delområden: Snättringe, Stuvsta, Fullersta, Sjäddalen, Högmora och Gladö-Lissma

Mellersta har idag ett mindre överskott på förskoleplatser, framförallt i Sjäddalen. Barnantalet i Mellersta bedöms öka med cirka 1 170 barn fram till 2032. Den största ökningen sker i Sjäddalen där antalet barn bedöms bli cirka 770 fler. I Snättringe, Fullersta och Högmora planeras två förskolor i vardera område att uppföras, i Sjäddalen planeras sju nya förskolor och i Gladö-Lissma en ny förskola. Totalt planeras för cirka 1 600 nya förskoleplatser under perioden. Cirka 400 platser bedöms samtidigt behöva avvecklas. Inga förskolor planeras i Stuvsta.

Sydvästra Huddinge

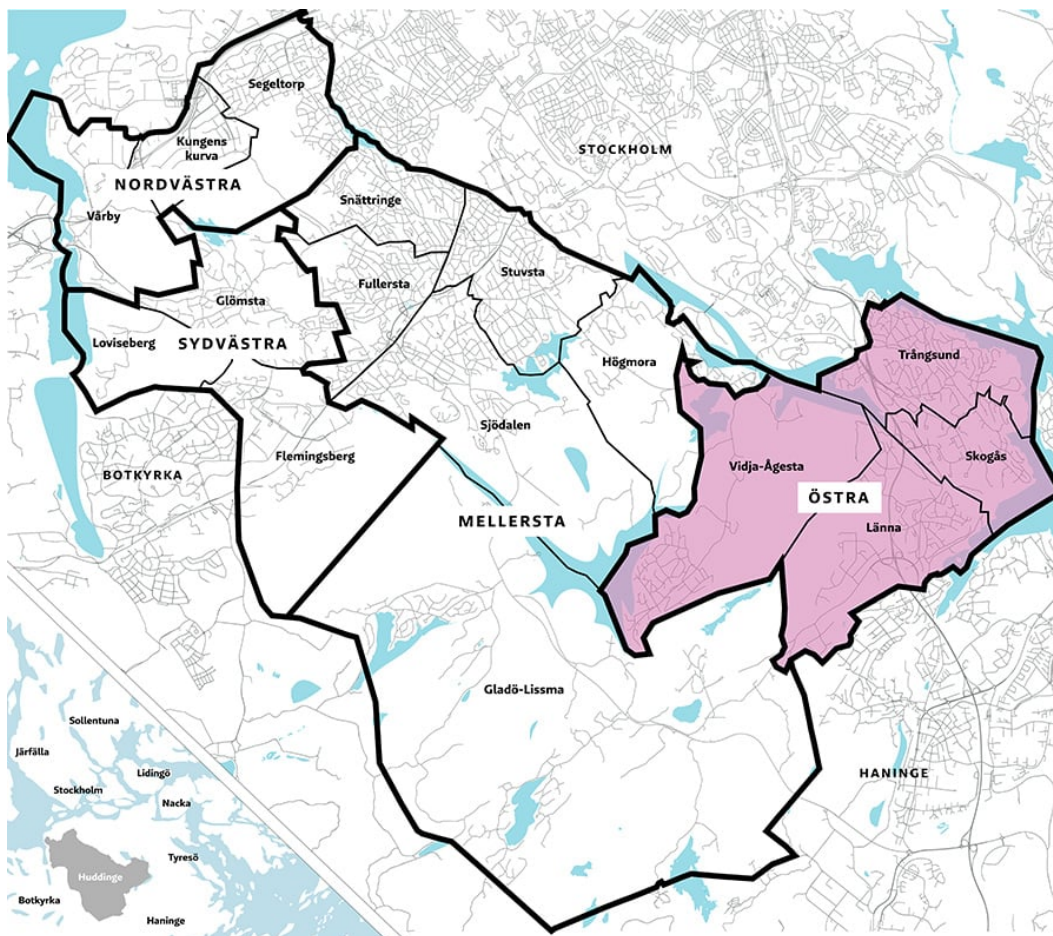
Området består av tre delområden: Flemingsberg, Glömsta och Loviseberg

Sydvästra har idag ett mindre överskott på förskoleplatser i Flemingsberg. Barnantalet i Sydvästra bedöms öka med cirka 1 130 barn fram till 2032. Nästan all ökning sker i Flemingsberg där antalet barn bedöms bli cirka 1 030 fler. I Glömsta sker resterande ökning. Loviseberg planeras först efter 2032 att bebyggas med bostäder och förskola. I Flemingsberg planeras nio nya förskolor och i Glömsta planeras två stycken. Totalt planeras för cirka 1 300 nya förskoleplatser under perioden. Cirka 300 platser bedöms samtidigt behöva avvecklas.

Nordvästra Huddinge

Området består av tre delområden: Vårby, Kungens kurva och Segeltorp

Nordvästra har idag ett mindre överskott på förskoleplatser, framförallt i Vårby. Barnantalet i Nordvästra bedöms öka med cirka 1 720 barn fram till 2032. Vårby och Kungens kurva ökar mest i antal barn, 790 respektive 740 barn. Bostadsutbyggnaden i Kungens kurva planeras starta under 2023. I Vårby planeras sex nya förskolor, i Kungens kurva planeras fem stycken och i Segeltorp två stycken. Totalt planeras för cirka 1 400 nya förskoleplatser under perioden. En förskolepaviljong måste avvecklas eftersom det tillfälliga bygglovets löper ut under 2021.

Nuläge och planering 2019-2021

Vidja-Ågesta

I Vidja-Ågesta finns inga förskolor och inga planeras att uppföras.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 10 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Vidja-Ågesta för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	60	70	70	70

Trångsund

I Trångsund finns åtta kommunalt drivna förskolor och två förskolor i fristående regi. Vid mätillfället den 15 april 2018 var 486 barn placerade i kommunala förskolor och 59 barn i fristående.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Nytorps mosse	5	96	923
Sjöängen	3	54	402

Tjädern	4	76	702
Tornet	3	51	635
Trålaren	3	50	485
Trångsund	2	39	640
Tusenfotingen	2	44	413
Tvättbjörnen	4	76	832
Summa	26 avd.	486 barn	5 032 kvm

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Friskus	2	31
Trollhyddan	2	28
Summa	4 avd.	59 barn

Pågående nya förskoleprojekt

- En ny kommunal förskola om cirka 120 platser planeras att stå klar i Sjöängen 2021.
- Då den nya förskolan i Sjöängen står klar planeras den befintliga förskolan Sjöängen att övergå från kommunal till fristående regi.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt är planerade.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 10 barn per år vilket ger en ökning om totalt 30 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Trångsund för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	590	600	610	620

Skogås

I Skogås finns åtta kommunalt drivna förskolor och sex förskolor i fristående regi. Vid mättillfället den 15 april 2018 var 521 barn placerade i kommunala förskolor och 261 barn i fristående.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Fugan	5	82	1 000
Skytten	4	77	755
Stenbocken	4	70	825
Storken	3	52	675
Svalan	3	53	682
Svanen	3	54	439
Sångfågeln	4	69	695
Trubaduren	4	64	650
Summa	30 avd.	521 barn	5 721 kvm

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Flygande Mattan	3	32
Hattstugan	2	28
Mössebo	2	25
Päriltrappan	3	53
Riddarborgen	6	77
Zebror	3	46
Summa	19 avd.	261 barn

Pågående nya förskoleprojekt

- En ny kommunal förskola om 160 platser planeras att stå klar 2020. Förskolan ersätter Svalan förskola om cirka 70 platser och medför således ett nettotillskott om cirka 90 platser. En avdelning på den nya förskolan utformas och förbereds för pedagogisk omsorg på obekvämt arbetstid (nattomsorg).

Avveckling av förskolor

- I samband med att den nya förskolan på Svalans tomt blir klar 2020 så är bedömningen att man kan minska med cirka 100 förskoleplatser i området.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt är planerade.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 50 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Skogås för åren 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
1-5 år	830	840	840	880

Länna

I Länna finns inga kommunalt drivna förskolor utan endast en förskola i fristående regi. Vid mättillfället den 15 april 2018 var 145 barn placerade i den fristående förskolan.

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Blåbärsstället	14	145
Summa	14 avd.	145 barn

Pågående nya förskoleprojekt

- En ny fristående förskola om cirka 100 platser planeras att stå klar i Österhagen år 2021. I Österhagen planeras ett nytt bostadsområde med cirka 480 bostäder i blandad bebyggelse.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt är planerade.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 70 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Länna för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	180	210	210	250

Utblick för Östra Huddinge 2022-2032

Vidja-Ågesta

I Vidja-Ågesta planeras inga förskolor. Det pågår en viss omvandling från fritidshusområde till permanentboende men barnunderlaget blir fortfarande för litet för att motivera en förskola. Cirka 10 bostäder om året bedöms tillföras området under tidsperioden.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 30 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Vidja-Ågesta för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	70	70	80	90	100	100	110	110	110	110	110	100

Trångsund

Inga större bostadsprojekt finns inplanerade i Trångsund under tidsperioden.

Planerade nya förskoleprojekt

- Det finns för närvarande inga planerade förskoleprojekt 2022-2032.

Behov av tomtmark

- Förtätning och ny planering av bostäder i framförallt de centrala delarna av Trångsund kan medföra ett behov av tomtmark för förskoleplatser.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 70 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Trångsund för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	620	630	630	640	640	640	640	650	650	650	670	690

Skogås

Cirka 260 bostäder planeras uppföras i anslutning till den nya förskolan Svalan under 2021-2022. Inga andra större bostadsprojekt finns inplanerade i Skogås.

Planerade nya förskoleprojekt

- Det finns för närvarande inga planerade förskoleprojekt 2022-2032.

Behov av tomtmark

- Ny planering av bostäder kan medföra behov av tomtmark för förskola.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 130 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Skogås för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	880	900	910	920	920	920	930	940	950	960	990	1 010

Länna

Cirka 480 bostäder planeras uppföras i Österhagen under 2021-2023. Inga andra större bostadsprojekt finns inplanerade i Länna.

Planerade nya förskoleprojekt

- Det finns för närvarande inga planerade förskoleprojekt 2022-2032.

Behov av tomtmark

- Ny planering av bostäder kan medföra behov av tomtmark för förskola.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

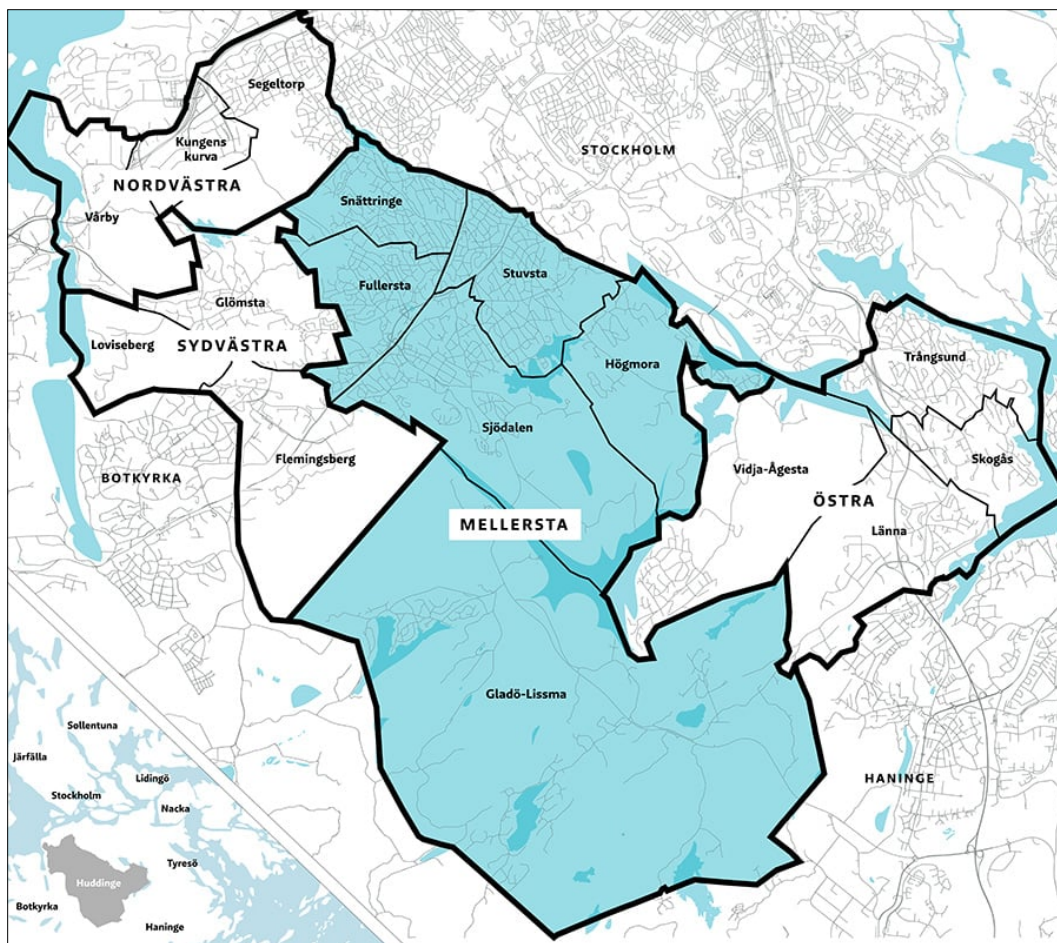
- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas minska med cirka 20 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Länna för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	250	270	290	290	280	270	260	250	240	240	230	230

Nuläge och planering 2019-2021

Snättringe

I *Snättringe* finns sex kommunalt drivna förskolor och tre förskolor i fristående regi. Vid mätillfället den 15 april 2018 var 420 barn placerade i kommunala förskolor och 103 barn i fristående.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Grottan	6	101	835
Gräshoppan	6	99	826
Gullvivan	5	85	789
Skogvaktartorpet	4	71	703
Sländan (resursförskola)	1	8	
Solrosen	3	56	530
Summa	25 avd.	420 barn	3 683 kvm

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Balders Hage	2	38
Bergakungen	2	42
Skogsängen	2	23
Summa	6 avd.	103 barn

Pågående nya förskoleprojekt

- Byggnaderna i kvarteret Bildhuggaren planeras stå klara 2021. Kvarteret kommer innehålla 120 kommunala förskoleplatser och 90 bostäder för äldreboende. En avdelning på förskolan utformas och förbereds för pedagogisk omsorg på obekvämt arbetstid (nattomsorg).

Avveckling av förskolor

- I samband med att förskolan i Bildhuggaren står klar uppstår ett överskott i Snättringe vilket kan medföra en avveckling av cirka 100 förskoleplatser.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt är planerade.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 40 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Snättringe för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	620	610	610	660

Stuvsta

I *Stuvsta* finns fem kommunalt drivna förskolor och fem förskolor i fristående regi. Vid mätillfället den 15 april 2018 var 339 barn placerade i kommunala förskolor och 242 barn i fristående.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
-----------------	-------------------	----------------------	----------

Dagdkåpan	4	89	720
Dagsvärmaren	5	97	747
Kräppla	4	79	778
Kungsfågeln	2	38	400
Vihem	2	36	336
Summa	17 avd.	339 barn	2 981kvm

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Kulramen	2	33
Myrorna	1	19
Myrängen	3	67
Solängen	5	96
Trehörningen	2	27
Summa	13 avd.	242 barn

Pågående nya förskoleprojekt

- I Stuvsta finns det inga inplanerade förskoleprojekt under tidsperioden.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt är planerade.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas minska med cirka 10 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Stuvsta för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	630	610	630	620

Fullersta

I Fullersta finns åtta kommunalt drivna förskolor och en förskola i fristående regi. Vid mättillfället den 15 april 2018 var 507 barn placerade i kommunala förskolor och 31 barn i fristående.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Apelsinen	2	38	471
Entitan	2	40	385
Fridhem	5	98	1 090
Fullersta	3	55	575
Furuhöjden	3	61	608
Fölet	4	77	847
Källbrink	5	85	845
Örtagården	3	53	599

Summa	27 avd.	507 barn	5 420 kvm
-------	---------	----------	-----------

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Tusenkedjan	2	31
Summa	2 avd.	31 barn

Pågående nya förskoleprojekt

- I Fullersta finns det inga inplanerade förskoleprojekt under tidsperioden.

Avveckling av förskolor

- Förskolan Apelsinen är uppsagd av hyresvärden som kommunen hyr av. Det medför en minskning av 40 förskoleplatser under 2020.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt är planerade.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 60 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Fullersta för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	460	460	490	520

Sjödalen

I *Sjödalen* finns tolv kommunalt drivna förskolor och åtta förskolor i fristående regi. Vid mättillfället den 15 april 2018 var 848 barn placerade i kommunala förskolor och 269 barn i fristående. Förskolan Ängen med verksamhetsstart oktober 2018 är inte medräknad i sammanställningen. Ängen har cirka 90 förskoleplatser.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Albatrossen	5	102	984
Atlas	3	43	462
Balingsnäs	4	77	834
Draken	4	75	675
Elden	5	93	385
Falken och Nattviolen*	3	73	566
Fjällbacken 1	2	39	520
Fjällbacken 2**	2	35	673
Guldfisken	5	97	881
Sagoskogen	5	101	845
Sörskogen	4	75	749
Äppet	2	38	366

Summa	44 avd.	848 barn	7 940 kvm
-------	---------	----------	-----------

* Förskolan Falken har avvecklat sin verksamhet under oktober 2018. Förskolebarnen har erbjudits plats på den nya förskolan Ången i Sjödalén.

** Fjällbacken 2 står tom sedan sommaren 2018 då det inte finns tillräckligt med barn. Barnen på förskolan Balingsnäs kommer erbjudas plats på Fjällbacken 2 under tiden som en ny förskola ersätter Balingsnäs.

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Bamsebo	2	32
Bergatrollet	3	49
Filius & Filia	2	22
Guldgruvan	2	23
Happyland	2	30
Luna	2	30
Sjödalén	3	27
Våra Barn	4	56
Summa	20 avd.	269 barn

Pågående nya förskoleprojekt

- En ny kommunal förskola på förskolan Balingsnäs tomt planeras stå klar 2021. Den nya förskolan kommer ha 160 platser. Den nuvarande förskolan om cirka 80 platser kommer att rivas. Under byggtiden erbjuds barnen plats på andra förskolor i närområdet.

Avveckling av förskolor

- Nuvarande Balingsnäs förskola avvecklas 2019.
- I samband med att förskolan i Balingsnäs står klar uppstår ett överskott i Sjärdalen vilket kan medföra en avveckling av cirka 100 förskoleplatser.
- Förskolan Atlas har tillfälligt bygglov till mars 2019. En process pågår för att förlänga bygglovet till 2024, vilket är maxtiden för bygglovet. Efter det måste Atlas avvecklas.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt är planerade.

Tillfälliga bygglov

- Bygglovet för förskolan Atlas går ut 2019 men håller på att förlängas till 2024.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 90 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Sjärdalen för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	1 030	1 060	1 090	1 120

Högmora

I Högmora finns för närvarande inga förskolor.

Högmora är ett snabbväxande område som genomgår en omvandling från fritidshus till permanentboende vilket avspeglas i befolkningsutvecklingen.

Pågående nya förskoleprojekt

- En ny kommunal förskola för 160 barn projekteras och bedöms kunna stå klar till andra halvåret 2020.
- I Mellansjö/Svartvik bedöms en fristående förskola för cirka 60 barn kunna stå klar under 2020.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 100 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Högmora för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	150	190	230	250

Gladö-Lissma

I Gladö-Lissma finns inga förskolor och inga är planerade under tidsperioden.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 50 barn under perioden.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Gladö-Lissma för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	100	110	130	150

Utblick för Mellersta Huddinge 2022-2032

Snättringe

Fastigheterna Utsälje 1:48 med flera detaljplaneläggs för bostäder och förskola. Planområdet ligger strax norr om gamla Stockholmsvägen och Källbrinksdammen i Stuvsta-Snättringe. Sammantaget kan planen på sikt möjliggöra cirka 150 nya bostäder.

Planerade nya förskoleprojekt

- En ny fristående förskola planeras stå klar i Utsälje 2022.

Behov av tomtmark

- Ny planering av bostäder kan medföra behov av tomtmark för förskola.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas minska med cirka 30 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Snättringe för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	660	650	650	650	640	640	630	630	630	630	630	630

Stuvsta

Inga större bostadsprojekt finns inplanerade i Stuvsta.

Planerade nya förskoleprojekt

- I Stuvsta finns det inga inplanerade förskoleprojekt.

Behov av tomtmark

- Ny planering av bostäder kan medföra behov av tomtmark för förskola.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 20 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Stuvsta för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	620	620	630	650	650	650	640	640	650	650	640	640

Fullersta

Planerade nya förskoleprojekt

- En fristående förskola om cirka 100 platser bedöms stå klar i Rosenhill 2022. Rosenhill kommer att genomgå en utbyggnad vilket medför cirka 300 nya bostäder i flerfamiljshus och småhus. Planerad byggstart 2020/2021.
- I kvarteret Tingshuset pågår detaljplaneläggning som kan ge upphov till cirka 450 bostäder i flerfamiljshus samt en fristående förskola med plats för cirka 100 barn. Förskolan bedöms kunna stå klar 2023.

Behov av tomtmark

- Inget behov av tomtmark finns. Ifall det skulle planeras för ytterligare bostäder som inte finns med i statistiken eller om de planerade fristående förskolorna i Rosenhill eller Tingshuset inte blir av så uppstår behov av mark till förskola.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 140 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Fullersta för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	520	560	610	620	630	630	630	630	650	660	660	660

Sjödalen

Sjödalen står inför en kraftig utbyggnad av bostäder och service som medför behov av nya förskolor.

Planerade nya förskoleprojekt

- Vid Sjödalsbacken planeras cirka 220 bostäder och en fristående förskola för cirka 100 barn. Förskolan bedöms kunna tas i drift 2022.
- I Storängen planeras kvarteret Aspen för att inrymma en kommunal förskola för cirka 160 barn, en grundskola samt en idrottshall. Förskolan bedöms kunna tas i drift 2023.
- I kvarteren Fabriken/Förrådet planeras det för 1 500 bostäder samt tre förskolor om vardera cirka 100 barn. Förskolorna bedöms bli klara 2023, 2025 och 2027. Den första förskolan planeras bli kommunal och de två senare bli fristående.

- År 2030 bedöms en ny förskola om cirka 120 barn behövas för att inte ett underskott av förskoleplatser ska uppstå.

Behov av tomtmark

- Eventuellt behövs tomtmark till förskolan som är bedömd att behöva stå klar 2030.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 680 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Sjödalen för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	1 120	1 120	1 190	1 260	1 330	1 420	1 500	1 570	1 630	1 690	1 740	1 800

Högmora

Planerade nya förskoleprojekt

- Inga förskoleprojekt finns planerade 2022-2032.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 40 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Högmora för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	250	260	270	260	280	300	320	330	330	310	300	290

Gladö-Lissma

Planerade nya förskoleprojekt

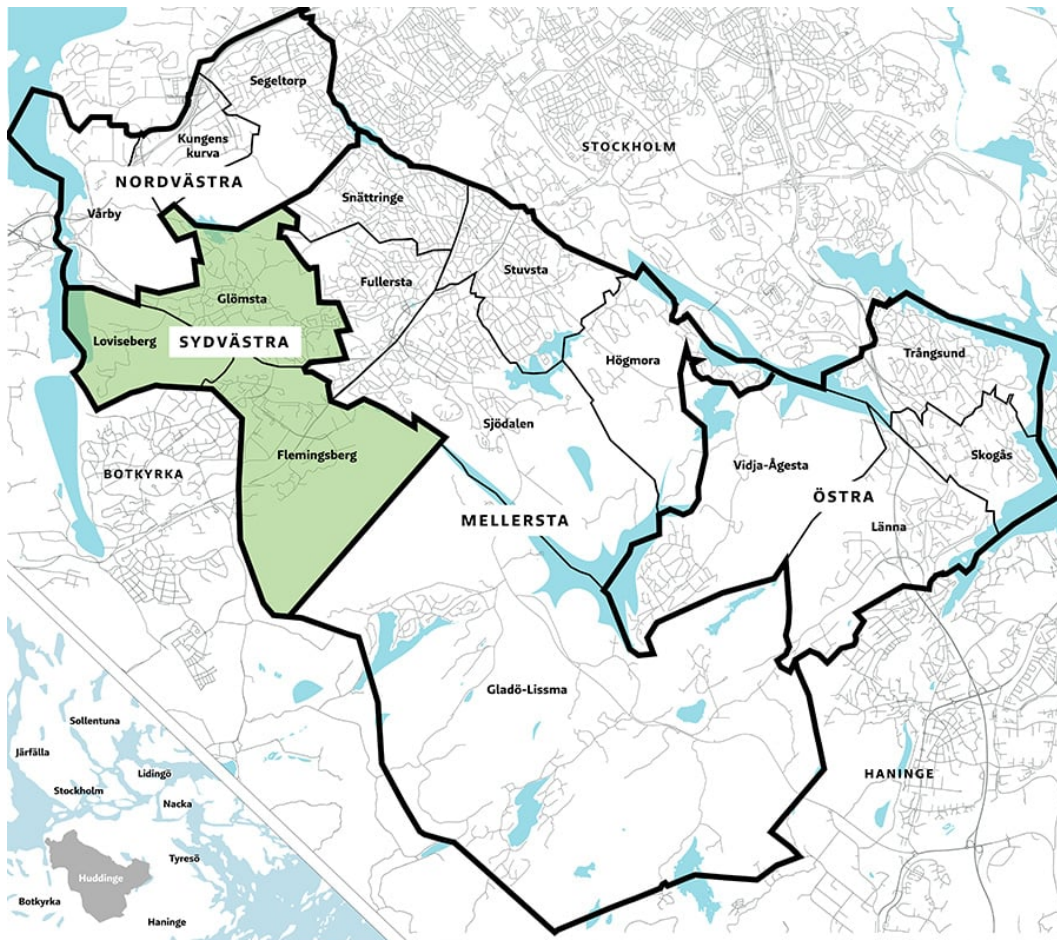
En förskola för cirka 120 barn planeras till 2025. Behovet av förskola i området och driftsform av densamma är oklart och behöver utredas vidare.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas minska med cirka 10 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Gladö-Lissma för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	150	160	160	160	150	150	140	140	140	140	140	140

Nuläge och planering 2019-2021

Flemingsberg

I Flemingsberg finns tio kommunalt drivna förskolor och två förskolor i fristående regi. Vid mätillfället den 15 april 2018 var 786 barn placerade i kommunala förskolor och 77 barn i fristående. Förskolan Backen i Visättra äng med verksamhetsstart augusti 2018 är inte medräknad i sammanställningen. Backen har cirka 130 förskoleplatser.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Juvelen	3	53	446
Kvarnängen	4	77	622
Kästa	5	95	883
Ladan	4	78	674
Lejonet	4	75	841
Linnean	4	75	668
Sesam	4	76	754*
Spiran	2	37	407
Tråget	6	108	939**
Visättravallen	6	112	1 068
Summa	42 avd.	786 barn	7 302 kvm

* Ytan för Sesam 1 och Sesam 2 är inräknad i lokalytan.

**Ytan för paviljongen Tråget är inräknad i lokalytan.

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Karlsson*	2	26
Vårängen	2	51
Summa	4 avd.	77 barn

* Tidigare kommunala förskolan Korallen.

Pågående nya förskoleprojekt

- Inga förskolor planeras färdigställas fram till 2021.

Avveckling av förskolor

- Paviljong Tråget med cirka 38 förskoleplatser bedöms kunna avvecklas sommaren 2020.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Lekgårdsupprustning på förskolan Linnean, beställning gjord, planerat genomförande under våren/sommaren 2019.

Tillfälliga bygglov

- Paviljong Tråget med tillfälligt bygglov löper ut juni 2023, kan inte förlängas ytterligare.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas minska med cirka 30 barn under 2019 för att ytterligare under 2020 minska med cirka 10 barn. Året därpå 2021 ökar antalet barn med cirka 30 barn.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Flemingsberg för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	1 070	1 040	1 030	1 060

Glömsta

I Glömsta finns sex kommunalt drivna förskolor och ingen förskola i fristående regi. Vid mättillfället den 15 april 2018 var 652 barn placerade i kommunala förskolor.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Glömsta	12	202	1 684
Talldalen	4	80	622
Utsikten	5	95	845
Vista	4	80	682
Vistaberg	6	120	829
Vistagård	4	75	755
Summa	35 avd.	652 barn	5 417 kvm

Pågående nya förskoleprojekt

- Inga nya förskolor planeras att färdigställas fram till 2021.
- Förskolorna Vista och Vistagård kommer att bilda en enhet från januari 2019. Den sammanslagna enheten kommer att heta Vista förskola.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt planerade.

Tillfälliga bygglov

Paviljongerna Talldalen och Vistagård med tillfälliga bygglov löper ut mars respektive juli 2023, kan därefter förlängas ytterligare 6 år förutsatt att avvecklingsplan finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas minska med cirka 80 barn fram till 2021.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Glömsta för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	720	680	660	640

Loviseberg

Loviseberg är ett i dag obebyggt område som ligger mellan två regionala stadskärnor, Flemingsberg och Kungens kurva. En helt ny stadsdel planeras i Loviseberg som möjliggörs av Spårväg syds dragning genom området. Tidpunkt för planering och genomförande är beroende av tidplanen för Spårväg syd. Bostadsutbyggnaden planerades starta under 2030 men har flyttats fram till 2033.

Utblick för Sydvästra Huddinge 2022-2032

Flemingsberg

Den mest omfattande bostadsutbyggnaden i Huddinge planeras ske i Flemingsberg. Från 2022 och fram till 2032 beräknas antalet barn 1-5 år öka med cirka 1 040 barn.

Planerade nya förskoleprojekt

- Ny förskola i kommunal regi med kapacitet för cirka 160 förskolebarn längs Hälsovägen, i Grantorp. Produktion beräknas starta kvartal 3 år 2019 med färdigställande hösten 2022. En avdelning utformas och förbereds för pedagogisk omsorg på obekväm arbetstid (nattomsorg).
- Planläggning har påbörjats för en ny förskola i kommunal regi med kapacitet för cirka 160 förskolebarn på fastigheten Visättravallen 2, i Visättra. Planområdet ligger mellan den befintliga förskolan Visättravallen och Visättra sportcenter och är cirka 7 500 kvm stor. Produktion beräknas starta år 2022 med färdigställande 2024.

Behov av tomtmark

- Planläggning har påbörjats av ett område inom Campus Flemingsberg. Planerad förtätning med ytterligare cirka 500 bostäder, behov av en förskola med kapacitet för cirka 100 förskoleplatser skall utredas. Förskolan föreslås drivas i fristående regi.
- Ett planprogram för att utreda möjligheten att utveckla Björnkulla med bostäder och service håller på att tas fram. Mellan åren 2024-2032 planeras cirka 1 600 bostäder. Behov finns fram till 2032 av tre nya förskolor, cirka 300 förskoleplatser.
- Planering kommer att påbörjas av en ny stadsdel norr om Grantorp med bostäder och service. Behov finns av tre nya förskolor, cirka 300 förskoleplatser. Möjlighet bör utredas om en av förskolorna kan inrymma en resursförskola.

Avveckling av förskolor

- I samband med att den nya förskolan längs Hälsovägen startar 2022 kommer förskolan Juvelen, med cirka 50 förskoleplatser att avvecklas.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Förskolan Kvarnängen med tillfälligt bygglov löper ut april 2022, kan därefter förlängas ytterligare 10 år förutsatt att avvecklingsplan finns.

Förskolan Juvelen med tillfälligt bygglov löper ut december 2022 och kan därefter inte förlängas ytterligare.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 1 040 barn åren 2021-2032. De första tre åren beräknas en ökning med cirka 50 barn per år, därefter drygt 100 barn per år.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Flemingsberg för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	1 060	1 110	1 160	1 210	1 300	1 400	1 510	1 630	1 750	1 870	1 980	2 100

Glömsta

Utbyggnad planeras av cirka 600 nya bostäder i Vista Skogshöjd och cirka 400 bostäder i Västra Backen i Glömsta.

Planerade nya förskoleprojekt

- Detaljplanearbete pågår för utbyggnad av bostäder och en ny förskola i fristående regi med kapacitet för cirka 120 förskolebarn i Vista Skogshöjd, färdigställande under 2023.

Behov av tomtmark

- Planering finns för utbyggnad av bostäder i Västra Backen, behov finns under 2029 av en förskola med kapacitet för cirka 120 förskolebarn.

Avveckling av förskolor

- I samband med att den nya förskolan i Vista Skogshöjd startar 2023 kommer en förskola med tillfälligt bygglov kunna avvecklas.
- En ny förskola planeras att inrymmas i nya bostadsområdet Västra Backen under 2029. En förskola med tillfälligt tidsbegränsat bygglov kan avvecklas i samband med att den nya förskolan startar.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Paviljongerna Talldalen och Vistagård med tillfälliga bygglov löper ut mars respektive juli 2023, kan därefter förlängas ytterligare 6 år förutsatt att avvecklingsplan finns.

Under-/överkapacitet

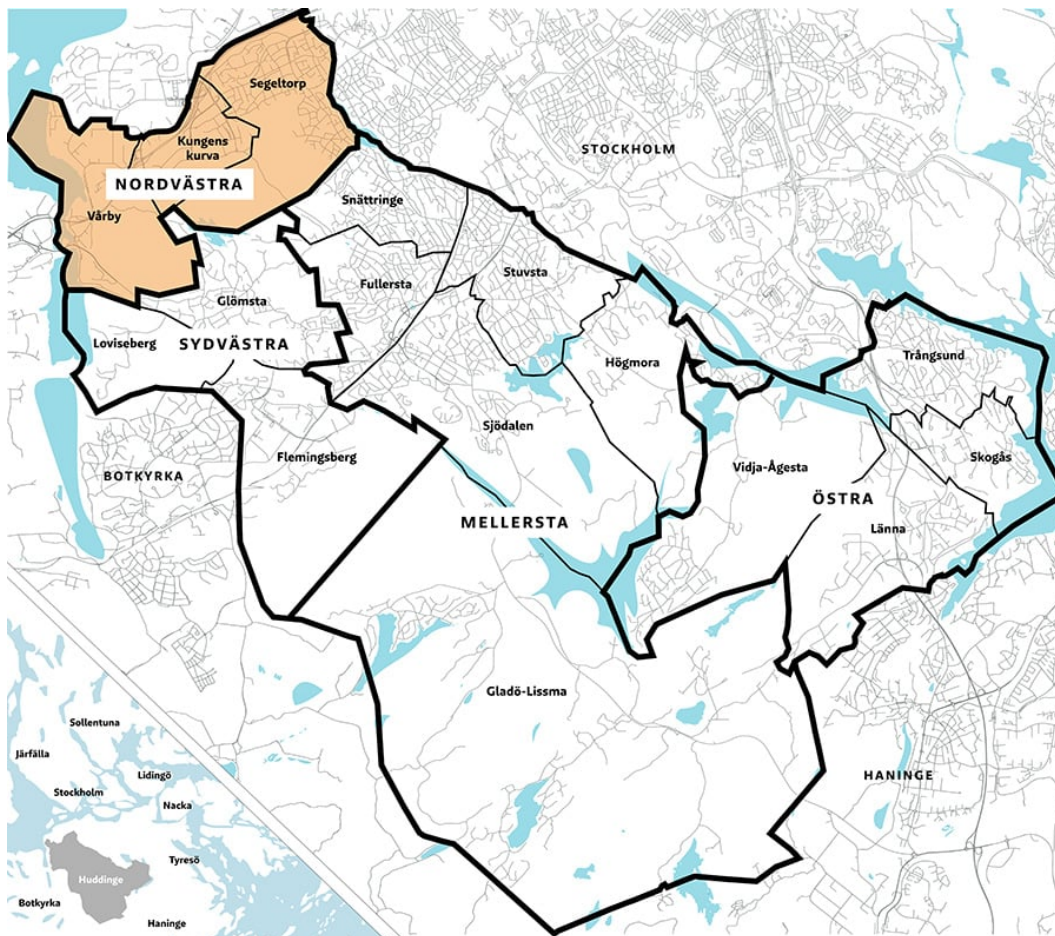
- Barnantalet beräknas öka med cirka 180 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Glömsta för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	640	630	640	720	780	770	760	750	750	770	790	820

Loviseberg

Bostadsutbyggnaden i Loviseberg beräknades starta under 2030 men har flyttats fram till 2033. Innan dess finns inget behov av någon förskola i Loviseberg.

Nuläge och planering 2019-2021

Vårby

I Vårby finns tre kommunalt drivna förskolor och nio förskolor i fristående regi. Vårby är det område i kommunen som har störst andel förskolor med fristående utförare. Vid mätillfället den 15 april 2018 var 200 barn placerade i kommunala förskolor och 525 barn i fristående förskolor.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Nejlikan	4	78	773
Nyckelpigan	4	63	741
Ringblomman	4	59	757
Summa	12 avd.	200 barn	2 271 kvm

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Allén	2	34

Barnens Glädje*	1	14
Diamanten	3	51
Lill-Myran	2	52
Myran	6	102
Myrstacken	4	66
Nygården	2	29
Pärnan*	4	85
Regnbågen	5	92
Summa	29 avd.	525 barn

* Barnens Glädje har avvecklat sin verksamhet under sommaren 2018 och lokalerna är återlämnade till Pärnan.

Pågående nya förskoleprojekt

- Inga förskolor planeras färdigställas fram till 2021.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Lekgårdsupprustning på förskolan Nyckelpigan, beställning gjord, planerat genomförande under våren/sommaren 2019.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 50 barn fram till 2021.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Vårby för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	760	780	800	810

Kungens kurva

I Kungens Kurva planeras cirka 3 500 nya bostäder inom kvarteret Diametern 2 tillkomma. Arbete pågår med att ta fram ett program för området, ingen samhällsservice i form av förskolor finns inom det nya området. De första bostäderna planeras stå klara under 2023.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Kungens kurva för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	20	20	20	20

Segeltorp

I Segeltorp finns sju kommunalt drivna förskolor och två förskolor i fristående regi. Vid mättillfället den 15 april 2018 var 544 barn placerade i kommunala förskolor och 53 barn i fristående.

Antal placerade barn i kommunala förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn	Lokalyta
Hagen	6	96	898*
Höjden	5	84	719
Juringegård	2	40	377
Lövsångaren	5	94	654*
Smista	4	72	619
Trädgårdssångaren	4	63	740
Väktaren	5	95	845
Summa	31 avd.	544 barn	4 852 kvm

* Ytan för paviljongerna Hagen och Lövsångaren är inräknade i lokalytan.

Antal placerade barn i fristående förskolor per 15 april 2018

Förskolans namn	Antal avdelningar	Antal inskrivna barn
Butaland	2	30
Juringe	2	23
Summa	4 avd.	53 barn

Pågående nya förskoleprojekt

- Lagakraftvunnen detaljplan finns för en ny förskola med kapacitet för cirka 80 barn på fastigheten Gulsparven 4, i Kråkvik. Behov av förskoleplatser kommer att uppstå under 2021. Förskolan ska drivas av fristående utförare.

Avveckling av förskolor

- Paviljong Lövsångaren avvecklas sommaren 2021 i samband med att det tillfälliga bygglovet löper ut.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga ombyggnadsprojekt planerade.

Tillfälliga bygglov

- Tillfälligt bygglov för paviljong Lövsångaren löper ut i augusti 2021.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 30 barn fram till 2021.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Segeltorp för åren 2018-2021

Årtal	2018	2019	2020	2021
1-5 år	650	670	670	680

Utblick för Nordvästra Huddinge 2022-2032

Vårby

En ny stadsdel planeras med cirka 2 000 bostäder, service och park där Spendrups nedlagda fabrik tidigare låg. Området kommer att byggas ut etappvis, de första bostäderna beräknas stå klara under 2023.

Behov av tomtmark

- Ett förslag till planprogram håller på att tas fram för en ny stadsdel för utbyggnad av cirka 2 000 bostäder och service vid Vårby udde (Spendrupsområdet) mellan åren 2022-2030. Behov finns fram till 2032 av fyra nya förskolor, cirka 400 förskoleplatser. Den första förskolan behöver stå klar för inflyttning under 2023, förskolan föreslås drivas i kommunal regi.
- Ytterligare bostadsutveckling planeras i Vårby Gård, behov finns av två nya förskolor, cirka 200 förskoleplatser inom området.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 740 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Vårby för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	810	890	960	1 020	1 090	1 170	1 240	1 310	1 370	1 440	1 500	1 550

Kungens kurva

En helt ny stadsdel planeras tillkomma i Kungens kurva med cirka 3 500 lägenheter i flerbostadshus. I dag finns ingen service i form av förskoleverksamhet. Utifrån antalet planerade tillkommande nya bostäder bedöms totalt cirka 600 förskoleplatser behöva tillskapas.

Området kommer att byggas ut etappvis, den första förskolan ska drivas i kommunal regi och planeras ingå i första etappen av utbyggnaden av bostäder.

Behov av tomtmark

- Ett planprogram håller på att tas fram för utbyggnad av cirka 3 500 lägenheter i Kungens Kurva. Totalt bedöms fram till cirka 600 förskoleplatser behöva tillskapas mellan åren 2023 fram till 2030.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

- Barnantalet beräknas öka med cirka 740 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Kungens kurva för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	20	20	90	170	250	330	410	480	560	630	690	760

Segeltorp

Planer finns på omvandling av Segeltorps industriområde till ett bostadsområde med plats för cirka 900 bostäder fram till 2032.

Behov av tomtmark

- Om planerad omvandling av Segeltorps industriområde genomförs behöver en ny förskola med kapacitet för cirka 120 förskoleplatser stå klar för inflyttning under 2028.

Avveckling av förskolor

- Ingen avveckling är planerad.

Planerade ombyggnadsprojekt

- Inga planerade ombyggnadsprojekt.

Tillfälliga bygglov

- Inga förskolor med tillfälligt bygglov finns.

Under-/överkapacitet

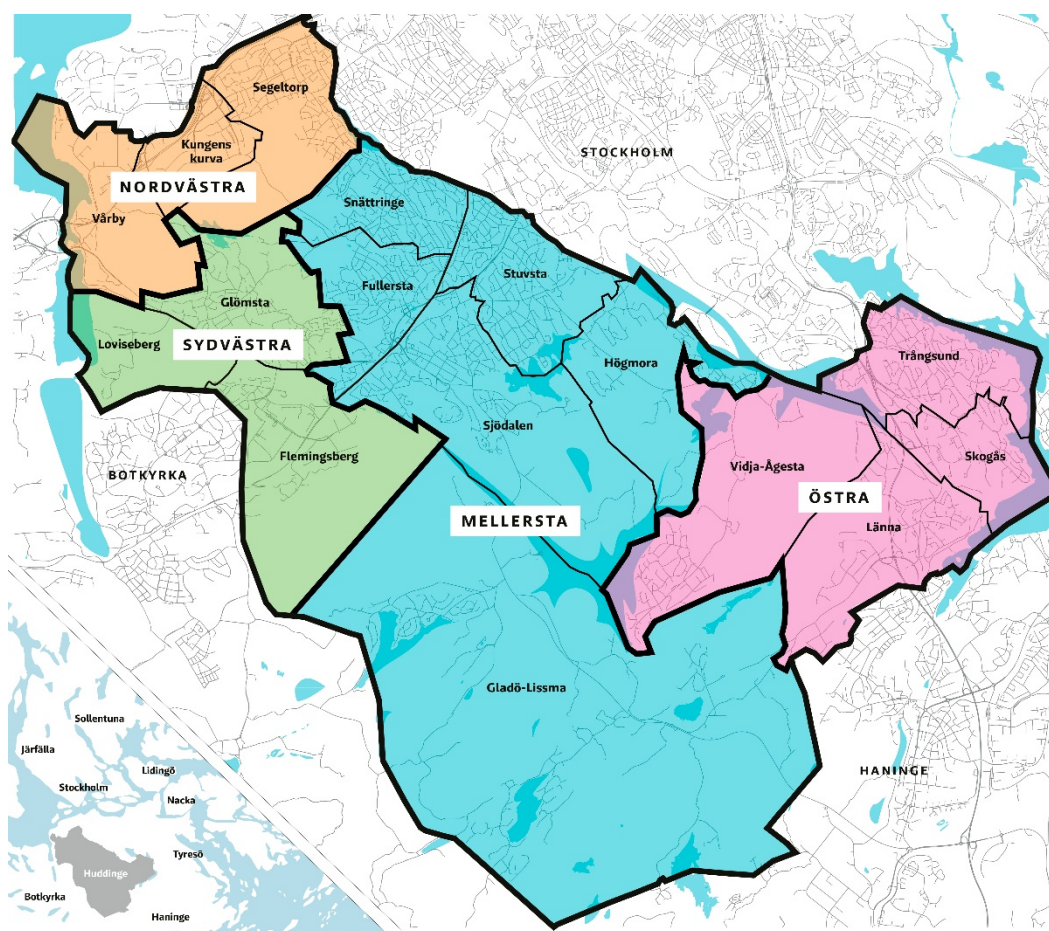
- Barnantalet beräknas öka med cirka 160 barn åren 2021-2032.

Tillväxtprognos hög med antal barn 1-5 år i Segeltorp för åren 2021-2032

Årtal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1-5 år	680	690	690	700	710	730	750	770	790	810	830	840

Grundskolans lokalbehov 2019-2021 med utblick till 2032

Innehållsförteckning

Lokalbehovsplanen.....	6
Övergripande sammanfattning.....	8
Östra Huddinge.....	9
Vidja-Ågesta.....	10
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	10
Ersättningslokaler.....	10
Tillfälliga bygglov.....	10
Under- /överkapacitet.....	11
Trångsund.....	11
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	11
Ersättningslokaler.....	12
Tillfälliga bygglov.....	12
Under- /överkapacitet.....	12
Skogås.....	12
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	13
Ersättningslokaler.....	13
Tillfälliga bygglov.....	13
Under- /överkapacitet.....	13
Länna.....	13
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	14
Ersättningslokaler.....	14
Tillfälliga bygglov.....	14
Under- /överkapacitet.....	14
Utblick för Östra Huddinge 2032.....	15
Vidja-Ågesta.....	15
Trångsund.....	15
Skogås.....	16
Länna.....	16
Mellersta Huddinge.....	17
Nuläge och planering Mellersta Huddinge 2019-2021.....	17
Snättringe.....	18
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	18
Ersättningslokaler.....	19
Tillfälliga bygglov.....	19
Under- /överkapacitet.....	19

Stuvsta.....	19
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	20
Ersättningslokaler.....	20
Tillfälliga bygglov.....	20
Under- /överkapacitet.....	20
Fullersta.....	21
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	21
Ersättningslokaler.....	21
Tillfälliga bygglov.....	21
Under- /överkapacitet.....	21
Sjödalen.....	22
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	22
Ersättningslokaler.....	23
Tillfälliga bygglov.....	23
Under- /överkapacitet.....	23
Högmora.....	23
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	23
Ersättningslokaler.....	23
Tillfälliga bygglov.....	23
Under- /överkapacitet.....	23
Gladö-Lissma.....	24
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	24
Ersättningslokaler.....	24
Tillfälliga bygglov.....	24
Under- /överkapacitet.....	24
Utblick för Mellersta Huddinge 2032.....	25
Snättringe.....	25
Stuvsta.....	25
Fullersta.....	26
Sjödalen.....	26
Högmora.....	26
Gladö-Lissma.....	27
Sydvästra Huddinge.....	28
Nuläge och planering Sydvästra Huddinge 2019-2021.....	28
Flemingsberg.....	29
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	30

Ersättningslokaler.....	30
Tillfälliga bygglov.....	30
Under- /överkapacitet.....	30
Glömsta.....	30
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	31
Ersättningslokaler.....	31
Tillfälliga bygglov.....	31
Under- /överkapacitet.....	31
Loviseberg.....	32
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	32
Ersättningslokaler.....	32
Tillfälliga bygglov.....	32
Under- /överkapacitet.....	32
Utblick för Sydvästra Huddinge 2032.....	32
Flemingsberg.....	33
Glömsta.....	33
Loviseberg.....	33
Nordvästra Huddinge.....	35
Nuläge och planering Nordvästra Huddinge 2019-2021.....	35
Vårby.....	36
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	36
Ersättningslokaler.....	37
Tillfälliga bygglov.....	37
Under- /överkapacitet.....	37
Kungens kurva.....	37
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	37
Ersättningslokaler.....	37
Tillfälliga bygglov.....	37
Under- /överkapacitet.....	38
Segeltorp.....	38
Pågående / planerade grundskoleprojekt.....	38
Ersättningslokaler.....	38
Tillfälliga bygglov.....	38
Under- /överkapacitet.....	38
Utblick för Nordvästra Huddinge 2032.....	39
Vårby.....	39

Kungens kurva.....	39
Segeltorp.....	39

Lokalbehovsplanen

Syfte

En lokalbehovsplan är en kort- och långsiktig planering av det lokalbehov som förvaltningarna har. En god framförhållning i planeringen av lokaler är angelägen för att kunna bedöma dels framtida investeringsbehov, dels kommunens samlade lokalkostnader. Lokalbehovsplanen sträcker sig 14 år framåt i tiden. Lokalbehovsplanen används som ett underlag inför kommande planering av tjänstemän.

Under 2018 har processen för lokalförsörjning kartlagts på uppdrag av kommundirektör. Syftet är att skapa en effektiv lokalförsörjningsprocess för att kunna bygga kostnadseffektivt, kvalitetssäkert och i tid. Enligt processen är grundskolenämndens uppdrag att utifrån befolkningsstatistik ta fram och besluta om nämndens behov av skolplatser. Detta gör nämnden genom denna lokalbehovsplan. Planen redogör för politiskt beslutade lokalprojekt samt ett uppskattat behov av kommande skolplatser utifrån den aktuella befolkningsprognosens högscenari, enligt beslut i kommunen.

Nämndens tematiska strategier samt de standardfunktionsprogram som tas fram under 2019 ska ligga till grund för hur vi bygger och bygger om grundskolor i egen regi.

Kommunövergripande lokalplanering

Nämnderna ansvarar för att upprätthålla och underhålla en lokalbehovsplan för sina verksamheter. Nämnderna ska även yttra sig över kommunala eller fristående utförare i Huddinge kommuns framtida verksamheter. Lokalbehovsplanen beslutas i nämnd en gång per år. Dessa behovsplaner ligger sedan till grund för kommunens gemensamma "Plan för samhällsbyggnad och lokalförsörjning i Huddinge 2019-2021 med utblick till 2032". I kommunens gemensamma plan sammanställs och prioriteras lokalinvesteringarna samt att det avgörs vad som ska byggas i egen regi av kommunens bolag Huddinge Samhällsfastigheter AB samt utförare av verksamheten. Planen för samhällsbyggnad och lokalförsörjning utgör ett underlag för beslut i Kommunfullmäktige en gång per år. Huddinge kommuns strävan är att det i alla delar av kommunen ska finnas goda möjligheter att välja såväl ett kommunalt som fristående alternativ. I Mål och budget 2019 framgår att hälften av alla nya verksamheter ska byggas och drivas av en fristående utförare.

Effektivt lokalutnyttjande

Kommunen skall aktivt och kontinuerligt arbeta för att utnyttja sina lokalresurser på bästa sätt och se till att lokalerna samutnyttjas i högre utsträckning och görs tillgängliga för bokning.

Osäkerhetsfaktorer och risker

Det finns osäkerhet i såväl prognoser som tidplaner för planläggning och genomförande. Osäkerheten hanteras genom att denna plan uppdateras årligen. Tidig information och dialog med fristående utförare är också viktig.

Ytterligare en osäkerhetsfaktor i planeringen av förskolor och skolor är kopplad till den privata marknaden och de fristående utförarnas verksamheter, som har stor påverkan på behovet och planeringen av ytor och lokaler. Även andel av barn/elever som väljer fristående förskola/skola inom och utanför kommunen påverkar planeringen.

Planeringsförutsättningar

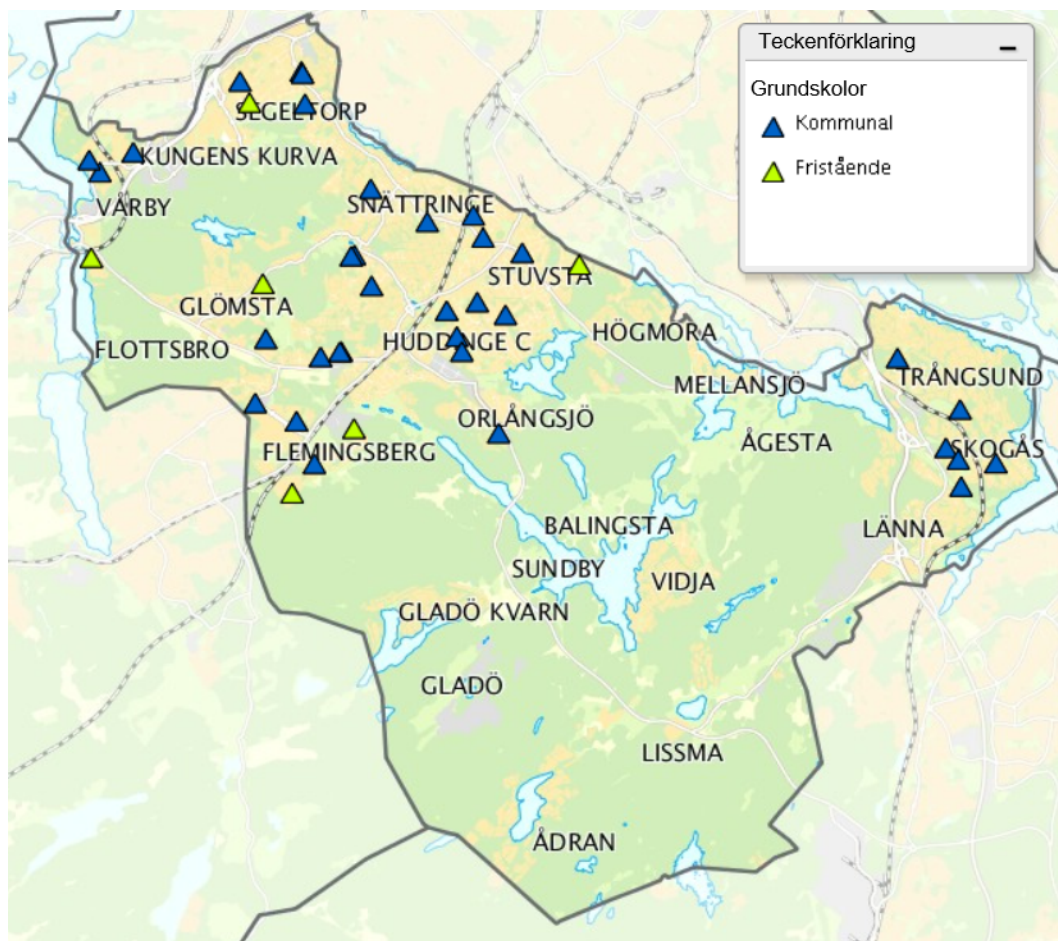
Grundskolans lokalplaneringsbehov utgår från Grundskolenämndens Tematiska strategier och ska visa det uppskattade behovet av skolplatser i kommunen ur ett lokalperspektiv utan närmare analys av skolorganisationen eller närhetsprincipen. Lösningar för ersättningslokaler ska ses över tidigt i planeringsstadiet.

Om inte annat utges planeras kapacitet för om 27 elever per klass. Skolorna presenteras utifrån planerad kapacitet vid byggnation.

Uppföljning av lokalbehovsplanen

Planen ska uppdateras årligen så att förändringar i förutsättningarna för behovsbedömningarna följs upp. Det krävs en aktiv bevakning och kontinuerlig uppföljning av behovet ihop med respektive nämnd.

Övergripande sammanfattning

Fördelning mellan Kommunal och fristående verksamhetsutövare i Huddinge.

Huddinge kommun är uppdelad i fyra programområden och sexton kommundelar.

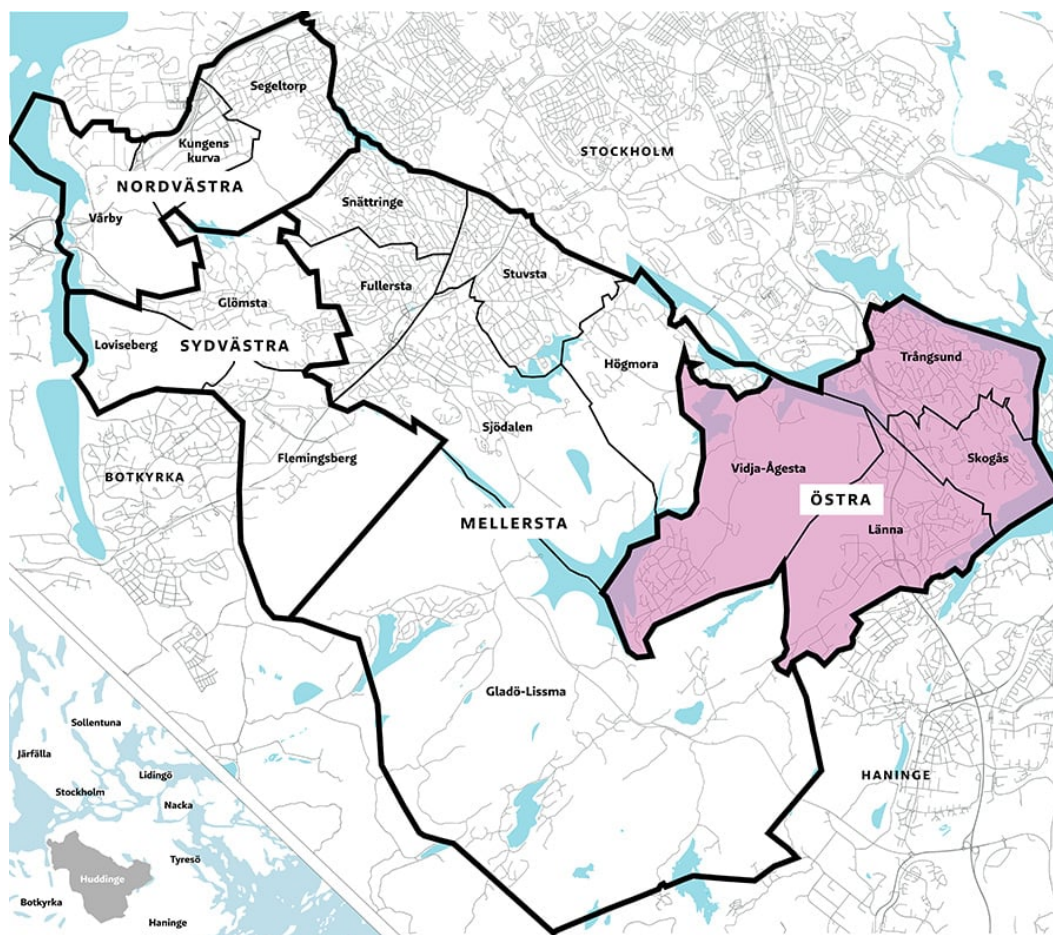
Östra	Mellersta	Sydvästra	Nordvästra
<ul style="list-style-type: none"> • Vidja-Ågesta • Trångsund • Skogås • Länna 	<ul style="list-style-type: none"> • Snättringe • Stuvsta • Fullersta • Sjödalen • Högmora • Gladö-Lissma 	<ul style="list-style-type: none"> • Flemingsberg • Glömsta • Loviseberg 	<ul style="list-style-type: none"> • Vårby • Kungens kurva • Segeltorp

Samtliga siffror avseende befolkningsförändring är hämtat från kommunens befolkningsprognos, scenario hög. Kapacitetsberäkningarna utgår från 27 elever per klass om inte annat anges. Tillväxtprognos tillämpas i samtliga tabeller utifrån scenario hög.

Mellan åren 2019 och 2021 sker en ökning av antalet barn i åldern 6-15 år med cirka 880 barn. Åren därefter fram till 2032 beräknas en kraftig elevantalsökning med cirka 6 845 barn. Behovet av elevplatser bedöms öka kraftigt om servicebehovet ska motsvara planerat bostadsbyggande i olika kommundelar. I

Nordvästra och Sydvästra Huddinge kommer elevantal et att öka mest sett över perioden 2019-2032. Under denna period ökar Nordvästra med cirka 2 020, Sydvästra med cirka 1 995, Mellersta med cirka 1 935 och Östra med cirka 895 elever i åldern 6-15 år.

I Östra Huddinge finns idag 5 kommunala grundskolor med totalt 3 240 elevplatser baserat på 27 elever/klass och en fristående grundskola med ca 600 elevplatser.

Tillväxtprognos Östra Huddinge

Östra			
Ålder	2019	2020	2021
6	355	375	355
7-9	1 055	1 055	1 100
10-12	990	1 065	1 070
13-15	1 010	975	1 025
6-15	3 410	3 470	3 550
Kommunala elevplatser	3260	3260	3260

Fristående elevplatser	600	600	600
Över-/underskott	450	390	310

Vidja-Ågesta

I detta område finns ingen kommunal grundskola eller driven av fristående utförare i dagsläget.

Eleverna erbjuds platser i Huddinges grundskolor främst i den östra delen. Om en byggnation av ny grundskola i området sker i framtiden kan en eventuell samordning med förskola ske för att ge en stabilare ekonomi och mer effektiv organisation.

Vidja- Ågesta Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	10	15	15
7-9	40	40	45
10-12	30	35	30
13-15	25	25	35
6-15	105	115	125
Kommunala elevplatser	0	0	0

Pågående / planerade grundskoleprojekt

- Ej aktuellt

Ersättningslokaler

- Ej aktuellt

Tillfälliga bygglov

- Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under-/överkapacitet	-105	-115	-125

Ett mindre underskott finns på elevplatser.

Trångsund

I Trångsund finns två kommunala grundskolor med totalt 1 674 elevplatser baserat på 27 elever/klass. Ingen fristående utförare finns.

Trångsundsskolan är tre paralleller från förskoleklass till årskurs 9. Edboskolan har kapacitet för fem paralleller i lägre ålder från förskoleklass till årskurs 3 och fyra paralleller från årskurs 4 till 6.

Skola			Kapacitet
Trångsund	F-9	3 p	810
Edbo	F-6	4-5 p	864

Trångsund Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	140	140	130
7-9	395	400	410
10-12	380	415	415
13-15	370	375	390
6-15	1 290	1 334	1 340
Kommunala elevplatser	1 674	1674	1674
Fristående elevplatser	0	0	0

Inom de närmsta åren kommer ett överskott om totalt ca 330 platser finnas i Trångsund. Trångsunds högstadiel elever har plats på den egna skolan. Edboskolans elever bereds plats på Östra grundskolan i Skogås.

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Edboskolan genomgår verksamhetsanpassningar för att bli en skola som erbjuder klasserna F-6 och avvecklar högstadiet. Högstadiel eleverna bereds plats på Östra grundskolan i Skogås. Insatser görs även vad gäller entré till idrottshallen.

Trångsundsskolan genomgår omfattande verksamhetsanpassningar för att effektivisera skolan genom att bland annat ta bort två undermåliga byggnader som ersätts med nya samt åtgärder i kök och matsal samt skolgården.

Edboskolans anpassningar beräknas vara klart 2021 och Trångsundsskolans under 2022.

Ersättningslokaler

Utredning pågår gällande ersättningslokaler för Trångsundsskolans elever under tiden byggnation pågår på skolan. Ersättningslokaler kommer enbart vara aktuellt för delar av skolans elever.

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet	380	340	330

När verksamhetsanpassningarna på Edboskolan och Trångsundsskolan är genomförda kommer det år 2021 finnas ett överskott med cirka 330 elevplatser i Trångsund. Siffrorna bygger på den nya organisationen efter slutförda verksamhetsanpassningar som planeras vara

färdigställda 2021. Denna siffra bör ses i kontext till underskottet i Skogås då dessa områden ligger nära och påverkar varandra. Det gäller främst Edboskolan nära Skogås centrum.

Skogås

I Skogås finns tre kommunala grundskolor; Mörtviksskolan, Sjötorpsskolan och Östra grundskolan. Ingen fristående utövare finns men Skogås grundskolor påverkas av Internationella engelska skolan som etablerat sig i Länna. Mörtviksskolan, Sjötorpsskolan och Edboskolan i Trångsund är skolor för årskurs F-6 som bereds plats på Östra grundskolan som är högstadieskola.

De tre kommunala skolorna i Skogås omfattar totalt 1 566 elevplatser baserat på 27 elever/klass.

Skola			Kapacitet
Mörtvik	F-6	2p	378
Sjötorp	F-6	2p	378
Östra grundskolan	7-9	10p	810

Skogås Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	165	170	160
7-9	495	490	495
10-12	460	485	485
13-15	475	445	470
6-15	1 590	1 595	1 610
Kommunala elevplatser	1 566	1 566	1 566
Fristående elevplatser	0	0	0

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Sjötorpsskolan genomgår verksamhetsanpassning i inre och yttre miljö där bland annat paviljongen avvecklas och ersätts med ny byggnad samt ombyggnad i köket för att få en effektiv och bättre arbetsmiljö

Ersättningslokaler

Ej aktuellt.

Tillfälliga bygglov

Sjötorpsskolans paviljong (4373-33731) avvecklas i samband med att den nya tillbyggnaden etableras

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet	-24	-49	-44

En mindre underkapacitet finns i området.

Länna

Ingen kommunal grundskola finns i Länna men fristående utförare finns i området som startade höstterminen 2018 med en kapacitet om ca 600 elevplatser. Lännas närhet till Skogås gör att elever även går i kommunala grundskolorna i Skogås.

Skola			Kapacitet
Fristående utförare	4-9		600

Länna Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	40	45	50
7-9	130	125	155
10-12	120	125	135
13-15	135	125	130
6-15	425	425	470
Kommunala elevplatser	0	0	0
Fristående elevplatser	600	600	600

Pågående / planerade grundskoleprojekt

- Ej aktuellt

Eventuellt vill en fristående utförare i området utöka med lågstadiesamverksamhet men det är ännu oklart när och i vilken omfattning.

Ersättningslokaler

- Ej aktuellt.

Tillfälliga bygglov

- Ej aktuellt.

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet	+175	+175	+175

Platserna som redovisas utgörs av en fristående utförares verksamhet.

Utblick för Östra Huddinge 2032

Östra											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	395	375	395	400	405	410	415	415	420	425	430
7-9	1 120	1 150	1 145	1 170	1 180	1 210	1 225	1 245	1 255	1 270	1 290
10-12	1 100	1 110	1 140	1 150	1 170	1 170	1 200	1 210	1 235	1 260	1 280
13-15	1 040	1 105	1 105	1 125	1 125	1 155	1 165	1 190	1 190	1 220	1 235
6-15	3 655	3 740	3 780	3 845	3 880	3 945	4 005	4 060	4 100	4 175	4 240
Elevplatser	3260	3260	3260	3260	3260	3260	3260	3260	3260	3260	3260
Fristående elevplatser	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600
Över-/ underskott	-205	-120	-80	-15	20	85	145	200	240	315	380

Vidja-Ågesta

Vidja-Ågesta											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	20	15	20	20	25	25	25	25	25	25	25
7-9	45	55	55	60	65	70	75	80	80	80	80
10-12	40	45	50	55	60	65	70	70	75	80	80
13-15	35	40	40	50	50	55	60	65	70	70	75
6-15	140	155	165	185	200	215	230	245	250	260	260
Elevplatser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fristående elevplatser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Över/under skott	-140	-155	-165	-185	-200	-215	-230	-245	-250	-260	-260

Trångsund

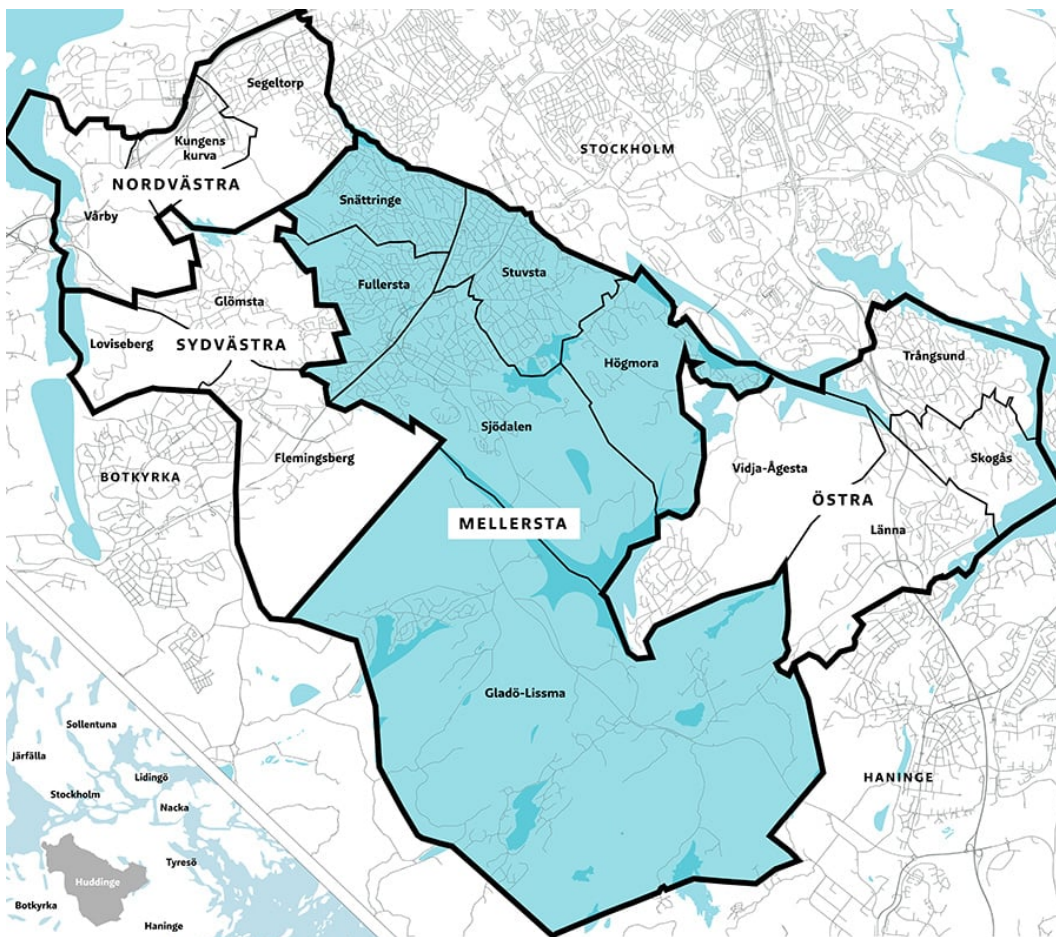
Trångsund											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	130	130	135	135	135	140	140	140	140	145	150
7-9	415	405	395	400	405	410	415	420	425	435	445
10-12	410	410	420	425	415	410	410	415	420	430	440
13-15	400	425	425	420	420	425	430	420	415	420	430
6-15	1 355	1 370	1 375	1 380	1 375	1 380	1 395	1 400	1 400	1 430	1 460
Elevplatser	1674	1674	1674	1674	1674	1674	1674	1674	1674	1674	1674
Fristående elevplatser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Över/under skott	319	304	299	294	299	294	279	274	274	244	214

Skogås

Skogås											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	180	170	180	180	185	185	190	190	195	200	200
7-9	500	510	510	525	525	540	550	560	565	580	590
10-12	495	495	495	500	510	510	530	535	545	560	570
13-15	470	495	490	495	495	495	505	515	520	540	545
6-15	1 645	1 670	1 675	1 700	1 715	1 735	1 770	1 795	1 830	1 875	1 910
Elevplatser	1566	1566	1566	1566	1566	1566	1566	1566	1566	1566	1566
Fristående elevplatser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Över/under skott	-79	-104	-109	-134	-149	-169	-204	-229	-264	-309	-344

Länna

Länna											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	60	60	60	65	60	60	60	60	55	55	55
7-9	160	180	180	185	185	190	190	185	180	180	175
10-12	150	155	170	170	185	185	190	190	190	190	190
13-15	140	150	150	160	160	175	175	185	185	190	190
6-15	515	540	565	580	590	610	610	620	620	615	610
Elevplatser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fristående elevplatser	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600
Över/under skott	85	60	35	20	10	-10	-10	-20	-20	-15	-10

Nuläge och planering Mellersta Huddinge 2019-2021

I Mellersta Huddinge finns idag 14 kommunala grundskolor med totalt 5 535 elevplatser baserat på 27 elever/klass och en fristående grundskola med 150 elevplatser.

Mellersta

Ålder	2019	2020	2021
-------	------	------	------

6	705	650	675
7-9	2 025	2 075	2 090
10-12	2 055	2 110	2 125
13-15	2 010	2 055	2 115
6-15	6 790	6 890	7 005
Elevplatser	5 535	5 535	5 805
Fristående elevplatser	150	150	150
Över/under skott	-1 105	-1 205	-1 050

Snättringe

I Snättringe finns två kommunala grundskolor med totalt 1 134 elevplatser baserat på 27 elever/klass.

Skola			Kapacitet
Snättringe	F-6	3 p	567
Utsälje	F-6	3 p	567

Snättringe Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	155	155	130
7-9	430	445	470
10-12	475	480	465
13-15	490	490	500
6-15	1 550	1 575	1 565
Kommunala elevplatser	1 134	1 134	1 134
Fristående elevplatser	0	0	0

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Utsäljeskolan omvandlas till F-9 med tre paralleller samt grundsärskola. Den nya skolan har plats för 810 grundskoleplatser baserat på 27 elever/klass samt 40 grundsärskoleplatser. Detta ger en ökning mot idag. Förutsatt att allt går enligt plan beräknas den nya verksamheten kunna starta hösten 2023.

Ersättningslokaler

Utsäljeskolan planeras inhysas i ersättningslokaler enligt tidplan från sommaren 2020. Utredning för lösning av ersättningslokaler pågår.

Tillfälliga bygglov

På Utsäljeskolan finns två tillfälliga paviljonger på 713 kvm som ersätts av den nya skolbyggnaden.

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet	-416	-441	-431

Idag finns inga elevplatser i år 7-9, de närmaste åren finns cirka 500 elever mellan 13-15 år i området.

För att möta behovet av elevplatser i området utreder lokalplaneringssektionen olika alternativ.

Stuvsta

I Stuvsta finns fem kommunala grundskolor med totalt 1 755 elevplatser baserat på 27 elever/klass. I Stuvsta finns en fristående skola, Myrängens grundskola F-3 med 150 elevplatser.

Skola			Elevantal
Kräppla	F-3	1p	108
Kungsklippan	F-3	1p	108
Kungsklippan	4-9	2p	324
Kvarnberga	7-9	7p	567
Solfagra	F-3	2p	216
Solfagra	4-6	3p	243
Stensängen	F-6	1p	189

Stuvsta Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	165	135	140
7-9	460	475	445
10-12	505	495	500
13-15	455	470	485

6-15	1 580	1 575	1 575
Kommunala elevplatser	1 755	1 755	1 755
Fristående elevplatser	150	150	150

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Stensängsskolan, arbetsmiljöåtgärder och kapacitetsökning. Omvandlas till F-3 med två paralleller. Detta ger en ökning med 27 elevplatser. Produktion beräknas kunna påbörjas våren 2020.

Ersättningslokaler

Stensängsskolan. Lokalplaneringssektionen utreder olika alternativ.

Solängens förskola omvandlas till ersättningslokal för fem till sex klasser och skolbarnsomsorg. Lokalen ska vara färdig för inflyttning i december 2018.

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under-/överkapacitet Stuvsta	325	330	330
Under-/överkapacitet Högmora	-220	-270	-320
Summa	105	60	10

I området visas ett överskott på elevplatser. 150 av dessa platser kommer från en fristående utförare som tidigare inte räknats in i den kommunala planeringen. Överskottet ska även ses mot tidigare områdesindelning där Högmora redovisades under Stuvsta - Snättringe. Enligt nuvarande organisation finns cirka 240 platser i år 7-9 tillgängliga för elever från andra områden.

För att möta kommande behovet av elevplatser i området utreder lokalplaneringssektionen olika alternativ.

Fullersta

I Fullersta finns tre kommunala grundskolor med totalt 810 elevplatser baserat på 27 elever/klass. I Fullersta finns ingen fristående skola.

Skola			Elevantal
Stenmo	F-3	2p	246
Skogskällan	F-3	1p	108
Skogskällan	4-6	3p	243

Källbrink	7-9	3p	243
-----------	-----	----	-----

Fullersta Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	105	105	110
7-9	360	345	345
10-12	360	385	375
13-15	370	360	380
6-15	1 205	1 195	1 210
Kommunala elevplatser	810	810	810
Fristående elevplatser	0	0	0

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Grundskolenämnden förordar enligt GSN 2018/798 en fristående utförare i området för att öka kapaciteten.

Ersättningslokaler

Ej aktuellt

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet Fullersta	-395	-385	-400

Området har tidigare redovisats under Sjödalen - Fullersta.

Sjödalen

I Sjödalen finns fyra kommunala grundskolor med totalt 1 593 elevplatser baserat på 27 elever/klass. I Sjödalen finns ingen fristående skola. Hösten 2021startar den nya Tomtbergaskolan med ytterligare 270 elevplatser baserat på 27 elever/klass.

Skola			Elevantal
Balingsnäs	F-9	2p	540
Hörningsnäs	F-3	3p	324
Ängsnäs	4-6	3p	243
Tomtberga	F-3	3p	324
Tomtberga	4-6	2p	162
Ny Tomtberga 2021	F-6	4p	756

Sjödalen
Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	220	200	220
7-9	620	625	640
10-12	585	605	615
13-15	590	605	600
6-15	2 010	2 040	2 070
Kommunala elevplatser	1593	1593	1863
Fristående elevplatser	0	0	0

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Tomtbergaskolan, arbetsmiljöåtgärder och verksamhetsanpassningar för att kunna utöka kapaciteten.

Omvandlas till F-6 med fyra paralleller. Detta ger en ökning mot idag, tillfälliga paviljonger medräknade, med 270 grundskoleplatser baserat på 27 elever/klass. Verksamhetsstart hösten 2021.

Ny skola utreds inom detaljplanen för Aspen/Palmen för cirka 900 elever och en förskola. Grundskolenämnden förordar enligt GSN 2018/798 en kommunal skola för att öka kapaciteten i området.

Ny skola behöver utredas i området Balingsnäs i Mellersta Huddinge för cirka 400 elever. Grundskolenämnden förordar enligt GSN 2018/798 en kommunal skola för att öka kapaciteten i området.

Solgårdsskolan Grundskolenämnden förordar enligt GSN 2018/798 en fristående utförare.

Ersättningslokaler

Tomtbergaskolan Eleverna i Herrgården kommer inhysas i ersättningslokaler i Solängen vårterminen 2019.

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet Sjödalen	-417	-447	-207

Området har tidigare redovisats under Sjödalen/Fullersta.

Högmora

I området finns inga grundskolor.

Högmora Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	25	40	50
7-9	85	100	110
10-12	60	75	85
13-15	50	55	70
6-15	220	270	320
Kommunala elevplatser	0	0	0
Fristående elevplatser	0	0	0

Pågående / planerade grundskoleprojekt

För att möta behovet av elevplatser i området utreder lokalplaneringssektionen olika alternativ.

Ersättningslokaler

Ej aktuellt

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet Högmora	-220	-270	-320
Under- /överkapacitet Stuvsta	325	330	330
Summa	105	60	10

I området visas ett underskott på elevplatser. Underskottet ska ses mot tidigare områdesindelning där Högmora redovisades under Stuvsta - Snättringe.

För att möta kommande behovet av elevplatser i området utreder lokalplaneringssektionen olika alternativ.

Gladö-Lissma

I området finns inga grundskolor.

Gladö-Lissma Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	35	20	25
7-9	70	85	80
10-12	65	70	80
13-15	55	65	80
6-15	220	240	260

Kommunala elevplatser	0	0	0
Fristående elevplatser	0	0	0

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Ej aktuellt

Ersättningslokaler

Ej aktuellt

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

Gladö-Lissma

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet Gladö-Lissma	-220	-240	-260

Grundskolenämnden förordar enligt GSN 2018/798 en fristående utförare i området för att öka kapaciteten.

Området har tidigare redovisats under Sjödalen-Fullersta. För att möta behovet av elevplatser i området utreder lokalplaneringssektionen olika alternativ.

Utblick för Mellersta Huddinge 2032

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	720	700	745	765	780	800	820	840	860	870	885
7-9	2 105	2 130	2 175	2 240	2 285	2 365	2 420	2 480	2 530	2 580	2 625
10-12	2 150	2 195	2 215	2 240	2 265	2 305	2 370	2 415	2 485	2 530	2 580
13-15	2 140	2 200	2 220	2 250	2 290	2 315	2 335	2 365	2 400	2 455	2 490
6-15	7 120	7 230	7 355	7 495	7 625	7 785	7 950	8 095	8 275	8 435	8 580
Kommunala elevplatser	5562	5805	6750	6750	6750	7560	7560	7560	7560	7560	7560
Fristående elevplatser	150	150	150	390	390	390	390	390	390	390	390
Över-/underskott	-1 408	-1 275	-455	-355	-485	165	0	-145	-325	-485	-630

Snättringe

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145	145
7-9	450	440	430	440	440	445	445	445	450	450	450
10-12	460	470	485	470	455	445	455	460	460	465	465
13-15	485	490	470	465	475	490	475	465	455	465	465
6-15	1 540	1 540	1 525	1 520	1 520	1 525	1 520	1 515	1 510	1 525	1 530
Kommun- ala elev- platser	1 134	1 377	1 377	1 377	1 377	1 377	1 377	1 377	1 377	1 377	1 377
Friståen- de elev- platser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Över- /under- skott	-406	-163	-148	-143	-143	-148	-143	-138	-133	-148	-153

Stuvsta

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	145	130	145	145	145	145	150	150	150	150	150
7-9	445	430	430	435	435	445	450	455	455	460	460
10-12	475	485	465	460	450	450	455	455	465	470	475
13-15	505	495	505	480	490	470	470	460	460	460	460
6-15	1 570	1 540	1 550	1 525	1 520	1 515	1 520	1 515	1 530	1 540	1 545
Kommun- ala elev- platser	1 755	1 755	2 133	2 133	2 133	2 403	2 403	2 403	2 403	2 403	2 403
Friståen- de elev- platser	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Över- /under- skott	335	365	733	758	763	1 038	1 033	1 038	1 023	1 013	1 008

Fullersta

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	115	120	125	125	130	135	135	140	140	140	145
7-9	350	365	370	375	380	390	400	410	420	425	430
10-12	395	385	380	380	385	390	395	400	410	420	425
13-15	385	410	405	415	395	395	395	400	405	410	415
6-15	1 240	1 280	1 280	1 295	1 290	1 305	1 320	1 355	1 380	1 395	1 415
Kommun- ala elev- platser	810	810	810	810	810	810	810	810	810	810	810
Friståen- de elev- platser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Över- /under- skott	-430	-470	-470	-485	-480	-495	-510	-545	-570	-585	-605

Sjödalen

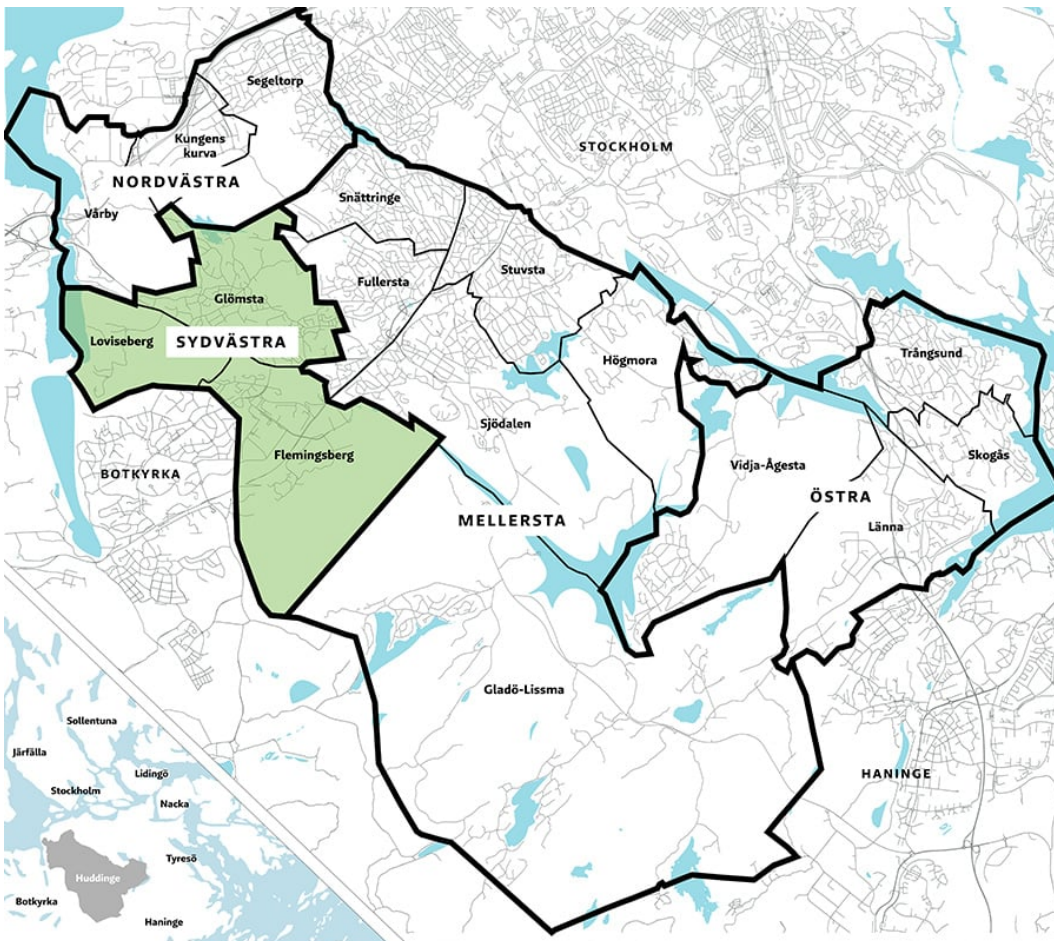
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	235	220	240	250	265	275	290	305	320	330	345
7-9	645	670	695	720	745	785	820	860	895	935	975
10-12	640	655	670	695	725	750	775	800	835	870	905
13-15	605	630	650	685	705	725	750	775	805	830	850
6-15	2 125	2 175	2 260	2 355	2 435	2 545	2 640	2 740	2 855	2 965	3 075
Kommun- ala elev- platser	1863	1863	2673	2673	2673	3105	3195	3195	3195	3195	3195
Friståen- de elev- platser	0	0	0	0	0	0	0	0	360	360	360
Över- /under- skott	-262	-312	413	318	238	560	555	455	700	590	480

Högmora

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	50	50	55	60	65	65	70	70	70	70	70
7-9	130	150	155	165	180	190	200	205	205	205	205
10-12	105	115	125	145	160	175	185	190	195	200	205
13-15	80	90	100	120	130	145	160	170	180	185	190
6-15	370	405	435	485	535	570	610	635	650	660	670
Kommun- ala elev- platser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Friståen- de elev- platser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Över- /under- skott	-370	-405	-435	-485	-535	-570	-610	-635	-650	-660	-670

Gladö-Lissma

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	30	35	35	35	35	35	35	35	35	30	30
7-9	85	85	95	105	105	105	105	105	105	100	100
10-12	80	90	85	90	90	95	105	110	110	110	110
13-15	75	80	85	85	95	90	95	90	100	105	110
6-15	275	290	300	315	325	330	340	340	345	350	350
Kommun- ala elev- platser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Friståen- de elev- platser	0	0	0	240	240	240	240	240	240	240	240
Över- /under- skott	-275	-290	-300	-75	-85	-90	-100	-100	-105	-110	-110

Nuläge och planering Sydvästra Huddinge 2019-2021

I Sydvästra Huddinge finns idag kommunala grundskolor med totalt 2 560 elevplatser baserat på 27 elever/klass.

Det finns även tre fristående utförare med sammanlagd kapacitet om ca 1590 elevplatser. Två av dessa grundskolor bedriver verksamhet från årskurs 6 till 9 och en från F till 9.

Tillväxtprognos Sydvästra Huddinge

Sydvästra			
------------------	--	--	--

Alder	2019	2020	2021
6	375	355	340
7-9	1 035	1 055	1 080
10-12	965	990	985
13-15	965	990	985
6-15	3 185	3 270	3 335
Kommunala elevplatser	2560	2560	2560
Fristående elevplatser	1 590	1 590	1 590
Över/under skott	965	880	815

Flemingsberg

I Flemingsberg finns tre kommunala grundskolor; Visättraskolan, Kästaskolan och Annerstaskolan med totalt 1404 elevplatser baserat på 27 elever/klass. I området finns även två grundskolor drivna av fristående utförare. Dessa skolor har en kapacitet på 450 respektive 640 elevplatser och erbjuder undervisning från årskurs 6 till 9.

Skola			Kapacitet
Visättra	F-6	2p	378
Kästa	F-6	2p	378
Annersta	F-3	3p	324
Annersta	4-9	2p	324

Flemingsberg Befolkningsprognos

Alder	2019	2020	2021
6	205	200	200
7-9	560	560	590
10-12	510	535	530
13-15	480	485	515
6-15	1755	1780	1835
Kommunala elevplatser	1404	1404	1404
Fristående elevplatser	1090	1090	1090

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Ersättningslokaler

Ej aktuellt

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet	+ 739	+714	+659

Bedömningen tar inte hänsyn till åldersindelningar. De fristående utförarna lättar den kommunala verksamheten i området i årskurs 6 till 9.

Glömsta

I Glömsta finns tre kommunala grundskolor; Vistaskolan, Glömstaskolan och Rosenhillskolan/Lind med totalt 1 480 elevplatser baserat på 27 elever/klass. Rosenhillskolan/Lind omfattar totalt 130 elevplatser.

Glömstaskolan utökar nu sin verksamhet med en ny enhet för förskoleklass upp till årskurs 3 med en omfattning av 324 platser. De nya lokalerna förväntas vara i drift år 2021.

I området finns även en grundskola driven av fristående utförare med en kapacitet på 500 elevplatser. Dessa två erbjuder undervisning från förskoleklass till och med årskurs 9.

Skola			Kapacitet
Vista	F-9	2p	540
Glömsta	4-9	3p	486
Glömsta	F-3	3p	324
Rosenhill /Lind	F-9		130

Flemingsberg Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	170	150	140
7-9	475	495	490
10-12	455	455	455
13-15	335	385	415
6-15	1435	1485	1500
Kommunala elevplatser	1156	1156	1480

Fristående elevplatser	500	500	500
-------------------------------	-----	-----	-----

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Kapacitetsökningen för Glömstaskolans tillbyggnad F-3 beräknas till 2021 med en omfattning om 324 elevplatser. Nu pågår produktion.

Ersättningslokaler

Ej aktuellt

Tillfälliga bygglov

- Vistaskolan paviljong A (3134-31348)CRAMO lågstadiet till 2022-12-31
- Vistaskolan paviljong C (3135-31347)(Gamla Ulna)
- Glömstaskolan (3134-31433) tillfällig idrottshall till 2019-06-30. Därefter planeras skolan ha undervisning i den nya Glömstahallen.

Permanent bygglov

- Paviljong B (3134-31347) CRAMO slöjd till 2020-07-31

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet	121	71	480

Ovanstående är beräknat på full kapacitet i de tre kommunala skolorna i området varav ökningen sker i antal elevplatser 2021 när Glömstaskolan beräknas vara klar. Kapaciteten räknar också med den fristående utförarens elevplatser i full omfattning.

Loviseberg

Pågående / planerade grundskoleprojekt

I dagsläget finns ingen kommunal eller fristående utförare av grundskola i detta område då det fortfarande är obebyggt.

Området bevakas och exploatering av området ser inte ut att ske innan 2032.

Ersättningslokaler

Ej aktuellt

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet	0	0	0

Utblick för Sydvästra Huddinge 2032

Nedan visas tillväxtprognos i högscenariot för Sydvästra Huddinge. Under denna tioårsperiod kan man se att området går från ett överskott till ett underskott som motsvarar 1-2 nya skolor i området.

Nya enheter planeras i samband med nya bostäder och bevakas av lokalplaneringssektionen. Ca 900 platser behövs fram till 2027 i Flemingsberg.

Sydvästra											
Alder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	345	350	370	395	415	435	455	480	510	540	570
7-9	1 050	1 045	1 075	1 130	1 175	1 225	1 285	1 355	1 440	1 525	1 615
10-12	1 030	1 065	1 115	1 115	1 125	1 150	1 195	1 255	1 320	1 400	1 480
13-15	970	1 010	1 030	1 090	1 135	1 175	1 175	1 200	1 245	1 310	1 380
6-15	3 395	3 470	3 590	3 730	3 845	3 985	4 115	4 290	4 515	4 775	5 045
Elevplatser	2560	2560	2560	2560	2560	2560	2560	2560	2560	2560	2560
Fristående elevplatser	1 590	1 590	1 590	1 590	1 590	1 590	1 590	1 590	1 590	1 590	1 590
Över/under skott	755	680	560	420	305	165	35	-140	-365	-625	-895

Flemingsberg

Flemingsberg över en tioårsperiod visar ett överskott som minskar över tid.

Flemingsberg											
Alder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	205	210	215	230	250	265	290	310	335	360	380
7-9	600	605	620	650	685	735	785	845	910	975	1 045
10-12	560	575	600	620	640	670	710	755	805	860	920
13-15	525	555	560	595	620	655	680	715	750	790	840
6-15	1 890	1 950	1 995	2 095	2 200	2 325	2 465	2 625	2 795	2 985	3 185
Elevplatser	1404	1404	1404	1404	1404	2304	2304	2304	2304	2304	2304
Fristående elevplatser	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090
Över/under skott	604	544	499	399	294	1 069	929	769	599	409	209

Glömsta

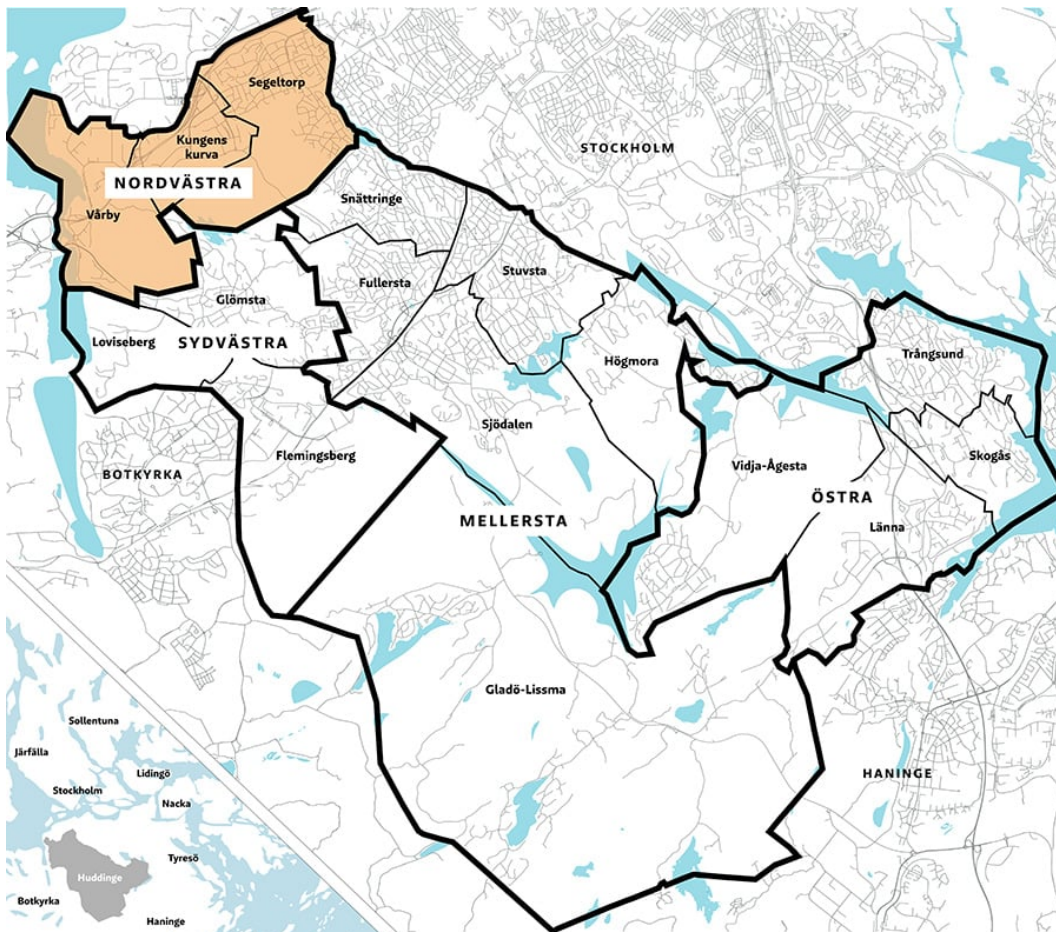
Glömsta över en tioårsperiod visar ett överskott av elevplatser som minskar över tid.

Glömsta											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	140	140	155	160	165	165	170	170	175	175	180
7-9	455	435	455	480	485	490	495	510	525	540	550
10-12	470	490	515	495	480	480	490	500	515	530	545
13-15	445	455	470	495	515	520	495	485	495	510	525
6-15	1 505	1 520	1 590	1 635	1 645	1 660	1 650	1 665	1 705	1 755	1 800
Elevplatser	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480	1480
Fristående elevplatser	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
Över/under skott	475	460	390	345	335	320	330	315	275	225	180

Loviseberg

Loviseberg är ett område som kommer exploateras i ett senare skede. Första utbyggnation ser vi först tidigast efter 2030. Områdets behov av skolomsorg bevakas i takt med byggnation.

Loviseberg											
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	10
7-9	0	0	0	0	0	0	0	0	5	10	20
10-12	0	0	0	0	0	0	0	0	5	10	15
13-15	0	0	0	0	0	0	0	0	5	10	15
6-15	0	0	0	0	0	0	0	0	15	35	55
Elevplatser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fristående elevplatser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Över/under skott	0	0	0	0	0	0	0	0	-15	-35	-55

Nuläge och planering Nordvästra Huddinge 2019-2021

I Nordvästra Huddinge finns idag 6 kommunala grundskolor med totalt 1 772 elevplatser baserat på 25-27 elever/klass övriga området.

Det finns en fristående utövare med en kapacitet på 260 elevplatser.

Tillväxtprognos Nordvästra

Ålder	2019	2020	2021
6	285	310	290
7-9	930	915	895
10-12	915	910	910
13-15	840	870	900
6-15	2 970	3 005	3 000
Kommunala elevplatser	1610	1610	1610
Fristående elevplatser	260	260	260
Över/under skott	-1 100	-1 135	-1 130

Vårby

I Vårby finns tre kommunala grundskolor med totalt 900 elevplatser baserat på 25 elever/klass. I Vårby finns ingen fristående skola.

Skola			Elevantal
Grindstu	F-3	2 p	200
Vårbacka	F-3	2 p	200
Vårby	4-9	2 p	300

Vårby Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	140	155	150
7-9	470	455	440
10-12	435	430	440
13-15	355	385	405
6-15	1 405	1 430	1 435
Kommunala elevplatser	700	700	700
Fristående elevplatser	0	0	0

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Vårbackaskolan, arbetsmiljöåtgärder och kapacitetsökning sker där lokalplaneringssektionen utreder alternativ.

I avvaktan på nya elevplatser flyttar eleverna in i tillfälliga lokaler tidigast hösten 2019. De tillfälliga lokalerna kan vid behov utökas med 100 elevplatser.

Ersättningslokaler

Vårbackaskolan flyttar in i tillfälliga lokaler tidigast hösten 2019 i avvaktan på den nya skolan.

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet Vårby	-705	-730	-735

Kungens kurva

I området finns inga grundskolor.

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Grundskolenämnden förordar enligt GSN 2018/798 att en kommande skola drivs i kommunal regi. Beslutet är ändrat till drivas av en fristående utförare då marken inte ägs kommunen och kommunen har då ingen möjlighet att ställa krav på hur skolan ska utformas utifrån LOU (lagen om offentlig upphandling).

Kungens Kurva Befolkningsprognos

Ålder	2019	2020	2021
6	5	5	5
7-9	10	15	10
10-12	20	15	15
13-15	15	20	15
6-15	50	50	45
Kommunala elevplatser	0	0	0
Fristående elevplatser	0	0	0

Ersättningslokaler

Ej aktuellt

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
----	------	------	------

Under- /överkapacitet Kungens kurva	-50	-50	-45
--	-----	-----	-----

Segeltorp

I Segeltorp finns tre kommunala grundskolor med totalt 1 072 elevplatser baserat på 25-27 elever/klass. I Segeltorp finns en fristående utförare som erbjuder undervisning från förskoleklass till och med årskurs 5 med 260 elevplatser.

Skola			Elevantal
Skansberget	F-3	1 p	100
Segeltorp	4-9	4p	648
Långsjö (i Segeltorps lokaler)	F-3	3 p	324

Pågående / planerade grundskoleprojekt

Långsjöskolan, ny kommunal skola för cirka 324 elever baserat på 27 elever per klass. Detaljplanen är överklagad vilket leder till ytterligare försening av den nya skolan som idag har startat i Segeltorpsskolans lokaler med hjälp av viss ombyggnation samt övertagande av en del av bibliotekets lokaler. Tidplanen uppdateras så snart kommunen får ett besked i överklagandeärendet. En försiktig gissning är att skolan kan stå färdig till hösten 2023.

Ersättningslokaler

I avvaktan på att den försenade Långsjöskolan utreds olika möjligheter till fler undervisningslokaler då Segeltorpsskolan inte kommer att räcka till.

Tillfälliga bygglov

Ej aktuellt

Under- /överkapacitet

År	2019	2020	2021
Under- /överkapacitet Segeltorp	-183	-193	-183

I området visas ett underskott på elevplatser medräknat 260 platser från den fristående utföraren som tidigare inte räknats in i den kommunala planeringen. Segeltorpsskolan som är planerad för 30 klasser rymmer i avvaktan på Långsjöskolan 36 klasser. Detta är en kortsiktig lösning då matsal, specialsalar, idrottshall och friyta inte är dimensionerade för detta elevantal.

Utblick för Nordvästra Huddinge 2032

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	300	330	350	370	395	425	460	490	520	555	585
7-9	900	940	975	1 040	1 110	1 180	1 260	1 345	1 435	1 525	1 615
10-12	930	945	960	985	1 035	1 080	1 145	1 215	1 290	1 370	1 450
13-15	915	940	965	1 005	1 030	1 060	1 095	1 150	1 200	1 270	1 340
6-15	3 050	3 155	3 250	3 400	3 570	3 750	3 960	4 205	4 450	4 715	4 990
Kommunala elevplatser	1 772	2132	2132	2132	2132	2832	2832	2832	2832	2832	2832
Fristående elevplatser	260	620	620	620	620	1 320	1 320	1 320	1 320	1 320	1 320
Över-/underskott	-1 018	-403	-498	-648	-818	402	192	-53	-298	-563	-838

Vårby

Kungens kurva

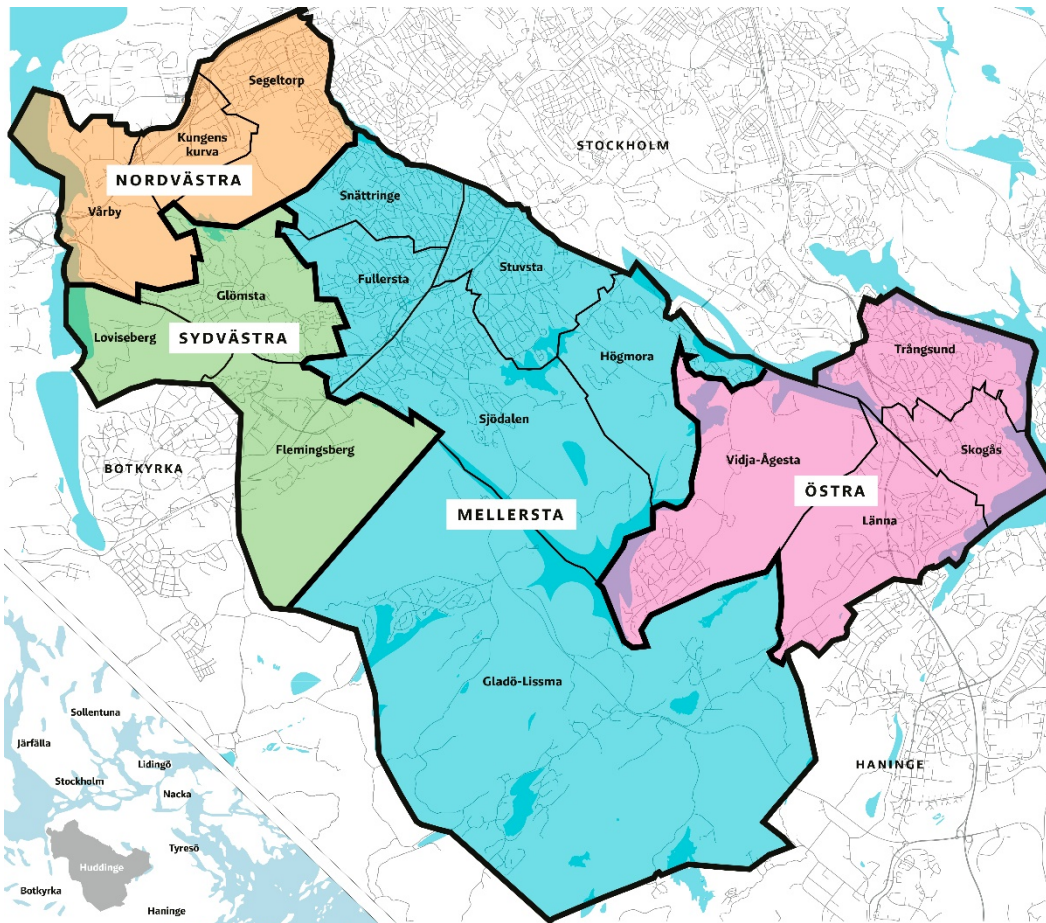
Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	5	10	20	30	40	55	70	80	95	110	125
7-9	10	30	45	70	95	125	160	195	235	275	315
10-12	10	25	40	55	75	95	120	150	180	210	245
13-15	15	25	40	55	70	90	110	130	155	180	210
6-15	45	95	150	210	285	365	455	555	665	775	890
Kommunala elevplatser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fristående elevplatser	0	0	0	0	0	0	900	900	900	900	900
Över-/underskott	-45	-95	-150	-210	-285	-365	445	345	235	125	10

Segeltorp

Ålder	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
6	140	150	150	155	155	160	165	165	170	175	180
7-9	435	440	440	455	465	475	485	495	505	520	530
10-12	465	460	460	455	465	465	480	495	505	515	525
13-15	465	470	465	475	475	475	475	485	485	500	515
6-15	1 505	1 515	1 515	1 540	1 560	1 580	1 605	1 640	1 670	1 705	1 745
Kommunala elevplatser	1072	1072	1432	1432	1432	1432	1432	1432	1432	1432	1432
Fristående elevplatser	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260
Över-/underskott	-173	-183	177	152	132	112	87	52	22	-13	-53

Gymnasienämndens lokalbehov 2019-2021 med utblick till 2032

Lokalbehovsplanen

Syfte

En lokalbehovsplan är en kort- och långsiktig planering av det lokalbehov som förvaltningarna har. En god framförhållning i planeringen av lokaler är angelägen för att kunna bedöma dels framtida investeringsbehov, dels kommunens samlade lokalkostnader. Lokalbehovsplanen sträcker sig 15 år framåt i tiden. Lokalbehovsplanen ska inte låsa sig i hur lokalbehovet ska lösas, utan endast visa hur lokalbehovet ser ut. Lokalbehovsplanen används som ett planeringsverktyg av tjänstemännen.

Arbetsmetod

Arbetet med den strategiska lokalbehovsplanen är en process som löper i cykler om tolv månader. Arbetet bedrivs i projektform i nära samarbete med förvaltningarna, statistikerna, Huddinge samhällsfastigheter och lokalsektionen på kommunstyrelsen.

Processen är uppdelad i tre faser:

- Insamling av grunddata och fakta
- Analys och behovsbedömningar
- Sammanställning och granskning

Kommunövergripande lokalplanering

Nämnderna ansvarar för att upprätthålla och underhålla en lokalbehovsplan för sina verksamheter. Nämnderna ska även yttra sig över kommunala eller fristående utförare i Huddinge kommuns framtida verksamheter. Lokalbehovsplanen beslutas i nämnd en gång per år. Dessa behovsplaner ligger sedan till grund för kommunens gemensamma "Plan för samhällsbyggnad och lokalförsörjning i Huddinge 2019-2021 med utblick till 2032". I kommunens gemensamma plan sammanställs och prioriteras lokalinvesteringarna samt att det avgörs vad som ska byggas i egen regi av kommunens bolag Huddinge samhällsfastigheter samt utförare av verksamheten. Planen för samhällsbyggnad och lokalförsörjning utgör ett underlag för beslut i Kommunfullmäktige en gång per år.

Effektivt lokalutnyttjande

Kommunen skall aktivt och kontinuerligt arbeta för att utnyttja sina lokalresurser på bästa sätt och se till att lokalerna samutnyttjas i högre utsträckning och görs tillgängliga för bokning.

Osäkerhetsfaktorer och risker

Det finns osäkerhet i såväl prognoser som tidplaner för planläggning och genomförande. Denna osäkerhet hanteras genom att denna plan uppdateras årligen. Tidig information och dialog med privata exploitörer är också viktig.

Fram till 2025 beräknas antalet gymnasieelever i länet öka med drygt 20 000 elever. Om eleverna väljer som de gör idag behöver utökningen av gymnasieplatser ske inom de högskoleförberedande programmen.

Det råder i nuläget en osäkerhet kring huruvida det framtida behovet av markant fler gymnasieplatser i länet kommer att täckas in av en utökning av kommunernas och de fristående skolornas verksamheter.

Det har inletts ett gemensamt arbete via Storsthlm, initierat av den politiska styrgruppen för gymnasierregionen, för att hantera utvecklingen som helhet. Detta arbete behöver intensifieras då eleverna antas på lika villkor inom samverkansområdet, vilket innebär att tillgång till gymnasieplatser, programutbud och tillgång till lokaler behöver hanteras i en samverkan mellan kommunerna, men även med fristående huvudmän.

Uppföljning av lokalbehovsplanen

En målsättning är att planen ska uppdateras årligen så att förändringar i förutsättningarna för behovsbedömningarna följs upp. Det krävs en aktiv bevakning och kontinuerlig uppföljning av behovet ihop med respektive nämnd.

Lokalförsörjning 2019-2021

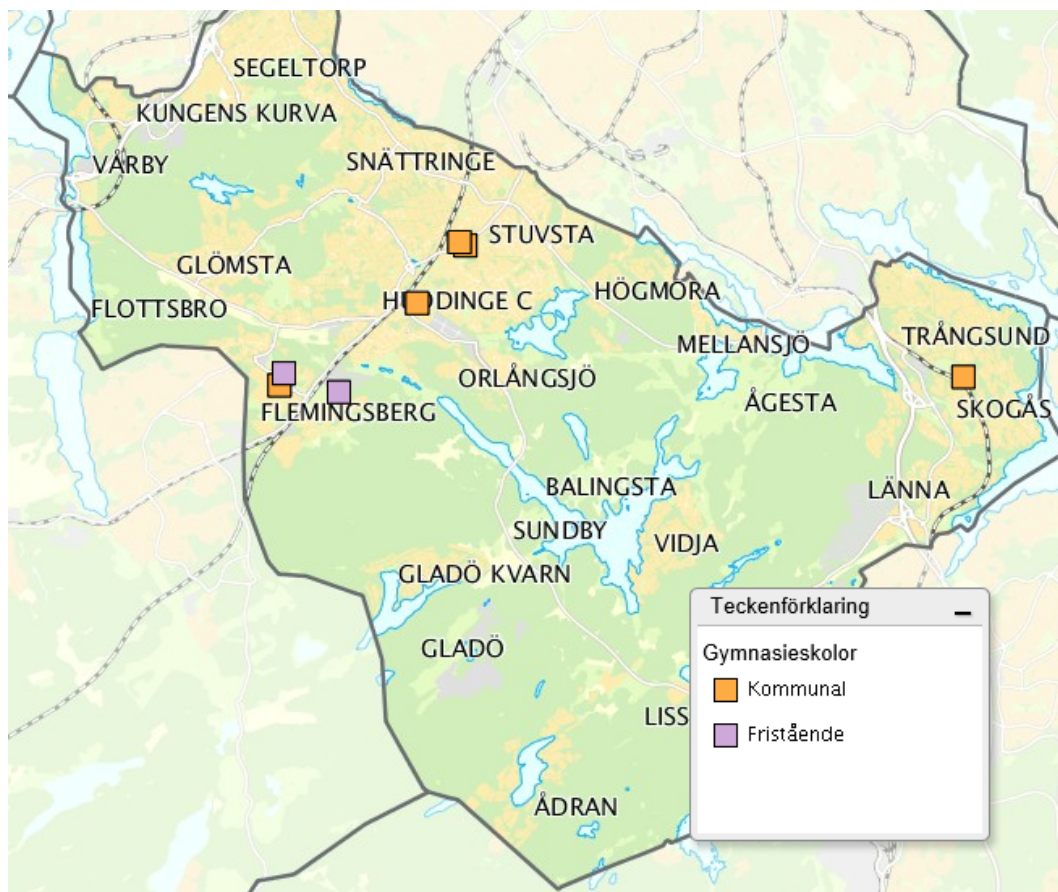
Planeringsförutsättningar

Planeringen av gymnasieskolor sker utifrån ett regionalt perspektiv med stöd av det samverkansavtal som har tecknats mellan kommunerna i Stockholms län, Håbo kommun och Stockholm läns landsting. Gymnasierregionens skolor ska enligt prognos ta emot 20 000 fler elever fram till 2025.

I befolkningsprognosen nedan visas kommunens förväntade befolkningsökning för åldern 16-19 år. Mellan åren 2019-2021 är ökningen 400 personer.

År	2019	2020	2021
16-19 år	5 700	5900	6100

I Huddinge kommun finns fyra kommunala och två fristående gymnasieskolor. Hösten 2019 startar en femte kommunal gymnasieskola, Widerströmska gymnasiet. De kommunala gymnasieskolorna är Huddingegymnasiet, Sjödalsgymnasiet, Sågbäcksgymnasiet och Östra gymnasiet. De fristående är IT-gymnasiet Södertörn och Yrkesgymnasiet.

Karta över kommunala och fristående gymnasieskolor

Antalet inskrivna elever för de kommunala gymnasieskolorna framgår nedan.

Gymnasieskolan	
Huddingegymnasiet	567
Sjödalsgymnasiet	991
Sågbäcksgymnasiet	647
Östra gymnasiet	841
Summa	3046
Gymnasiesärskolan:	
Sågbäcksgymnasiet	8
Östra gymnasiet	20
Summa	28

För Widerströmska gymnasiet är det planerat att ca 500 elever är inskrivna år 2021.

Av de 3046 inskrivna gymnasieeleverna så är 1285 personer skrivna i Huddinge kommun och 1768 personer kommer från andra kommuner. Av de 4257 gymnasieeleverna i Huddinge kommun går 2972 elever hos annan utbildningssamordnare. (Siffrorna är från september 2018)

Kommande behov

För att kunna erbjuda en bra studiemiljö för eleverna är det viktigt att lokalerna är ändamålsenliga och attraktiva. För att uppnå detta förs dialog med fastighetsägare samt med verksamheten för att komma fram till vad som behöver åtgärdas. Kommande behov för lokalerna beskrivs i korta drag nedan.

Respektive lokals underhållsbehov stäms av med Huddinge Samhällsfastigheter en gång per år.

Östra Gymnasiet

En utredning kommer att påbörjas för att se om det är möjligheten att utöka Östra gymnasiets matsal med 80-100 platser. En eventuell utbyggnad kommer att bli kostsam eftersom hänsyn måste tas till ventilation, kapacitet i köket och brandtekniska frågor.

Sjödalsgymnasiet

Underhållsbehov för ytskikten finns i hela skolan. OVK besiktningen som gjordes 2018-07-07 blev ej godkänd. Åtgärder har gjorts och en ny OVK kommer att göras i november 2018.

Huddingegymnasiet

Det finns önskemål om att entrén till gymnasiet får ett modernare och ljusare ytskikt.

Sågbäcksgymnasiet

Den senaste OVK besiktningen som gjordes 2018-09-20 blev godkänd. Skolan upplever dock att ventilationen inte är till belåtenhet och en utredning om vad det beror på bör göras.

Vuxenutbildningen

I skrivandets stund har inte OVK protokoll erhållits för denna lokal. Ventilationen och temperatur i lokalerna upplevs bristfällig vilket gör att en utredning rekommenderas.

RCN

Det har varit problem med ventilationen under en längre tid. Åtgärder har gjorts och nu inväntas en ombyggnation då Servicecenter flyttar in efter Kultur- och fritid. När det är klart så görs det en injustering och slutligen en OVK besiktning. Detta beräknas bli klart under 2018.

Widerströmska Gymnasiet , Ny gymnasieskola i Flemingsberg

Hösten 2019 startar Widerströmska gymnasiet, en kommunal gymnasieskola med fokus på life science (naturvetenskap, teknik, hälsa och entreprenörskap) på Campus Flemingsberg. Det första året tar skolan emot 180 elever. Fullt utbyggd är den först 2021 med plats för 500 elever. Verksamheten blir helt integrerad i högskoleområdet Campus Flemingsberg med lokaler i NEO-byggnaden, som man delar med Karolinska Institutet, KI. Närmaste grannar är Kungliga Tekniska Högskolan, KTH och Röda Korsets högskola. På campus finns också Södertörns högskola.

Lokalförsörjning, utblick till 2032

Mellan åren 2022 och 2032 förväntas ökningen bli 2000 personer för åldersgruppen 16-19 år.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

16-19 år	6 300	6500	6800	7000	7200	7400	7500	7700	7900	8100	8300
-------------	-------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

För att tillgodose regionens behov av utbildningsplatser kommer det att behövas gymnasieplatser för ytterligare 500 elever.

Säkerhet i skola

En översyn bör genomföras av larm- och säkerhetssystem för att garantera en trygg och säker miljö i de kommunala skolorna, detta utreds vidare.

Kamerabevakning

Övergripande samtal sker för att se över kamerabevakning. Det politiska uppdraget är formulerat enligt nedan.

”Genomföra en utredning som utifrån evidensbaserade metoder, lokal brottsstatistik och andra trygghetsrelaterade undersökningar, identifierar och kartlägger de mest frekventa brottskategorierna. Utifrån genomförd utredning, forskning och beprövade erfarenheter, ta fram förslag till riktlinjer för kamerabevakning på allmän plats samt i av kommunen använda lokaler med närliggande ytor.”

Utredningsunderlaget som kommer att användas för att föreslå platser som ska kamerabevakas består mestadels av den lokala lägesbilden som polisen och kommunen tar fram inom ramarna för kommande överenskommelse.

Klicka eller tryck här för att ange text.

Befolkningsutveckling

Enligt den senaste prognosen beräknas befolkningen i Huddinge öka med cirka 27 000 personer mellan åren 2016 och 2026, vilket är en ökning med över 25 procent. År 2026 beräknas antalet invånare i Huddinge vara över 134 600.

Alder	2016	2017, preliminära uppgifter	2026, prognostiserad uppgift	Förändring 2016-2026
0	1 353	1 273	1 795	442
1-5	7 752	7 844	9 935	2 183
6	1 672	1 626	2 025	353
7-9	4 744	4 936	5 865	1 121
10-12	4 522	4 618	5 525	1 003
13-15	4 135	4 370	5 365	1 230
16-18	3 863	4 036	5 200	1 337
19-24	8 053	8 079	9 825	1 772
25-64	57 157	58 576	71 175	14 018
65-79	11 077	11 226	12 885	1 808
80-w	3 210	3 323	5 040	1 830
Summa	107 538	109 907	134 630	27 092

Utveckling per område

Nordvästra	Sydvästra	Mellersta	Östra
<ul style="list-style-type: none"> • Vårby • Kungens kurva • Segeltorp	<ul style="list-style-type: none"> • Flemingsberg • Glömsta • Loviseberg	<ul style="list-style-type: none"> • Snättringe • Stuvsta • Fullersta • Sjödalén • Högmora • Gladö-Lissma	<ul style="list-style-type: none"> • Vidja-Ågesta • Trångsund • Skogås • Länna

Kommunövergripande projekt

Kommunens behov av olika boendetyper såsom LSS – boenden och boenden för personer med stödbehov av olika slag behöver planeras in i olika områden där nyproduktion av bostäder skall ske. Behovet kan tillgodoses genom att de inryms i exploateringsprojekt som innehåller bostäder i flerbostadshus.

I texten nedan anges först de behov som inte är specificerade till något område, därefter kommer de behov som förvaltningen bedömer kunna specificeras till ett område.

Funktionshinder

Behov finns idag av en fristående LSS gruppboende för sex personer på egen tomt då behov av avskildhet finns för de boende. Tomten behöver vara cirka 1500 – 2000 kvm stor. Behovet förutsätts kunna lösas på kommunägda tomter som har detaljplan som medger bostäder. Förstudie är beställd från Huddinge Samhällsfastigheter.

Socialnämnden har under 2018-2020 och framåt ett stort behov av lägenheter i kommande bostadsprojekt att användas för LSS-boenden. Dessa boende ska ligga fördelat över kommunen, men behöver inte vara jämnt fördelat och redovisas därför som kommungemensamma så länge de inte fördelats ut per område. Det finns även ett behov av fyra stycken lägenheter av särskilt anpassad bostad, det vill säga lägenheter som har en viss anpassning av badrum och kök.

Socialnämnden har under 2019-2031 ett behov av totalt sju stycken gruppboenden med sex lägenheter vardera och fem stycken serviceboenden med tio lägenheter vardera i kommande bostadsprojekt att användas för LSS-boenden.

Daglig verksamhet enligt LSS har ett önskemål om att starta upp ett huddags i någon form. I skrivande stund är det oklart om lokalbehov. Utgångspunkten är att ingen ny detaljplan behövs för ändamålet

Bosättning

Behovet av bostadslösningar för nyanlända som aviseras till kommunen i enlighet med den så kallade bosättningslagen, är fortfarande stort. Färdigställda och pågående projekt (inklusive inhyrningar) väntas tillhandahålla ca 190 genomgångsbostäder 2017 och första kvartalet 2018. 2018-2019 finns ett behov av att få tillgång till ytterligare boende för 40-50 nyanlända. Behovet utgörs av en blandning av bostäder lämpliga för enpersonshushåll och mindre familjer.

De bostadslösningar som tagits fram för att kunna erbjuda boenden har tillhandahållits med stöd av tillfälliga bygglov och hyresavtal som löper på som längst 10 år. Behov finns därför att tillgängliggöra bostäder för nyanlända inom det reguljära bostadsbeståndet. En uppskattning av behovet utifrån prognoser om kommande aviseringar samt skattningar av genomströmningen i boendena är cirka 150 bostäder. Dessa bör finnas tillgängliga när samtliga tillfälliga boenden, stegvis, har fasats ut mellan åren 2022-2025.

Noteras bör att försörjningen av bostäder till nyanlända, både ur det korta och det längre perspektivet, förutsätter en löpande tilldelning av lägenheter från det kommunala bostadsbolaget HUGO. Detta för att ge barnfamiljer en möjlighet att via kösystem och andrahandskontrakt få tillgång till lägenheter i det reguljära bostadsbeståndet.

Övrigt

Förvaltningen är från och med 2019-12-31 uppsagda från lokalen där Matchnings och kompetensenheten inom Arbete och försörjning bedriver verksamhet, den så kallade "Fabriken", på

Sjödalsvägen. En ersättningslokal om cirka 1000 kvm som kan innehålla ytor för olika hantverk, kontorsrum och gemensamma ytor behövs. Viktigt är att lokalen lätt kan nås med kommunala färdmedel.

Inom Individ och familjeomsorgens Ungdomsenhet finns behov av flera smålägenheter att användas som stödboende för personer som idag är externt placerade.

Enheten för Ensamkommande barn har behov av stödboenden i fjorton mindre lägenheter. Idag har vi ensamkommande ungdomar placerade i HVB hem utan att de har det vårdbehov som ett HVB hem är avsett för.

Inom verksamheten beroende och socialpsykiatri finns ett behov av ett flertal mindre lägenheter att användas som träningslägenheter.

Det finns ett behov av att utöka antalet platser med stödboende för målgruppen äldre män med långvarigt missbruk. Detta boende kan med fördel ligga lantligt om än med möjlighet till kommunala färdmedel.

Sektionen för beroende och socialpsykiatri inom individ och familjeomsorgen har behov av ett stödboende med fem till sex platser för kvinnor. Utgångsläget är att kvinnorna har egna rum med dusch och toalett och ett gemensamt kök. Personalrum för enskilda samtal behöver också finnas.

Områdesplan Nordvästra

Vårby

Planering har påbörjats för ett nytt LSS gruppboende, med plats för sex boende, i ett befintligt flerbostadshus. Detta boende kommer att ersätta två små befintliga gruppboendestäder i Flemingsberg som har höga kostnader för lokaldrift och personal. En ombyggnation av ett befintligt LSS gruppboende i Vårby behövs för att få lägenheterna enligt Socialstyrelsens riktlinjer.

Områdesplan Sydvästra

Flemingsberg

Socialjouren har behov av en större lokal som ska innehålla mottagning samt fem stycken arbetsplatser och övriga personalytor. Detta behov bör tillgodoses i samband med ombyggnad av polishuset.

Huddinge samhällsfastigheter har fått i uppdrag att uppföra ett bostadshus i form av modulhus avsett att användas som tillfälliga bostäder för nyanlända och övriga målgrupper. Modulhuset, med 84 lägenheter på cirka 20 kvm, uppförs på kommunens mark med tillfälligt bygglov. Social och äldreomsorgsnämnden hyr lägenheterna av Huddinge samhällsfastigheter med en avtalsperiod på 10 år.

Loviseberg

En tredje modul skall upphandlas till tomten Glömsta 1:96. Även denna modul ska användas som genomgångsboende för nyanlända.

Områdesplan Mellersta

Stuvsta

Genomgång av renoveringsbehoven för de två villorna på Stuvsta Torgväg 11 och 13. Idag står huset på Stuvsta Torgväg 11 tomt på grund av de skador som finns i huset. Sektionen för beroende och socialpsykiatri inom individ och familjeomsorgen behöver utöka antal boendeplatser i de båda husen.

Sjödalen

Produktion pågår av LSS servicebostad för tio personer i flerbostadshus kvarteret Brandstegen. Diskussioner pågår angående ett LSS gruppboende i ett flerbostadshus för sex personer.

Ungdomsmottagningen har behov av en större lokal för att kunna möta behovet av besök. Om förslaget om att landets ungdomsmottagningar också ska fungera som första linjens psykiatri kommer behovet att utökas.

Områdesplan Östra

Inget områdesspecifikt behov.

Sammanställning av behov kommande år

Behov år	Projekt	Antal boenden//yta	Område	Status
2018/2019	Stödboende till IFO Beroendeenhet för män	Gruppboende för 5-6 personer	*	
2018/2019	Stödboende till IFO Beroendeenhet för kvinnor	Gruppboende för 5-6 personer	*	
2018/2019	Träningslägenheter till Missbruksenheten	5	*	
2018/2019	Stödboenden till IFO Ungdomsenhet	15	*	
2018/2019	Stödboenden till EKB	14	*	
2018/2019	Ungdomsmottagningen behöver större lokal		Mellersta	
2018/2019	Villor Stuvsta torgväg 11- 13, genomgång renoveringsbehov. IFO Beroendeenheten.		Stuvsta	Pris utreds nu
2019	Genomgångsboenden för nyanlända	40-50	Flemingsberg	Utreds nu
2019	LSS Gruppboende på fristående tomt	6	*	Utreds nu
2019	LSS Gruppboende Mogårdsvägen	6	Vårby	
2019- 2022	Stödboenden till IFO Ungdomsenhet	15	*	
2019- 2022	Särskilt anpassade bostäder till FO	4	*	
2020	Ny lokal till Aktivitetscentrum, pga uppsägning av befintlig lokal	Ca 1000kvm		Alternativ undersöks nu
2021	LSS Servicebostad	10	*	
2022	LSS Gruppboende	6	Sjödalen	Utreds nu
2023	LSS Servicebostad	10	*	

2024	LSS Gruppbostad	6	*
2025	LSS Servicebostad	10	*
2027	LSS Gruppbostad	6	*
2028	LSS Servicebostad	10	*
2030	LSS Gruppbostad	6	*
Då polishuset byggs om	Ny större lokal till Socialjouren		Flemingsberg

* De behov som presenteras ovan utan ett angivet område har inte behovet knutet till specifikt område i kommunen utan kan placeras där det är möjligt, de olika boendeformerna bör dock fördelas över kommunen.

Klicka eller tryck här för att ange text.

Befolkningsutveckling

Alder	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
65-69	4 378	4 241	4 186	4 204	4 312	4 464	4 611	4 816	4 924	5 009	5 118
70-74	4 095	4 269	4 314	4 277	4 192	4 058	3 959	3 922	3 934	4 023	4 149
75-79	2 604	2 751	2 908	3 167	3 399	3 614	3 771	3 817	3 792	3 724	3 618
80-84	1 663	1 718	1 834	1 929	1 987	2 087	2 210	2 343	2 546	2 728	2 898
85-89	1 016	1 052	1 045	1 042	1 092	1 127	1 171	1 249	1 309	1 352	1 424
90-94	421	436	455	461	467	494	515	514	512	539	561
95-w	110	112	119	122	129	130	135	143	145	149	157
Summa	14 287	14 579	14 862	15 202	15 579	15 973	16 373	16 804	17 163	17 524	17 926

Figur 1 befolkningsutveckling Huddinge fram till 2026

Huddinge kommun kommer att öka sin befolkning kraftigt de närmaste åren och personer över 65 år är inget undantag. Procentuellt sett kommer antalet personer över 80 år att öka med över 1700 personer fram till 2026. Det är en ökning med 52% vilket är högre än i övriga åldersgrupper.

I ett högscenariot för planering till år 2031 kommer det att finnas ett väldigt stort behov av fler äldreboendeplatser.

Med en servicegrad av 15% för personer över 80 år betyder det att det skulle behövas 1125 platser totalt inom äldreomsorgen fram till 2031 dvs över 500 platser om högscenariot slår till. Annars beräknas behovet vara 400 platser.

Befolkningsprognosen för högscenariot till 2031 fördelas per ålderskategori enligt följande:

65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-w	Summa totalt	Summa 65-79	Summa 80-w
8 500	7 200	5 600	4 000	2 400	900	200	28 800	21 300	7 500

Figur 2 Befolkning högscenariot 2031

Nulägesbeskrivning

Idag har cirka 570 personer beviljade plats på äldreboende. Av dessa är 137 externt placerade och 433 inom förvaltningens egna äldreboenden. Förvaltningen har idag totalt 456 lägenheter i vård och omsorgsboende samt 51 platser i korttidsboende. Av de personer som bor på servicehus som tidigare bedömdes behöva vård och omsorgsplats är tendensen att färre behöver det än vad som bedömdes under våren 2017.

Utveckling per område

Nordvästra	Sydvästra	Mellersta	Östra
<ul style="list-style-type: none"> • Vårby • Kungens kurva • Segeltorp	<ul style="list-style-type: none"> • Flemingsberg • Glömsta • Loviseberg	<ul style="list-style-type: none"> • Snättringe • Stuvsta • Fullersta • Sjödalén • Högmora • Gladö-Lissma	<ul style="list-style-type: none"> • Vidja-Ågesta • Trångsund • Skogås • Länna

Kommunövergripande projekt

Servicehusen är på väg att läggas ned i Huddinge och utvecklingen beräknas vara klar under 2018. Servicehusen kommer att omvandlas till plus 65 boende och hanteringen av bostäderna kommer att ske av Huga bostäder AB. De som vill bo i plus 65 boende i de före detta servicehusen kan ställa sig i kö hos Huga bostäder AB.

Områdesplan Nordvästra

Vårby

Hemtjänstens nuvarande lokaler bedöms som för små. Behovet finns av en lokal för 40 personer i Vårby centrum. Behovet bedöms som akut.

Under förutsättning att nödvändiga beslut för nyproducerade lägenheter i området tas, finns ett behov av ett äldreboende i Vårby/Masmo-Kungens kurva. Boendet kan vara för drygt 50 personer för att kunna passa in i kommande bebyggelse. Det skulle kunna vara klart 2026.

Kungens kurva

Förberedelse för ett äldreboende görs i Kungens kurva för drygt 50 personer. Tidplanen för detta är osäker, men prognostiserat färdigställande beräknas till år 2024.

Områdesplan Sydvästra

Flemingsberg

I Flemingsberg finns det behov av ett äldreboende. I Björnkulla förbereds för avsättning av mark för detta boende.

Hemtjänsten har behov av att få större lokal.

Områdesplan Mellersta

Snättringe

I Snättringe kommer ett äldreboende att byggas klart sent 2020 med 90 lägenheter i kvarteret Bildhuggaren.

Ett äldreboende för 90 personer behöver byggas i slutet av 2028 och förslagsvis i Snättringe/Stuvsta.

Fullersta

En tomt är under utredning nära Huddinge C. Ärendet ligger hos kommunstyrelsens förvaltning för utredning. På denna tomt skulle det kunna byggas ett äldreboende för 90 personer. Behovet är till 2022.

Områdesplan Östra

Trångsund

På Stortorp Hus B finns det behov av ytterligare platser med en avdelning. En förstudie har påbörjats. Det finns även behov av en ombyggnation av hus A för att lägenheterna ska få kylskåp och vatten i rummet.

Sammanställning av behov kommande år

Behov år	Projekt	Antal boenden	Område	Status
2020	Kv Bildhuggaren äldreboende	90	Snättringe	Markarbeten
2020	Avdelning Stortorp	9	Östra	Förstudie SÄF
2022	Äldreboende	90	Mellersta	KSF/Tomtutredning
2024	äldreboende	55	Nordvästra	KSF/Projektplan
2026	Äldreboende	55	Nordvästra	KSF/Projektplan
2028	Äldreboende	90	Mellersta	KSF SBU

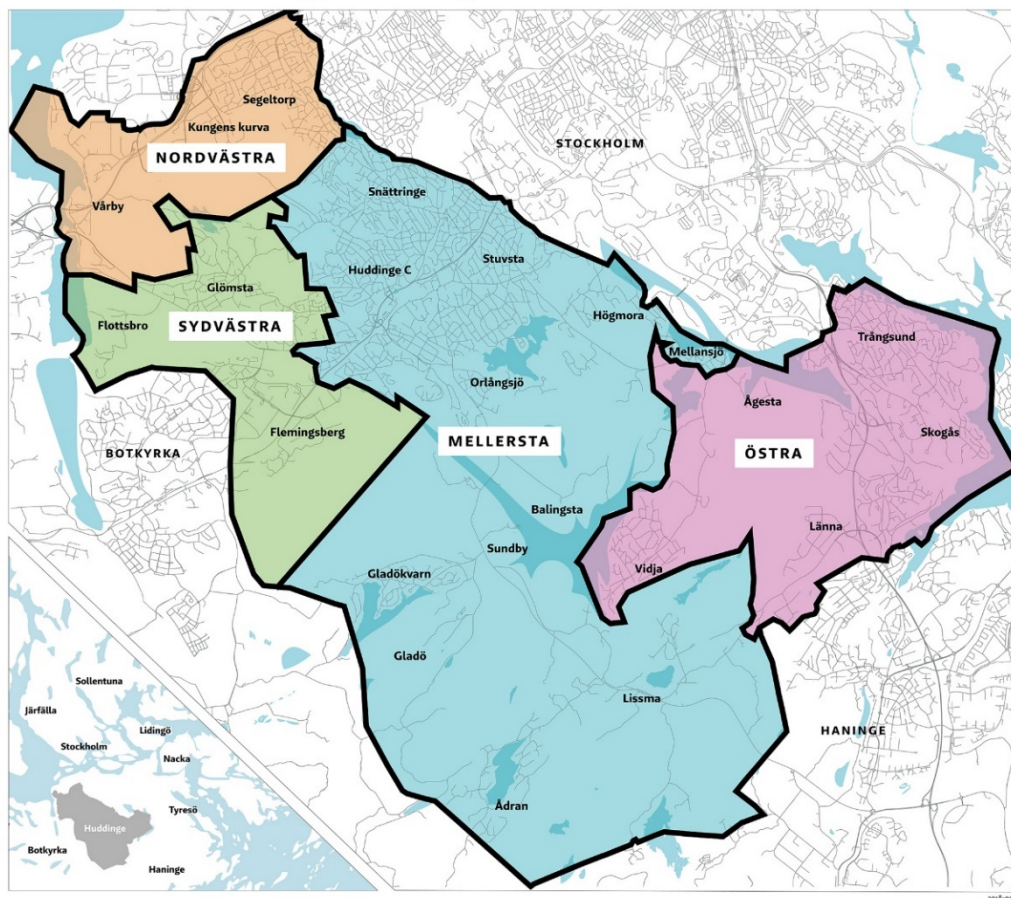
Kultur- och fritidsnämndens lokalbehov 2019-2021 med utblick till 2032

Innehållsförteckning

Övergripande sammanfattning.....	4
Lokalförsörjning 2019-2021.....	6
Lokalförsörjning, utblick till 2032.....	9
Östra Huddinge.....	13
Pågående och planerade projekt 2019-2021.....	13
Vidja-Ågesta.....	13
Trångsund.....	13
Mellersta Huddinge.....	14
Nuläge och planering 2019-2021.....	15
Snättringe.....	15
Stuvsta.....	16
Fullersta.....	16
Sjödalen.....	16
Högmora.....	17
Gladö-Lissma.....	17
Utblick för Mellersta Huddinge 2032.....	17
Snättringe.....	17
Stuvsta.....	17
Fullersta.....	17
Sjödalen.....	17
Högmora.....	17
Gladö-Lissma.....	17
Sydvästra Huddinge.....	18
Nuläge och planering 2019-2021.....	18
Flemingsberg.....	18
Glömsta.....	19
Loviseberg.....	19
Utblick för Sydvästra Huddinge 2032.....	19
Flemingsberg.....	19
Glömsta.....	20
Loviseberg.....	20
Nordvästra Huddinge.....	20
Nuläge och planering 2019-2021.....	21

Vårby.....	21
Kungens kurva.....	21
Segeltorp.....	21
Utblick för Nordvästra Huddinge 2032.....	21
Vårby.....	21
Kungens kurva.....	22
Segeltorp.....	22

Områdesindelning Huddinge kommun

Övergripande sammanfattning

Syfte

En lokalbehovsplan är en kort- och långsiktig planering av det lokalbehov som förvaltningarna har. En god framförhållning i planeringen av lokaler är angelägen för att kunna bedöma dels framtida investeringsbehov, dels kommunens samlade lokalkostnader. Lokalbehovsplanen sträcker sig 15 år framåt i tiden. Lokalbehovsplanen ska inte låsa sig i hur lokalbehovet ska lösas, utan endast visa hur lokalbehovet ser ut. Lokalbehovsplanen används som ett planeringsverktyg av tjänstemännen.

Arbetsmetod

Arbetet med den strategiska lokalbehovsplanen är en process som löper i cykler om tolv månader. Arbetet bedrivs i projektform i nära samarbete med förvaltningarna, statistikerna, Huddinge Samhällsfastigheter och lokalsektionen på kommunstyrelsen.

Processen är uppdelad i tre faser:

- Insamling av grunddata och fakta
- Analys och behovsbedömningar
- Sammanställning och granskning

Kommunövergripande lokalplanering

Nämnderna ansvarar för att upprätthålla och underhålla en lokalbehovsplan för sina verksamheter. Nämnderna ska även yttra sig över kommunala eller fristående utförare i Huddinge kommuns framtida verksamheter. Lokalbehovsplanen beslutas i nämnd en gång per år. Dessa behovsplaner ligger sedan till grund för kommunens gemensamma "Plan för samhällsbyggnad och lokalförsörjning i Huddinge 2019-2021 med utblick till 2032". I kommunens gemensamma plan sammanställs och prioriteras lokalinvesteringarna samt avgörs vad som ska byggas i egen regi av kommunens bolag Huddinge Samhällsfastigheter och utförare av verksamheten. Planen för samhällsbyggnad och lokalförsörjning utgör ett underlag för beslut i kommunfullmäktige en gång per år. Huddinge kommuns strävan är att det i alla delar av kommunen ska finnas goda möjligheter att välja såväl ett kommunalt som fristående alternativ i Mål och budget 2019 framgår att hälften av alla nya verksamheter ska byggas och drivas av en fristående aktör.

Effektivt lokalutnyttjande

Kommunen skall aktivt och kontinuerligt arbeta för att utnyttja sina lokalresurser på bästa sätt och se till att lokalerna samutnyttjas i högre utsträckning och görs tillgängliga för bokning.

Osäkerhetsfaktorer och risker

Det finns osäkerhet i såväl prognoser som tidplaner för planläggning och genomförande. Denna osäkerhet hanteras genom att denna plan uppdateras årligen. Tidig information och dialog med privata exploatörer är också viktig.

Uppföljning av lokalbehovsplanen

En målsättning är att planen ska uppdateras årligen så att förändringar i förutsättningarna för behovsbedömningarna följs upp. Det krävs en aktiv bevakning och kontinuerlig uppföljning av behovet ihop med respektive nämnd.

Östra	Mellersta	Sydvästra	Nordvästra
<ul style="list-style-type: none"> •Vidja-Ågesta •Trångsund •Skogås •Länna	<ul style="list-style-type: none"> •Snättringe •Stuvsta •Fullersta •Sjödalen •Högmora •Gladö-Lissma	<ul style="list-style-type: none"> •Flemingsberg •Glömsta •Loviseberg	<ul style="list-style-type: none"> •Vårby •Kungens kurva •Segeltorp

Lokalförsörjning 2019-2021

Befolkningen i Huddinge kommun den 31 december 2017 samt prognos för 2027 per kommundel

Kommundel	2017	2027	Förändring	Förändring
			2017-2027	i %
Flemingsberg	14 975	20 525	5 550	37
Fullersta	7 674	8 810	1 136	15
Gladö-Lissma	1 411	1 855	444	31
Glömsta	5 975	8 100	2 125	36
Högmora	1 263	2 920	1 657	131
Kungens Kurva	311	3 110	2 799	900
Länna	2 151	3 195	1 044	49
Segeltorp	9 306	10 070	764	8
Sjödalen	15 160	19 470	4 310	28
Skogås	12 429	13 270	841	7
Snättringe	8 900	9 330	430	5
Stuvsta	9 429	9 180	-249	-3
Trångsund	9 164	9 870	706	8
Vidja-Ågesta	810	1 200	390	48
Vårby	10 767	14 335	3 568	33
<i>Rest på kom skr</i>	<i>278</i>	<i>270</i>	<i>-8</i>	<i>-3</i>
Summa	110 003	135 495	25 492	23

Befolkningen i Huddinge kommun den 31 december 2017 samt prognos för 2027 per åldersklass

Ålder	2017	2027	Förändring	Förändring i
			2017-2027	%
0	1 295	1 725	430	33
1-5	7 856	9 585	1 729	22
6	1 635	1 940	305	19
7-9	4 947	5 675	728	15
10-12	4 627	5 475	848	18
13-15	4 379	5 500	1 121	26
16-18	4 047	5 320	1 273	31
19-24	8 080	10 150	2 070	26
25-64	58 608	72 045	13 437	23
65-79	11 215	12 860	1 645	15
80-w	3 314	5 225	1 911	58
Summa	110 003	135 495	25 492	23

I takt med att fler bostäder byggs och förtätning sker i framförallt kollektivtrafikhärla lägen kompliceras bilden av hur behoven kan mötas. Goda ytor för att möta identifierade behov återfinns normalt inte i kollektivtrafikhärla lägen vilket också påverkar nyttjandegrad, resvägar och transporter.

I den tidiga planeringen bör det generellt alltid planeras för en fullstor idrottshall med tillhörande 11-spels konstgräsplan vid uppförande av större skolor F-9. En närmare analys får sedan göras för varje projekt beroende på tillgång och behov i respektive område.

Utvecklingen av Sundbyområdet kommer att utredas 2020. Detta, menar förvaltningen, bör betraktas som en kommungemensam fråga.

Arbetet med att tillgängliggöra leder och stigar i naturreservat är ett ständigt förbättringsarbete som pågår i alla naturreservat.

Det är av stor vikt att ha en god samverkan med framförallt barn- och utbildningsförvaltningen (BUF) kring planeringen av nya gymnastikhallar och idrottshallar, samlingslokaler men även konstgräsplaner och skolgårdar då nya skolor byggs. I planeringen av samlingslokaler bör det tas hänsyn till möjligheten att nyttja lokalerna till offentliga program på kvällar och helger, vilket kan ställa krav på exempelvis larm, externa entréer och el men också utifrån föreningslivets och kulturskolans framtida behov av rum för möten och kulturpedagogisk verksamhet. Generellt bör frågan om storlek och utformning av idrottsytor, samlingslokaler typ aulor och spontana aktivitetsytor alltid prövas vid planering av nya skolor för att maximera möjligheterna till samnyttjande.

Vid nybyggnation av konstgräsplaner i kommunen är 11-spelsplaner att föredra, då de även kan nyttjas för flera lag samtidigt och generellt sett erbjuder större flexibilitet i utnyttjandet.

Här vill förvaltningen särskilt lyfta fram behovet av att bedöma konsekvenser av nya anläggningar för verksamheternas kostnader för drift, personal, underhåll och verksamhet.

Sjödalsparken ska utvecklas. En vision för Rådsparken är under framtagande.

I all parkutveckling bör kultur- och idrottsfrågorna komma in i det tidiga planeringsstadiet ur såväl ett folkhälso- som ett kulturhistoriskt perspektiv.

Utgångspunkten är att antalet aktiva i verksamheter som på olika sätt stöttas av kultur- och fritidsnämnden ökar när befolkningen ökar. Den faktiska ökningen av antalet aktiva i föreningslivet är dock svårbedömd då antalet inte nödvändigtvis följer befolkningsutvecklingen. Trycket på förvaltningens verksamheter bedöms ändå öka över tid. Detta gäller inte bara fysiska anläggningar utan också tillgången till öppna kulturella och sociala mötesplatser samt till grönområden för rekreation vilket är en förutsättning för en meningsfull fritid och en viktig del i folkhälsoarbetet. I samhällsbyggnadsprocessen är det viktigt att tänka in folkhälsoaspekterna. Att miljön i sin utformning inbjuder till rörelse och att tillgången på spontana aktivitetsytor beaktas vid planering av nya anläggningar bedömer förvaltningen som väsentlig. Likaså menar förvaltningen att det är av vikt att flexibiliteten ökar även i befintliga anläggningar för att öka antalet möteslokaler.

Spontana aktivitetsytor bedöms som viktiga delar i ett bredare folkhälsoarbete som omfattar alla Huddinges invånare. Huddingeboer ska kunna ägna sig åt fysisk aktivitet och eget skapande oavsett ålder och oavsett om de är medlemmar i föreningar eller inte. För det ändamålet krävs bra anläggningar av flera olika typer. Motionsspår, spontana aktivitetsytor, platser för kulturutövande och annat.

Huddinge kommun behöver en ny större simhall vilket förvaltningen, tillsammans med Huddinge Samhällsfastigheter, har utrett. Utredningen har resulterat i förslag på ny hall med beräknade kostnader. Placeringen av en ny hall är dock inte bestämd. Bedömningen är att kommunen behöver en ny stor simhall för cirka 500 000 besökare med rehabbassäng och möjlighet att bedriva skolsim plus en ny mindre anläggning när de tre befintliga når slutet på sin tekniska livslängd. I avvaktan på en ny hall måste de tre befintliga anläggningarna i Vårby, Skogås och centrala Huddinge underhållas. Samtliga hallar stod färdiga i början av 70-talet.

Ett förslag på ny politisk organisation är på väg fram till beslut i kommunfullmäktige den 17 december 2018. Förslaget till ny nämndstruktur innebär även vissa förändringar för kommunens

förvaltningar. Kultur- och fritidsnämnden kvarstår, men ett arbete ska genomföras gällande gränsdragningar mellan Huddinge Samhällsfastigheter och kultur- och fritidsförvaltningen.

En väsentlig del i lokalbeståndet är att tillgänglighetsanpassa lokalerna. Framförallt tillgänglighetsanpassningen av Fullersta gård behöver utredas för att anpassa lokalen till gällande regelverk. I detta sammanhang är ambitionen att använda de externa medel som finns, bland annat från Boverket. Målet är också att flytta den hiss för funktionshindrade som finns i Tomtbergahallen till Björkängshallen vilket skulle innebära en besparing för förvaltningen.

Regional samverkan

Flera idrottsförbund har behov av matcharenor i Stockholmsområdet. Detta är något som många kommuner inte klarar av själva varför regional samverkan är angeläget. Regional samverkan kan göra det möjligt att erbjuda mindre sporter anläggningar för träning och tävling.

Huddinge kommun och Botkyrka kommun har inlett ett samarbete runt en cricketplan med lokalisering i Botkyrka. Huddinge står för 30% av kostnaderna för anläggningen i ett femårigt nyttjanderättsavtal och får då 30% av tiderna i anläggningen. Möjligheten att göra Flottsbro till en regional anläggning utreds 2019. Hacksjöbanan i Botkyrka kommun är en regional anläggning där en reinvestering kommer att göras under 2020.

Även inom kulturområdet förs dialog om regionala platser för kultur, med utgångspunkt i de regionala kärnorna. Detta har stöd i den regionala kulturstrategin som kopplar till Regional utvecklingsplan

för Stockholmsregionen (RUF) 2050, där det fjärde målområdet formulerar att lokalisering av kulturverksamheter till stadskärnorna bidrar till en socialt hållbar utveckling och regional resiliens (uthållighet). Det behöver göras en översyn av redan befintliga platser för kultur med flerkommunal angelägenhet samt en undersökning av behovet av nya kulturella arenor till de regionala stadskärnorna. Subtopia i Botkyrka är ett exempel på en plats med länsövergripande publik räckvidd som bör kunna bli en så kallad regional anläggning liknande Hacksjöbanan. Flemingsberg ser vi har potentialen att utvecklas till ett centrum för konstnärliga utbildningar (både förberedande och högskolor) i nära samverkan med Huddinge kommun, Botkyrka kommun och Stockholms läns landsting. Detta gäller även samverkan kring en plats för professionell scenkonst och scenkonstutveckling i Flemingsberg. I Kungens kurva finns redan vissa viktiga kulturinstitutioner i Skärholmen och en dialog bör nu föras mellan Stockholm, Huddinge och Botkyrka om i vilken riktning kulturutvecklingen ska ta framöver.

Vi vet också från en rapport om hur unga rör sig över kommungränserna i Stockholms län att ca 33% av 6-19 åringarna i Stockholms län reser frekvent över flera kommuner (Rapport 2017-09-28 av Föreningen Storstockholms kultur- och fritidschefer, FSKF och Stockholms läns landsting, SLL). Utifrån vikten av barn och ungas rätt till en meningsfull fritid och folkhälsoperspektivet innebär det att även kultur- och idrottsaktiviteter på fritiden bör vara tillgängliga regionalt. Regional kulturskola är i antagande i och med ett regionalt utvecklingsprojekt i Stockholms län (Regional tillgång till idrottsanläggningar och kulturskola – "Rik", FSKF.nu) och kommer på lång sikt ställa särskilda krav på lokaler kopplat till en bredare målgrupp. Det är således av vikt att ta hänsyn till hur alla Södertörns invånare rör sig vid utvecklingen av alla samhällsfunktioner i de regionala kärnorna.

Kommunala och privata utförare

Idag finns flera ickekommunala utförare i förvaltningens verksamheter. Normalt sett rör det sig om föreningar som har särskilda avtal med förvaltningen. Målsättningen i Mål & budget 2019 om att hälften av alla nya verksamheter ska byggas och drivas av en fristående aktör är något som

förvaltningen arbetar med kontinuerligt. Det bedöms dock finnas en osäkerhet i vilken utsträckning privata kommersiella aktörer är beredda att investera i förvaltningens verksamheter.

Utöver privata kommersiella aktörer samverkar förvaltningen också med andra aktörer som till exempel andra kommuner, Boverket och akademierna. Södertörns högskola finns i Huddinge kommun och är en resursstark samverkanspart.

Konsekvenser för Kultur- och fritidsförvaltningen

Ökande befolkning och ökat bostadsbyggande kommer att ställa större krav på utökad kommunal närvaro i våra områden. Särskilt tydligt blir det i Flemingsberg där ett stort antal bostäder och arbetsplatser planeras.

Förvaltningens investeringskostnader kan komma att stiga och med det följer ökad bemanning med stigande kostnader som följd. Till det kommer också drift. I drift ingår personalkostnader, underhåll, verksamhet med mera. Förvaltningen vill särskilt lyfta fram de samlade kostnaderna i verksamheterna och har därför valt att även ange kostnader för städning, el, vatten, personal med mera under rubriken drift.

Det är i dagsläget svårt att överblicka de insatser som väntas under perioden 2019-2021. Detta kan få en negativ effekt på förvaltningens ekonomi.

Befolkningsprognos 2018-2021, KSF juni 2018. Åldersgruppen 7-18 år.

	7-18 år 2017	7-18 år 2021	Ökning
ÖSTRA	3920	4420	8,2 %
Vidja-Ågesta	97	145	49,5 %
Trångsund	1511	1615	6,9 %
Skogås	1849	1925	4,1 %
Länna	463	555	19,9 %
MELLERSTA	7 505	8 265	10,1 %
Snättringe	1811	1920	6 %
Stuvsta	1793	1875	4,6 %
Fullersta	1438	1485	3,3 %
Sjödalen	2102	2365	12,5 %
Högmora	161	325	101,8 %
Gladö-Lissma	200	295	47,5 %
SYDVÄSTRA	3 214	3 830	19,2 %
Flemingsberg	1946	2185	11 %
Glömsta	1268	1645	29,7 %
NORDVÄSTRA	3 328	3 545	6,5 %
Vårby	1548	1660	7,2 %
Kungens kur.	70	55	-21,4 %
Segeltorp	1710	1830	7 %
Totalt	17967	19880	10,6 %

Lokalförsörjning, utblick till 2032

Generellt måste planeringen noga följa befolkningsutvecklingen varför förvaltningen menar att ett multifunktionellt användande krävs kring befintliga och tillkommande anläggningar för att på ett effektivt sätt kunna möta förändrade förutsättningar.

Samutnyttjande av lokaler

I ett vidgat perspektiv menar förvaltningen att god flexibilitet krävs kring möteslokaler för att dels kunna möta skiftande önskemål om samlingslokaler och även att uppnå ett bättre resursutnyttjande då det redan idag finns lokalytor som tenderar att stå outnyttjade kvällar och helger. I det avseende är bedömningen att större samverkan mellan förvaltningar krävs för ett bättre samutnyttjande.

Det är även viktigt att vid planering av lokaler att tänka in plats för civilsamhället- både utifrån civilsamhällets behov av att samnyttja lokaler men även utifrån att bereda plats för exempelvis trygghetsskapande nätverk som nattvandring, idrotts- och kulturföreningar osv.

Det ligger också i förvaltningens intresse att i högre grad än idag delta i planeringsarbetet kring nya projekt med betydelse för egna verksamheter för att därigenom öka tillgängligheten till vissa lokaler.

Flera idrottsförbund har behov av matcharenor i Stockholmsområdet. Detta är något som många kommuner inte klarar av själva varför regional samverkan är angeläget. God regional samverkan kan göra det möjligt att erbjuda mindre sporter anläggningar för träning och tävling.

Ytor i skolor bör avsättas och/eller samordnas så att kulturskolan kan erbjuda undervisning för de mindre barnen som inte själva kan åka kollektivt. Vid behov av nya fritidsgårdar kan dessa planeras in i nya skolor, liknande den modell som tagits fram i Glömsta (ett nära samarbete mellan fritidsgård och skola där verksamheterna bildar en hel skoldag).

Evidens och styrdokument

Ung livsstil är en omfattande undersökning om ungdomars fritid som genomförts bland kommunens mellanstadie- högstadie- och gymnasieelever. Undersökningen genomfördes 2014-15. På frågan *Vilka idrotts- och fritidsanläggningar tycker du att Huddinge kommun ska satsa på?* visar svaren:

Pojkar 2015 högstadiet	%	Flickor 2015 högstadiet	%
Fotbollsplaner	31	Gym (inomhus)	35
Gym (inomhus)	28	Simhallar	26
Fotbollshall	22	Badplatser (utomhus)	26
Badplatser (utomhus)	21	Lokaler för dans	20
Simhallar	20	Fotbollsplaner	17
Pojkar 2015 gymnasiet		Flickor 2015 gymnasiet	
Gym (inomhus)	37	Gym (inomhus)	40
Fotbollsplaner	31	Badplatser (utomhus)	27
Badplatser (utomhus)	20	Utegym	19
Fotbollshall	18	Fotbollsplaner	18
Skjutbanor	17	Simhallar	17

I rapporten
idrottshallar”

presenterar Volante research en enkät ställd till boende i Bromma, Hägersten och Södermalm i

Ungdomarna har kunnat kryssa högst 4 alternativ

”Värdet av
från 2015

Stockholm där frågor ställs om betydelsen av idrottshallar.

I rapporten konstateras: *"Resultatet visar bland annat att 85 procent anser att det åtminstone är "ganska viktigt" att det finns en idrottshall tillgänglig i närområdet och 97 procent anser att tillgången till en idrottshall är viktig för barns och ungas hälsa och utveckling. En stor majoritet anser detta oavsett om de är medlemmar i en idrottsförening eller ej eller om de har barn eller ej."* (sid 4)

Vidare sägs bland annat att: *"Cirka 85 procent av de boende i de tre stadsdelarna svarar att idrottshallarna bidrar "ganska mycket" till en ökad livskvalitet för boende i stadsdelen generellt."* (sid. 15)

Förvaltningen menar att det utbud av lokaler och aktiviteter som finns i kommunen stärker bilden av Huddinge. Där spelar idrottsanläggningar en väsentlig roll.

I rapporten Kulturella och kreativa näringar i Huddinge, Den statistiska utvecklingen över fem år (Volante 16:08, Huddinge 2016) presenteras kulturella och kreativa näringars betydelse för attraktivitet och turism. Kopplingen mellan kultur och besöksnäring är tydlig där kulturella miljöer eller evenemang ofta är det som lockar invånare och annan publik till att välja en plats. Kulturinstitutionerna eller evenemangen är alltså starka reseanledningar. Besöksekonomiska analyser brukar fokusera på direkta och indirekta effekter. De direkta effekterna är de intäkter som själva kulturupplevelsen ger upphov till. De indirekta turistekonomiska effekterna är till exempel de restaurang- och cafébesök eller de inköp i detaljhandeln som besökande leder till.

Även kulturens icke-brukarvärden är viktiga för ett samhälle. De är likställda med det ovan beskrivna gällande idrottshallar och handlar om de värden en kulturverksamhet bidrar med som inte är relaterade till att direkt utnyttja den, utan som snarare kopplar till upplevelsen av ett socialt hållbart samhälle. Vikten av att det finns tillgång till bibliotek, kulturskola, teater, musik, dans etc. för mig som invånare och mina barn och barnbarn att besöka är ett eget värde som tillför reseliens och hållbarhet till ett samhälle.

I överförd bemärkelse menar förvaltningen att förvaltningens utbud av kulturlokaler och kulturaktiviteter bidrar till att stärka bilden av Huddinge.

Enligt Huddinge kommuns kulturpolitiska program "ska kulturkompetens (gällande exempelvis konstnärlig gestaltning, kulturlokaler, kulturbranschens behov och byggnadsantikvarisk kunskap) samt dialog med kommuninvånare komma in tidigt i planeringen vid utformning av nya bostadsområden, parker och torg, förskolor- och skolor samt andra verksamhetslokaler. Detta för att skapa de bästa förutsättningarna för ett levande och socialt hållbart Huddinge" (sid. 4)

I utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan Flemingsberg (mars 2018) formuleras fyra mål med två respektive delmål. Enligt det första målet Levande stadskärna ska Flemingsberg 2050 vara en "naturlig mötesplats som erbjuder boende, verka, studera och besöka ett brett och varierat utbud av kultur, restauranger, nöje och handel. Det är ett populärt besöksmål i Stockholmsregionen." (sid 8) Här ser vi såväl invånar- som besökarperspektiv, vilket innebär att kulturutbudet i ett framtida Flemingsberg bör ha en bred angelägenhet och dra publik utanför kommungränsen. Detta ökar också platsens turistekonomiska effekter.

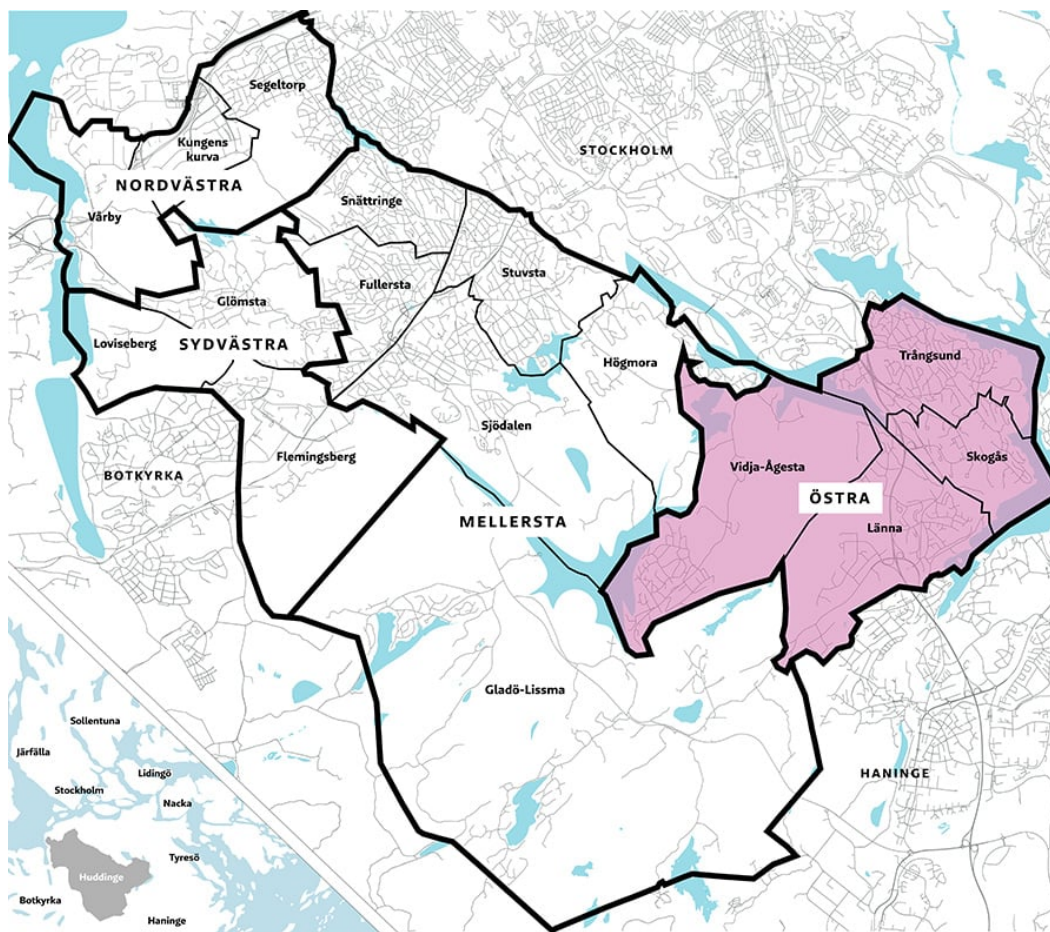
Enligt programmets andra mål Självklart etableringsval ska Flemingsberg vara en attraktiv etableringsort för ett kunskapsintensivt näringsliv och kreativa näringar. De kulturella och kreativa näringarna utgörs av företag som bygger sina verksamheter och affärsidéer på ett kulturellt skapande. (Rapport 16:8, Volante Research) Detta oavsett om de är inom eller utanför den kulturella sektorn. Jämför bokförlag och reklambyrå. Detta innebär ett kommunalt ansvar i att skapa möjligheter för kreativa näringar att etablera sig framgent i Flemingsberg. Det innebär att först skapa förståelse för dessa näringars specifika och ibland särskilda behov när det kommer till lokaler.

I biblioteksprogram för Huddinge kommun 2017-2022 konstateras bland annat att det finns ökade behov av fysiska möten. Detta till trots minskar tillgången av offentliga rum som är öppna på lika villkor för alla, oavsett den enskildes ärende, ekonomi, ålder, religiösa eller politiska åsikter. Biblioteken får därför en allt viktigare funktion som gränsöverskridande mötesplatser som stärker social sammanhållning. Bibliotekens lokaler, utbud och verksamhet måste vara tillgängliga för alla. En förutsättning för detta är att biblioteken är så placerade att de på bästa sätt bidrar till likvärdig tillgång till bibliotek i kommunen. Biblioteken ska utgå ifrån användarnas behov och ligga där människor naturligt rör sig för att på så sätt vara en integrerad del av användarnas vardagliga livsmiljöer. Om detta åstadkoms så bidrar även biblioteken till att skapa attraktiva bostadsområden runt om i kommunen.

I det idrottspolitiska programmet 2013-2020 sägs att god tillgång till bra anläggningar är kommunens absolut viktigaste stöd till föreningslivet. Därför är det viktigt att alltid ha en god och aktuell bild av hur behoven ser ut. (sid. 12)

I förvaltningens folkhälsoplan 2017-2019 sägs bland annat att kultur- och fritidsförvaltningen bidrar på flera sätt som möjliggörare inom folkhälsoområdet i Huddinge.

Rekreatiomsområden, idrottsanläggningar, lekplatser, tillgången till bostadsnära aktivitetsytor för spontanidrott och mötesplatser är tillsammans med föreningslivet viktiga grundstenar för ett hälsosamt samhälle.

Befolkningsprognos 2017-2027

Östra	2017	2027
Vidja-Ågesta,	810	1 200
Trångsund	9 164	9 870
Skogås	12 429	13 270
Länna	2 151	3 195
Totalt	24 554	27 535

Pågående och planerade projekt 2019-2021

Vidja-Ågesta

Ej aktuellt.

Trångsund

I Trångsund finns två stycken ytor för spontanidrott med grus och en 5-spelsplan med återanvänt konstgräs. Stortorps IP med ishall och uterink. Nytorps mosse med en 11-spelsplan med konstgräs. En sporthall.

Spår med belysning utreds 2019 och byggs 2020-2021.

En fotbollsplan byggs under 2019 i Trångsund alternativt Skogås.

Behov finns att under 2019 utreda ett större bibliotek i Trångsund samt en ny placering av Rockville, kulturhus för unga. En ny placering av Rockville ska kombineras med en eventuell ny mötesplats för unga.

Förvaltningen följer upp utvecklingen i området under perioden och även den nybyggnation som planeras i centrum av Huga Bostäder och Huddinge Samhällsfastigheter. Flera delar ingår i detta, Stortorps bygdegård kan komma att användas av barn- och utbildningsförvaltningen vid evakuering i samband med Stortorpsskolans ombyggnation. Om skolan inte behöver bygdegården finns tankar om att kultur- och fritidsförvaltningen kan använda lokalen för sin ordinarie verksamhet, snarare än som bokningsbar lokal. Förvaltningen undersöker vidare möjligheterna att utveckla Stortorpsparken i samverkan med föreningslivet till ett nytt centrum för kultur- och ungdomsverksamhet. Detta skulle kunna samordnas med befintlig pulkabacke samt en ny lekpark med mera.

Behovet av ytterligare omklädningsrum i stortorps ishall har uppmärksamrats då de befintliga omklädningsrummen är små och inte räcker till när flera lag tränar.

Skogås

I Skogås finns en 7-spelsplan med grus, 10 stycken ytor för spontanidrott med grus, en 7-spelsplan med återanvänt konstgräs, samt en spontanidrottsyta med konstgräs. Skogås racketcenter, mindre simhall, 1 sporthall, 4 gymnastiksalor. I hela området Trångsund-Skogås finns idag endast en 11-spelsplan.

En fotbollsplan byggs under 2019 i Trångsund alternativt Skogås.

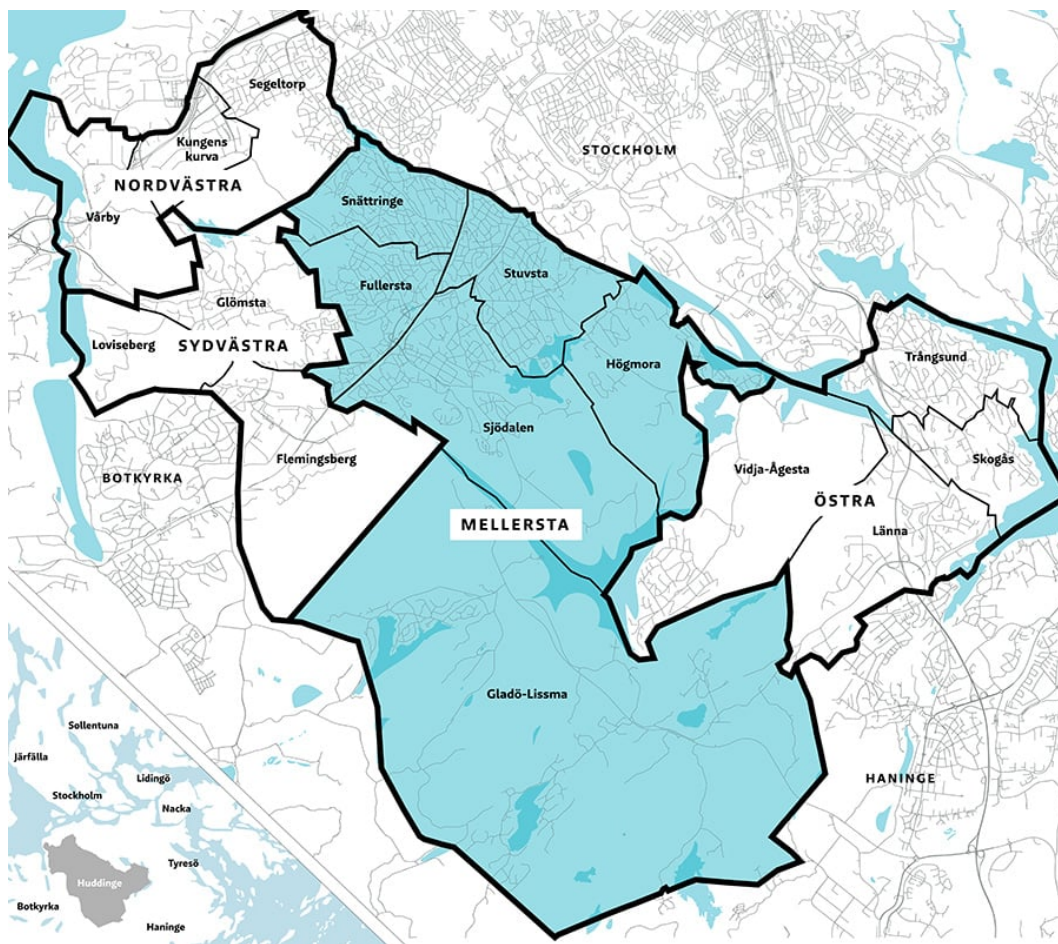
Biblioteket behöver utökas och föreningen Lyktans lokaler behövs för detta. Lyktan har erbjudits nya lokaler av Huga Bostäder. Detta kommer att belasta förvaltningens kostnader för lokalhyror. Statsbidrag används till delar av investeringen i ett utökat bibliotek. Under stängningen hänvisas medborgarna till Trångsunds bibliotek.

Mötesplatsen för unga söker ny hyresgäst att dela lokaler med då bedömningen är att befintliga lokaler är för stora.

Skogås simhall är i behov av renovering i väntan på ny simhall. Som en del i den utredning kring ny simhall som förvaltningen arbetar med tillsammans med Huddinge Samhällsfastigheter har ett åtgärds paket tagits fram. Se mer information på sidan 8.

Länna

Bostäder planeras i Österhagen. Förvaltningen deltar i processen.

Befolkningsprognos 2017-2027

Mellersta	2017	2027
Snättringe	8 900	9 330
Stuvsta	9 429	9 180
Fullersta	7 674	8 810
Sjödalén	15 160	19 470
Högmora	1 263	2 920
Gladö-Lissma	1 411	1 855
Totalt	43 837	51 535

Nuläge och planering 2019-2021

Snättringe

I Snättringe finns idag en 11-spelsplan med grus, 2 spontanidrottsytor med grus och 2 gymnastiksalar.

En 11-spelsplan konstgräsplan planeras vid Snättringeskolan, investering 2019. Beställning och offert under 2019. (uppskattning på offert och kostnader)

Utsäljeskolan F-9 ska byggas med planerad byggstart 2021. Förvaltningen deltar i processen. Fullstor idrottshall och en 7-spelsplan. En mötesplats för unga planeras också. Tanken är att bygga ut Utsäljeskolan för ytterligare cirka 300 elever med idrottshall och specialsalar. Med en utbyggnad utökas Utsäljeskolan kapacitet från dagens cirka 600 elever till cirka 940 elever.

Förvaltningen utreder pilotprojekt; fickbibliotek meröppet i Stuvstahallen – investering preliminärt 2020 – kopplat till huvudbiblioteket (HB).

Stuvsta

I Stuvsta finns Stuvsta IP med en sporthall samt en 5-spelsplan och en 11-spelsplan, båda belagda med konstgräs. Sporthallen och konstgräset är samtliga från 2017. Björkängshallen har två ishallar samt två gymnastiksalar.

I anslutning till att Utsäljeskolan byggs påverkas tillgången till fotbollsplanen i Snättringe vilket i sin tur bedöms öka belastningen på Stuvsta IP.

Fullersta

Källbrinks IP med 11-spelsplan konstgräs, 11-spels naturgräs, två 7-spels konstgräs, två 5-spels konstgräs. En friidrottsarena, elljusspår, tennishall. I området finns också 1 gymnastiksal och konstverksamheten i Fullersta gård.

Beslut fattat av kommunfullmäktige om Fullersta Bio och arbete pågår. Arbetet beräknas vara klart under hösten 2019 då ungdomsverksamheten Huset kommer att flyttas till Fullersta Bio. Samverkan finns idag med studieförbundet vuxenskolan som kommer att använda delar av lokalerna i Fullersta Bio.

Det finns planer för en upprustning av Fullerstaparken, men arbetet är i dagsläget vilande.

Sjödalen

I Sjödalen finns sex stycken ytor med grus för spontanidrott, en spontanidrottsyta med konstgräs, en 7-spelsplan med återanvänt konstgräs, en 7-spelsplan med nylagt konstgräs, en 11-spelsplan med konstgräs, tre sporthallar varav en ligger i Huddingeallen. Huddingeallen har, utöver sporthall också simhall, gymnastiksal, flera motionsrum och tre tennisbanor utomhus. I området finns tre gymnastiksalar. Storängshallen är en multihall avsedd främst för friidrott och gymnastik.

Solfagraskolan behöver byggas ut på grund av ökat elevantal och behöver då komplettera med en 7-spelsplan och en ny fullstor idrottshall. Ytorna för detta är idag på Björkängshallens parkering. Projektet väntar besked kring planerat bostadsbyggande då detta är avgörande för tidplanen och om en ny detaljplan behöver tas fram.

Aspen åk 7-9, stor skola med 9 våningar vid nuvarande tekniska nämndhuset, skulle kunna inrymma kulturskola eller kulturverksamhet. Kulturskolan har ett behov av ca 1500 kvm, men dessa undervisningslokaler skulle kunna delas med skolan. På skolgården kommer en 11-spelsplan att byggas och en fullstor idrottshall med extra ytor som kommer att anpassas efter gymnastik. Detaljplanen beräknas vinna laga kraft kvartal 4, 2021.

Huvudbiblioteket (HB) behöver nya lokaler. HB:s lokaler kan bli aktuella som kontor för kommunhuset. Flera förslag finns kring flytt av HB, a) till Sjödalsparken, b) till Paradistorget i Sjödalsgymnasiets lokaler, c) bli kvar i samma lokal men nedre våningen frigörs för att bli kontor för kommunstyrelsens förvaltning.

I Sjödalsparken pågår utvecklingstankar. Viktigt att kultur och fritidsinslag tas in i parkprogrammet. Folkhälsoaspekten bedöms som viktig i sammanhanget.

Rådsparken, arbetsmiljöåtgärder med planerad reinvestering 2020.

Huddingehallen är i behov av renovering i väntan på en ny simhall. Som en del i den utredning kring ny simhall som förvaltningen arbetet med tillsammans med Huddinge Samhällsfastigheter har ett åtgärds paket tagits fram. Se mer information på sidan 8.

Högmora

Ej aktuellt.

Gladö-Lissma

I Sundby och Gladö finns ridsportsanläggningar.

Sundby stall kommer att ersättas med nytt stall för 38 hästar. Planerad byggstart 2019, klart 2020. En miljöutredning kommer att genomföras för området.

Ridspår ska utredas av kultur- och fritidsförvaltningen.

Utredningen av Sundby 2020. Huddinge Samhällsfastigheter har ett uppdrag att utreda framtiden för Sundby, såväl vad gäller naturturism som att lyfta området generellt som besöksmål.

Utblick för Mellersta Huddinge 2032

Snättringe

Elljusspår i Källbrink IP behöver renoveras, utredning för utveckling och eventuella investeringar 2023, investering 2025

Stuvsta

-

Fullersta

Åtgärder i Fullerstaparken behöver genomföras.

Sjödalen

Åtgärder i Sjödalsparken behöver genomföras.

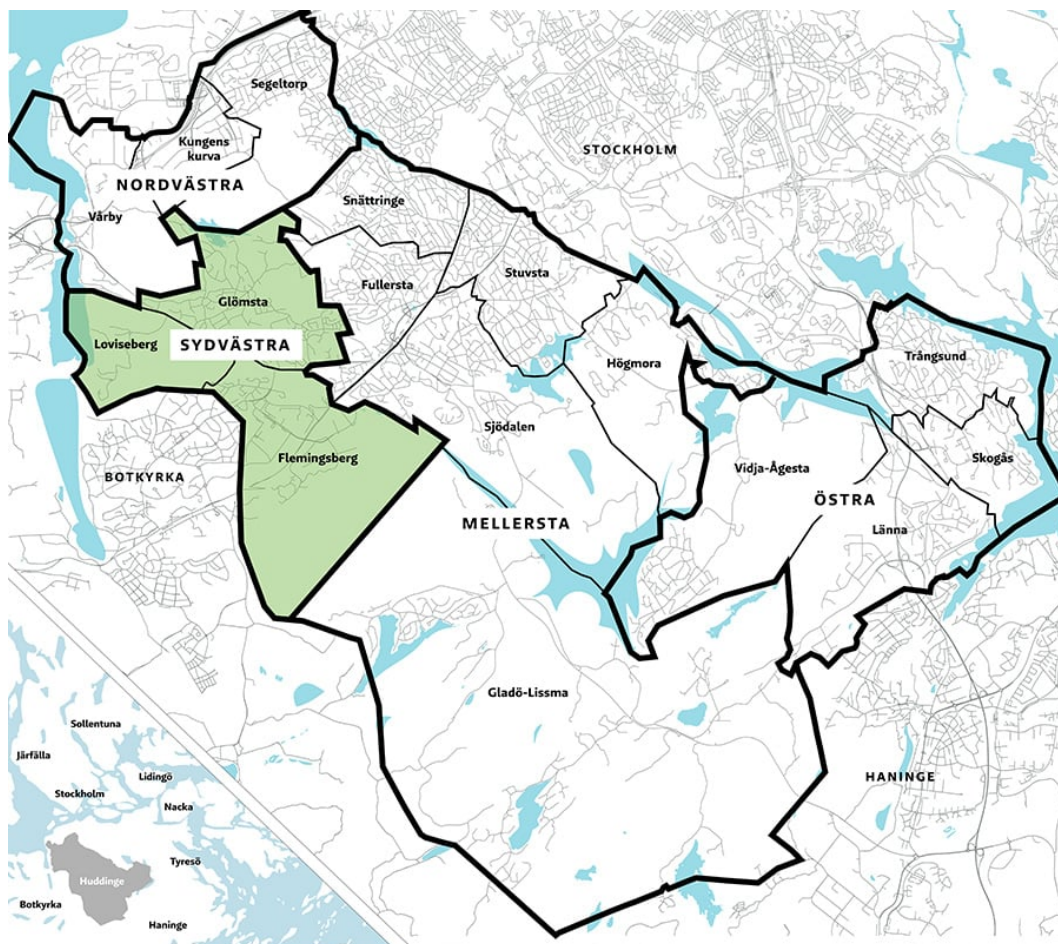
Högmora

-

Gladö-Lissma

Ett övergripande program för utvecklingen av Sundby bedöms som nödvändigt för att skapa ett attraktivt besöksmål i kommunen. Området bedöms ha stora kvaliteter som naturområde med både promenadstigar, badstrand, restaurang och museum.

Befolkningsprognos 2017-2027

Sydvästra	2017	2027
Flemingsberg	14 975	20 525
Glömsta	5 975	8 100
Loviseberg	0	0
Totalt	20 950	28 625

Nuläge och planering 2019-2021

Flemingsberg

I Flemingsberg finns en 7-spelsplan med konstgräs vid Annerstaskolan och tre sporthallar varav två i Fleminghallen. I Visättra finns ett sportcenter med bland annat ishall och i anslutning till sportcentret finns en bandybana samt en 5-spelsplan med återanvänt konstgräs och en 11-spelsplan med konstgräs. Två gymnastiksalar finns vid Kästaskolan respektive Visättraskolan. Ungdomsverksamhet finns i form av Ungzon och Panncentralen och ett bibliotek finns i Flemingsberg.

Förvaltningen ser över möjligheterna att göra en förändring genom att koncentrera verksamheter och aktiviteter till Fleminghallen. Erbjudandet från kultur- och fritidsförvaltningen måste vara så pass attraktivt att invånarna rör sig från Grantorp till dalen om vi ska flytta verksamheter från Flemingsbergs centrum och Visättra till Flemingsbergsdalen. Förvaltningen har tittat på möjligheten att flytta verksamheterna i Panncentralen, biblioteket i Grantorp och en del av mötesplatsen Ung zon till Fleminghallen. Kulturskolan och idrotten finns redan i huset, men behöver, om flytt av verksamheter sker, utveckla verksamheten utifrån det nya konceptet. Vi kan också tänka oss att

formulera om samverkansavtalen eller ingå nya överenskommelser så att ytterligare föreningsverksamhet förläggs till Fleminghallen.

Viktigt att utbudet/erbjudandet riktar sig till olika målgrupper då det finns behov i alla åldersgrupper, men även då det är trygghetsskapande om olika generationer möts.

Utmaningen ligger i samverkan och att skapa en öppen aktivitetsbaserad plats.

Panncentralen används i dagsläget i första hand av ungdomsverksamheten men också av skola och föreningsliv. Om ungdomsverksamheten flyttar till Fleminghallen behöver nya lösningar för panncentralen tas fram.

I anslutning till Visättra sportcenter finns en BMX-hall som idag drivs av en privatperson och där en förening bedriver verksamhet. Förvaltningen kommer att utreda hallens framtid och behov av åtgärder i och runt denna.

Glömsta

I Glömsta finns en grusplan i form av Vistaskolans IP. En gymnastiksal finns också i området vid Vistaskolan. Även ungdomsverksamhet finns i området.

Arbete pågår med Glömstahallen och en 7-spels konstgräsplan vilka kommer att stå klara 2019 .

Loviseberg

Inga aktiviteter planeras under perioden.

Utblick för Sydvästra Huddinge 2032

Befolkningsprognosen för kommunen 2018-2027 visar en kraftig väntad befolkningsökning i området. Fokus bedöms i hög grad ligga på Flemingsberg/Visättra med tanke på den befolkningsutveckling som väntas där.

Flemingsberg

Förvaltningen undersöker möjligheten att anlägga ett fickbibliotek när resecentrum är på plats.

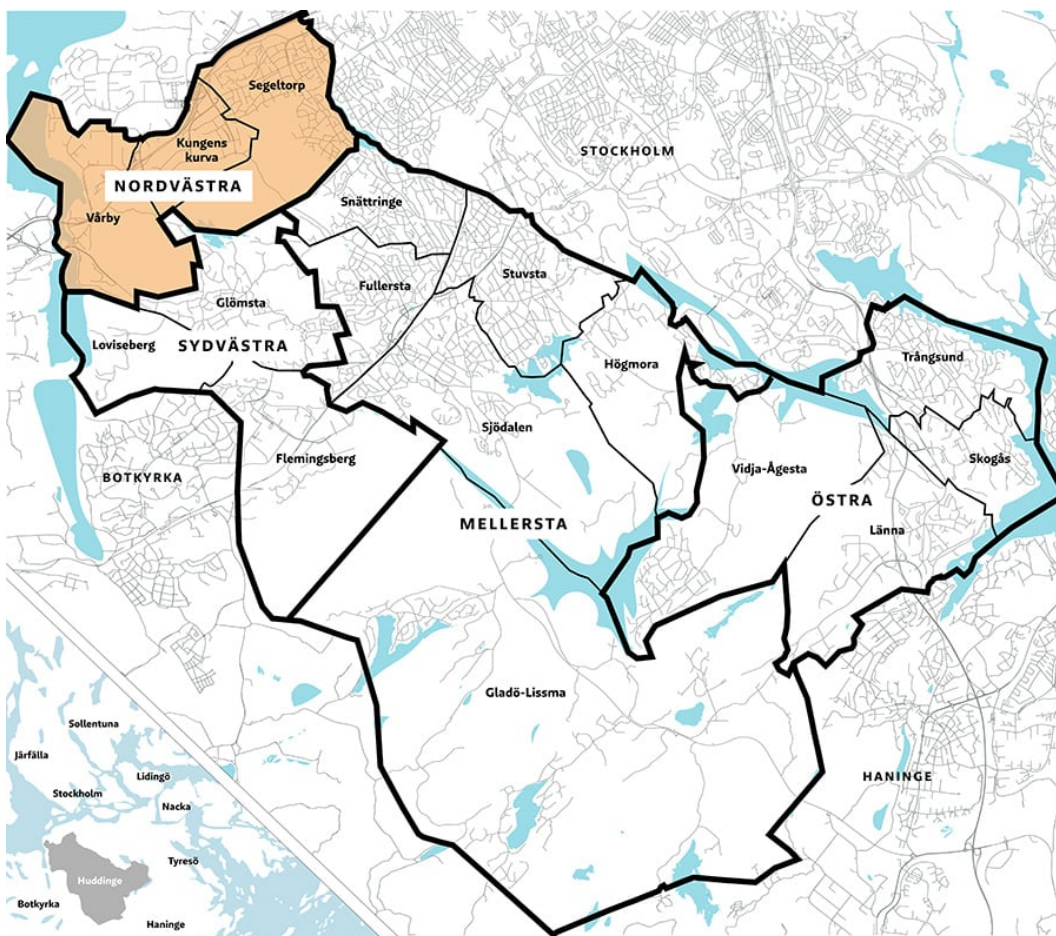
Glömsta

Den nu pågående utvecklingen i området med ny idrottshall och 7-spels konstgräsplan bedöms vara tillräckligt under överskådlig tid.

Loviseberg

Förvaltningen undersöker planer och skrivningar i lokalförsörjningsplan gällande planerad idrottsplats. I takt med att området exploateras kommer förvaltningen att bedöma vilka investeringar och verksamheter som kan komma att behövas.

Befolkningsprognos 2017-2027

Nordvästra	2017	2027
Vårby	10 767	14 335
Kungens kurva	311	3 110
Segeltorp	9 306	10 070
Totalt	20 384	27 515

Nuläge och planering 2019-2021

Vårby

I Vårby finns åtta stycken ytor för spontanidrott med grus, en 7-spelsplan med grus, en 5-spelsplan med återanvänt konstgräs samt en 11-spelsplan med konstgräs. En idrottshall, mindre simhall, fem minitennisbanor, en utomhusdansbana och en skatepark finns också i området. Ungdomsverksamhet finns hos Vårby ungdom och det finns ett bibliotek centralt i Vårby gård.

Bättre underhåll av befintliga offentliga spontanytor.

God belysning är en viktig trygghetsskapande åtgärd.

Kungens kurva

I Kungens kurva finns två 5-spelsplaner varav en grusplan, en 7-spelsplan, och en 11-spelsplan för fotboll. Det finns även en ishall, Segeltorpshallen.

Samtal förs med IKEA om möjligheten att etablera bibliotek/kulturverksamheter på 1 100 kvm i nya köpcentrumet.

Åtgärder behövs för att lösa gödselhanteringen vid ridanläggningen i Kolartorp då ett föreläggande om åtgärder utfärdats.

Segeltorp

I Segeltorp finns sex stycken spontanidrottsytor. Gymnastiksalar finns i Juringe gårdsskolan, Utsäljeskolan och Segeltorpsskolan. Ungdomsverksamhet finns i Torpet och det finns också ett bibliotek centralt i Segeltorp. I Segeltorp finns även en ridsportsanläggning.

Hur går det egentligen med programarbetet för centrala Segeltorp? Förvaltningen eftersträvar bättre insyn i programprocessen för centrala segeltorp. Oklar tidsaspekt.

Förvaltningen utreder möjligheten att anlägga en 11-spelsplan med konstgräs i Kolartorp. Förvaltningen följer upp med natur- och byggnadsförvaltningen. Den befintliga grusplanen ligger dock i ett naturreservat.

Utblick för Nordvästra Huddinge 2032

Vårby

I samband med planering av Vårbyparken/strand efterlyser förvaltningen ett modernt anpassat parklekskoncept.

Vårby simhall är i behov av renovering i väntan på ny simhall. Som en del i den utredning kring ny simhall som förvaltningen arbetet med tillsammans med Huddinge Samhällsfastigheter har ett åtgärds paket tagits fram. Se mer information på sidan 8.

Planering kring en ny Vårbackaskola med idrottshall pågår och förvaltningen deltar i processen.

Planerna för exploatering av Gambrinus, Spendrups gamla bryggeritomt, pågår och i den planeringen ingår en skola med tillhörande idrottshall.

Kungens kurva

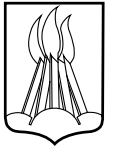
Förvaltningen bedömer inte att det finns ett behov av ett kulturhus i det planerade bostadsområdet Generatoren 2. Däremot vill förvaltningen utveckla tankarna kring en folkhälsopark i bostadsområdet. Gäller bland annat: trygg löparbana, hinderbana för barn och vuxna, utegym, beachvolleybollbord och sittplatser.

En idrottshall bedöms som nödvändig när skola byggs i området.

Förvaltningen efterlyser en stark kommunal närvaro i IKEA:s nya köpcentrum. En satsning som då inte bara berör kultur- och fritidsförvaltningen men där biblioteks-, kultur- och andra förvaltningsverksamheter kan utgöra ett nav. Verksamheter i ett utvecklat köpcentrum bedöms bland annat kunna locka boende i västra Segeltorp.

Segeltorp

På längre sikt bör behov av lokaler och anläggningar för kultur, mötesplatser, fritid och idrott ses över. Detta då industriområdet utvecklas med bostäder och spårvägsstation.

**HUDDINGE
KOMMUN**

Underlag inför Mål och budget 2019-2021 för natur- och byggnadsnämnden

Innehåll

Innehåll	2	
Huddinges vision och mål	3	
Bra att leva och bo	4	
Fler i jobb	6	
Ekosystem i balans	7	
Systematisk kvalitetsutveckling		8
Attraktiv arbetsgivare	9	
Sund ekonomi	11	

Huddinges vision och mål

Vision: Huddinge - en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län

Huddinges vision är att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i.

Hållbart Huddinge 2030

I Ett hållbart Huddinge pekar kommunfullmäktige ut en långsiktig, önskvärd och möjlig framtid med fokus på år 2030. Här beskrivs hur ett hållbart Huddinge ter sig och vilka vägval kommunen bör göra för att komma dit.

Mål för Huddinge

För att nå det framtida läget i Ett hållbart Huddinge 2030 och visionen om att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län, är *fem övergripande mål* formulerade som visar utåtriktat vad kommunen åstadkommer för invånare, brukare och kunder.

- Bra att leva och bo
- Utbildning med hög kvalitet
- Fler i jobb
- God omsorg för individen
- Ekosystem i balans

För att vara framgångsrik i detta arbete ska kommunen ständigt sträva efter att förbättra verksamheterna och detta är formulerat i *tre strategiska mål* under rubriken *effektiv organisation* som visar inåtriktat hur och med vilka resurser kommunen genomför sitt uppdrag.

- Systematisk kvalitetsutveckling
- Attraktiv arbetsgivare
- Sund ekonomi

I underlag inför Mål och budget 2019–2021 beskriver nämnden de viktigaste frågorna för ökad måluppfyllelse, trender, utvecklingstendenser, demografiska förändringar och annat som påverkar nämndens verksamheter samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder. Nämnden lyfter frågor under de övergripande och strategiska mål som berör nämndens verksamhet.

Bra att leva och bo

Huddinge är i stark tillväxt. Huddinges befolkning har ökat varje år under en lång tid och den väntas öka även i framtiden. Det expansiva befolkningsscenario som togs fram 2016 visar att Huddinges befolkning år 2050 kan överstiga 265 000 invånare, givet en fortsatt expansiv exploatering i kommunen. Det expansiva scenariots funktion är inte att prognostisera befolkningsmängd utan att visa på en möjlig utveckling utifrån den så kallade Sverigeförhandlingen och om urbaniseringen inte avtar, samtidigt som marknaden klarar av den höga exploateringstakten i länet. Dock pekar nuvarande trender och signaler på hur detta byggande troligen kommer fortsätta vara högt men också på en avmattning av bostadsmarknaden på sikt.

Hanterbar ärendemängd på sikt

För natur- och byggnadsnämnden innebär tillväxttakten att antalet ärenden kommer att öka. Nämnden har tagit fram en modell för att beräkna hur förhållandet mellan ärendemängd och resurser har förhållit sig över tid för att utifrån denna kunna göra en prognos om framtiden. Prognosen visar att ökningen av volymerna de kommande åren kan hanteras löpande. Bemanningen har utökats kontinuerligt de senaste åren och ökningen av ärendevolym och bemanning kommer troligtvis att fortsätta löpande. Nämnden har dessutom sin huvudsakliga verksamhet i genomförandedelen av samhällsbyggnadsprocessen och får därmed en viss framförhållning i och med att de stora ökningarna i volymer kommer föregås av detaljplanläggning. När det gäller finansiering av bemanningsökningen så sker den till största del genom ökade intäkter för taxefinansierad verksamhet varför några stora ökringar av skatteanslaget inte är nödvändiga.

Även om bygglov- och lantmäteriverksamheterna till största del är intäktsfinansierade finns utmaningar i möjligheterna att utöka bemanningen och behålla kompetent personal. Stora delar av personalen tillhör bristyrkesgrupper såsom byggnadsinspektörer, bygglovhandläggare, förrättningslantmätare samt mät- och GIS-ingenjörer. Nämnden ser därför ett stort behov av att aktivt arbeta med dessa yrkesgrupper, se även avsnittet attraktiv arbetsgivare.

Tematiska strategier kring drift och underhåll

Huddinges ambition att växa stort ställer krav på en effektiv och samordnad samhällsbyggnadsprocess. Den huvudsakliga utbyggnaden ska ske i de regionala stadskärnorna

och i Spårväg syds influensområde. Tätare bebyggelse innebär att skötsel och underhåll ska utföras på trängre ytor, där slitaget dessutom är högre med fler människor som ska nyttja parker och andra anläggningar. Natur- och byggnadsnämnden behöver ta fram tematiska strategier kring drift och underhåll som utgör effektiva planeringsunderlag. Det kan exempelvis vara standards för hur många km väg som avstjälningsplatser för snö har kapacitet att hantera och därmed hur tätt dessa avstjälningsplatser eller andra så kallade teknikytor behöver ligga.

Nämnden behöver även ta fram driftplaner för de parker, lekplatser och andra anläggningar som byggs. Många anläggningar kräver specifik skötsel och utbyte av utrustning som är specialbyggd. För att säkerställa att anläggningarna hålls attraktiva behövs bättre framförhållning och planering av livslängd för utrustning och skötselplaner. I detta behöver nämnden samverka med samhällsbyggnadsverksamheterna inom kommunstyrelsen.

Ökad drift och underhåll

Uppräkning av driftmedel i samband med investering

I takt med utbyggnaden av bostäder och omvandling av kommunens fritidshusområden ökar volymen av gator, vägar och gång- och cykelvägar kontinuerligt. Huddinge kommun har exempelvis lekplatsprogram, parkprogram, badplatsprogram samt entréprogram och skötselplaner för naturreservaten liksom åtgärdsprogram för Tyresån, Örlången och Trehörningen. Även ett nytt miljöprogram fastställdes 2017. Upprustning och nyanläggning i enlighet med dessa program och beskrivningarna i planeringsföresattningsarna innebär såväl volymökningar som kvalitetshöjningar och därmed successivt ökade driftskostnader under de kommande åren. Detta är en utmaning för drift- och underhållsverksamheten.

Arbete med att inventera och dokumentera natur- och byggnadsnämndens skötselobjekt pågår för att få kontroll över vilka skötselobjekt nämnden ansvarar för. Därefter kan en beräkningsmodell tas fram för drift och underhåll för att kunna göra bedömningar om resurser och ärendemängder för natur- och gatudriftsverksamheterna.

När en beräkningsmodell finns på plats bör beslut om ny- eller ombyggnation av en anläggning även innehålla ett beslut om ökade driftkostnader som ger en direkt koppling mellan investeringsmedel och driftmedel. Detta för att hela kostnaden för en ny anläggning ska synliggöras vid investeringsbeslutet och att driftbudgeten för befintliga anläggningar inte urholkas. De grova kostnadsuppskattningar som ändå görs i dagsläget bör fortsätta för att synliggöra den totala kostnaden av en samhällsbyggnadsinvestering och utgöra ett underlag för uppräknig av natur- och byggnadsnämndens driftbudget.

Beläggning

I natur- och byggnadsnämndens budget för 2017 samt 2018 finns 50 miljoner kronor för reinvestering och investering i beläggning av gator och vägar. Detta är en fördubbling av den beläggningsbudget som kommunen har haft under många år. Under 2014-2015 gjordes en inventering av kommunens gatunät som gav en tydlig bild av hur omfattande det så kallade underhållsberget är. "Underhållsberget" beskriver hur stor eftersläpningen är av underhållet av gator och vägar, det vill säga den upparbetade underhållsskulden. Inventeringen från 2015 visar att för att Huddinge ska ha ett vägnät som håller etablerade standards krävs investeringar på 80 miljoner kronor för att åtgärda underhållsskulden. Detta motsvarar 47 miljoner kronor årligen under tio års tid eller 55 miljoner årligen under fem års tid för att bygga bort underhållsberget. När skulden sedan är åtgärdad krävs en årlig reinvesteringarbudget på 39 miljoner kronor. Nämnden arbetar efter en systematik med treårsplaner för beläggningsarbetet. För att underhållsberget ska kunna byggas bort och inte fortsätta öka behövs därför fortsatt omfattande investeringsmedel under planeringsperioden.

Belysning

Under senare år har armaturbyten genomförts enligt plan i gatubelysningsnätet. Vad som inte genomförts och som saknas är en långsiktig åtgärdsplan för utbyte av rostiga stolpar samt utjänta ledningar i gatubelysningsnätet. En inventering av belysningsnätet i kommunen kommer att genomföras under 2018. Utifrån denna inventering kan en plan för mer omfattande reinvesteringståtgärder tas fram. Flera bostadsområden i kommunen byggdes under 1960- och 70-talen och de anläggningarna behöver ses över och troligtvis bytas ut inom de kommande åren. Detta kommer innebära ökade reinvesteringarbehov.

Förvaltning av naturreservat

Kommunen har skyddat en tredjedel av sin yta inom 12 naturreservat och ett biotopskyddsområde. Under de senaste åren har samtliga reservat genomgått en period av intensiva investeringar i enlighet med natur- och byggnadsnämndens basuppdrag och naturreservatens skötselplaner. Stora resurser har lagts ned på att anlägga gränsmarkeringar, parkerings- och rastplatser, leder, entréer, grillplatser och övriga anläggningar för det rörliga friluftslivet. Under 2017-2018 fördubblas längden vandringsleder i kommunen från ca 10 till ca 18 mil genom att fornstigar och Huddingeleden tillkommer. Utöver anläggningar för friluftslivet ingår även våtmarksskötsel, naturvårdande skötsel, stängselsystem för betesdjur och drift av byggnader inom naturreservaten i driftsverksamheten.

Alla dessa satsningar jämte Huddinges starka demografiska utveckling har inneburit att antalet besökare och kraven på tillgänglighet och information har ökat. I takt med att friluftsinfrastrukturen byggs ut behöver både tillsynen och underhållet att förstärkas så att kommunen kan behålla en jämn och hög kvalitet på rekreatiomsområdena, i linje med ambitionen att behålla topplaceringen som landets främsta frilufts- och naturvårdskommun. Dessa ökande behov syns inte minst i ökande kostnader för sop tömning och städning av entréer och andra målplatser för besökare.

Bekämpning av invasiva arter

Under 2017 antog natur- och byggnadsnämnden en åtgärdsplan för bekämpning av invasiva arter. Främst handlar det om att hålla tillbaka arter som utgör ett hot mot den biologiska mångfalden, men även av arter som är skadliga för boendemiljön och människors hälsa. Exempel på de senare är jätteloka och brunrätta. Genomförandet av åtgärdsprogrammet och den underliggande åtgärdsplanen kräver en samordning inom nämndens verksamheter och mellan Huddinge kommun och andra verksamhets- och fastighetsägare. Om åtgärdsplanen ska kunna genomföras fullt ut krävs också särskilt avsatta resurser inom nämndens verksamhet, genom ökad driftram

eller omprioritering där andra verksamheter inte genomförs.

Öppna data

Huddinge kommun, liksom andra offentliga aktörer, samlar dagligen in och bearbetar mängder av data. Öppna data kan förenklat sägas vara information som är tillgänglig utan inskränkningar och som ofta publiceras i ett sådant format att informationen blir enkel att hantera och vidareanvända. Genom att publicera öppna data kan Huddinge kommun uppfylla lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (PSI-lagen) och samtidigt underlätta för andra aktörer att förbättra och utveckla tjänster. Att publicera öppna data bidrar även till öppenhet, transparens och lättillgänglig service.

Natur- och byggnadsnämnden publicerar redan idag en del öppen data men det finns betydligt mer som skulle kunna publiceras. Utmaningarna med att tillgängliggöra data på detta sätt är att i första hand identifiera vilken data som är relevant och efterfrågad att ta fram. Dessa data behöver sedan digitaliseras. Att digitalisera data har fler nyttor än att publicera dem som öppen data och är på sikt ofrånkomligt, men arbetsinsatsen är omfattande. En annan frågeställning är i vilket format data ska släppas. För att sedan underhålla publicerade data behöver ett ramverk finnas som innehåller rutiner och ansvarsfördelning för hur publicering och ajourhållning ska gå till i praktiken.

Kommunen tar idag betalt för en del geografisk information och om dessa data ska publiceras som öppna, vara kostnadsfri och utan begränsande licensvillkor behöver kommunens finansieringsmodell för geografisk information ses över. Andra kommuner börjar nu släppa sina geografiska data som öppna data, och Huddinges inriktning bör vara att gå samma väg.

Ökad kundnöjdhet

Invånare och kunder i Huddinge kommun ska vara nöjda och uppleva god service med natur- och byggnadsnämndens verksamheter. Nämnden strävar därför efter ökad nöjdhet med

handläggning och service av såväl myndighetsfunktionerna som drift och underhåll.

Förväntningarna hos invånare och företagare har dock ökat de senaste åren. Digitaliseringen i stort ger möjligheter att få tillgång till information på ett helt nytt sätt och utvecklingen av sociala medier kännetecknas av mycket snabb kommunikation. Nämndens kunder idag förväntar sig därför snabb och korrekt myndighetsutövning med möjlighet att ta del av information och digitala tjänster när som helst.

Vilka kvalitetsnivåer nämndens verksamheter ska hålla, framförallt inom natur- och gatudriftsverksamheten, behöver därför tydligare kommuniceras till invånarna.

Kötiderna och därmed de totala handläggningstiderna för lantmåteriförrättningsärenden har varit långa under 2017, där satta etappmål inte har uppnåtts. Nämnden arbetar under 2018 för att korta handläggningstiderna och kommer fortsätta det arbetet under 2019.

Förväntan på snabb kontakt med kommunen ställer även krav på en välfungerande kundservice och organisation för att hantera e-post, telefonsamtal och besök. Resultaten i undersökningen Insikt, som mäter service och tillgänglighet i olika myndighetsområden, visar att nämnden behöver förbättra sina resultat inom bygglovshanteringen. Nämnden har haft ett utvecklingsåtagande under 2017 att förbättra service och återkoppling till kunder, vilket har lett till en del förbättringsåtgärder. Bland annat har alla medarbetare som arbetar med bygglovsverksamheten gått en bemötandeutbildning. Utöver ovanstående kundundersökning har bygglovavdelningen även infört en egen kundundersökning som ger direkt feedback och under 2018 kommer bygglovsavdelningen att arbeta vidare med denna. Bygglovsavdelningen har ungefär 800 inkommande telefonsamtal per vecka (ej inräknat inkommande frågor som löses av kommungemensamma servicecenter) och arbetet med god kundservice ska balanseras mot kraven om att hålla tio veckors handläggningstid för bygglovärenden och utöva tillsyn, vilket är en utmaning för handläggarna. Att förbättra

kundnöjdheten är ett långsiktigt arbete som kommer att vara fortsatt prioriterat under planeringsperioden.

Fler i jobb

Traineeprogram och jobbfrämjande insatser

Nämnden har under många år tagit emot personer utanför arbetsmarkanden i syfte att öka människors möjligheter till arbete. Under nästkommande år kommer nämnden att se över förutsättningarna att ta emot fler personer med svag ställning på arbetsmarknaden genom bland annat 100 Huddingejobb, Unga för orten, sommarjobb, nyanlända och andra praktikformer. En förutsättning för att verksamheterna ska kunna ta emot och erbjuda god handledning samt meningsfulla arbetsuppgifter är resurser för att säkra handledning och arbetsledning för dessa jobbfrämjande insatser, framför allt för sommarjobbande ungdomar.

Sedan flera år har kommunen ett traineeprogram för yrken inom samhällsbyggnad. Programmet har stärkt kommunens arbetsgivarvarumärke och gett utväxling i form av nya duktiga medarbetare.

Förvaltningen har även etablerat samarbete med organisationer som arbetar med att integrera nyanlända ingenjörer. Genom att erbjuda praktikplatser bidrar

nämnden till att öka deltagarnas inträde på arbetsmarkanden.

Förbättrat företagsklimat

En ny näringslivsstrategi beslutas under första delen av 2018 och därefter kommer tillhörande handlingsplaner tas fram. Strategin syftar till att tydliggöra hur kommunen kan bidra till att skapa fler arbetstillfällen samt förbättra Huddinges företagsklimat. Natur- och byggnadsnämnden, och tidigare samhällsbyggnadsnämnden, har sedan 2013 arbetat med ett förbättrat företagsklimat och arbetet är fortsatt prioriterat under planeringsperioden, framförallt med att förbättra företagares kundnöjdhet inom bygglovsverksamheten och korta handläggningstiderna. Se även avsnittet ökad kundnöjdhet under målet bra att leva och bo.

Ekosystem i balans

Miljökvalitetsnormer för vatten

De senaste mätresultaten för vattenstatusen i Huddinges mest utsatta sjöar visar att EU:s vattendirektiv med dess bindande miljökvalitetsnormer till 2021 med stor sannolikhet inte kommer att kunna uppnås. Förutom de negativa miljökonsekvenserna för Huddinges sjöar och vattendrag riskerar kommunen ekonomiska sanktioner om vattendirektivet för sjöarna inte uppnås. Huddinge kommun har ambitiösa åtgärdsplaner för att förbättra vattenstatusen i de mest utsatta sjöarna. Genomförande av åtgärdsplanerna fördelas mellan flera nämnder och aktörer och en

väl fungerande samordning mellan dessa för att få kraft i vattenvårdsarbetet är av stor vikt. För att säkerställa att ”rätt åtgärder” genomförs, det vill säga åtgärder som har bästa möjliga effekt, behövs ett helhetsgrepp där involverade aktörer samordnas och där resurser fördelas utifrån de åtgärder som behöver göras. Prioritering av vilka åtgärder som är angelägna för att uppnå god status i våra sjöar finns fastställda i flera dokument. Bland annat i Åtgärdsplan för Tyresån-Kalvfjärden 2016-2021 som fastställts inom Tyresåns vattenvårdsförbund samt i Huddinge kommuns egna åtgärdsplaner för Trehörningen och Orlången

En bristfällig hantering av dagvatten får stora miljökonsekvenser och innebär stora kostnader vid översvämningar. I och med att allt mer mark i kommunens tätbebyggda områden hårdgörs genom exempelvis asfaltering genereras problem kopplade till dagvatten. Kommunen behöver ta ett gemensamt ansvar för hur de negativa effekterna med avseende på dagvatten kan minska. Här omfattas allt ifrån planläggning och beslutshandling inom bygglov och miljötillsynsverksamheterna till driftverksamheten, som är den del av organisationen som får omhänderta de problem som uppstår.

Huddinges miljöprogram

I februari 2017 beslutade kommunfullmäktige om ett nytt miljöprogram för Huddinge kommun 2017-2021. Programmet innehåller totalt 89 mål inom ett antal olika temaoråden. Nämnden arbetar framgångsrikt med flera av målen, exempelvis förbättrad kemikaliehantering och biologisk mångfald och friluftsliv. Ett antal mål innebär dock åtgärder som inte ryms i nuvarande budget. Att helt fasa ut uppvärmning med direktverkande el till 2021 är ett viktigt mål men ett sådant exempel då flera fastigheter som nämnden förvaltar idag värms upp med direktverkande el.

Att ha en fossiloberoende fordonsflotta till 2025 är ett annat exempel på mål där det är oklart om det kan uppfyllas inom nuvarande budget gällande arbetsfordon så som traktorer, lastbilar och fyrhjulingar eftersom det är svårt att hitta bra fossilfria alternativ. Samtliga leasingavtal för fordon som tecknas år 2021 behöver även innehålla fossilfria fordon eftersom leasingavtalen oftast löper under fyra år.

Ett annat av miljöprogrammets mål är att ekologiskt jordbruk ska eftersträvas på kommunens mark och att kommunen ska verka för att detta sker på övrig jordbruksmark. För att målet ska kunna uppfyllas behöver gårdsstrukturen och inriktningen på jordbruksmarken ses över då jordbruksmark kommer att tas i anspråk i bland annat Glömstadalen. Lönsamheten för arrendatorerna i Huddinge kommun blir allt mindre ju fler inskränkningar i markerna som görs. I samband med den utredning¹ som genomförts om jordägarens respektive arrendatorns ansvar har jordägarens, det vill säga kommunens,

långtgående ansvar tydliggjorts. Att upprätthålla nuvarande struktur och arrendegårdar kommer att bli allt svårare under planeringsperioden. Arrendegårdarna i kommunen har positiv inverkan på såväl biologisk mångfald som kulturhistorisk upplevelse och avvägningen mellan möjligheten att bedriva jordbruk och byggandet i kommunen får med nuvarande inriktning negativa konsekvenser för dessa värden. Arealen åkermark är en av de viktigaste faktorerna som avgör hur mycket betesdjur gårdarna kan hålla vilken i sin tur avgör hur stora delar av kulturlandskapet som kan skötas. Nämnden kommer att följa frågan om jordbruksmarken och vid behov utreda och anpassa sig till specifika lösningar.

Under senare år har samarbete med externa djurhållare utvecklats. En del av de öppna markerna, främst nyrestaureerade hagar och områden belägna långt bort från arrendegårdarna, upplåts idag till djurhållare som har sin bas utanför kommunen. Detta medger att större delar av det igenväxande kulturlandskapet kan hållas öppet och ger Huddinge kommun en ökad flexibilitet i planeringen.

---

¹ Rutinbeskrivning och planeringsprocess för Huddinge kommuns arrendegårdar, dnr NBN-2015/1841.

Systematisk kvalitetsutveckling

Digitalisering

Regeringens satsning för digital förnyelse av det offentliga Sverige, "Digitalt först" är en viktig del i arbetet med att digitalisera, stärka och samordna styrningen för att skapa en enklare, öppnare och effektivare förvaltning som är mer tillgänglig för invånarna.

Huddinges mål är att skapa en "digital kommun" där invånare, företagare och besökare på ett effektivt sätt guidas rätt. Kommunens digitala tjänster ska alltid vara tillgängliga. Huddinge kommun behöver gemensam tjänsteutveckling och utveckling med användarperspektivet i fokus för att klara av en effektiv omställning till en mer digital kommun.

I samband med att natur- och byggnadsförvaltningen flyttar till nya lokaler i slutet av 2018 byter förvaltningen även till ett aktivitetsbaserat arbetssätt. Detta innebär bland annat att stora delar av nämndens ärendehantering bör vara pappersfri och därmed digitaliserad när flytten sker. Nämnden har delar av ärendeprocesser som är digitala men där vissa eller enstaka steg i kedjan saknas för en helt digital process.

Under 2019 kommer förvaltningen att fortsätta implementeringen av nya processer som blir konsekvensen av flytten och införande av det aktivitetsbaserade arbetssättet. Nämndens fokus kommer behöva vara på att slutföra de många digitaliseringsprojekt som pågår under 2018 och ta dem in i förvaltningsfas.

Robotisering av vissa arbetsmoment har påbörjats inom bygglovsprocessen och kommer sannolikt att öka under planeringsperioden. Automatisering och robotisering kräver dock tydliga och regelstyrda arbetsflöden men möjliggör kortare handläggningstider.

Nämnden har infört ett antal e-tjänster de senaste åren, bland annat för ansökan om bygglov, nybyggnadskarta och lantmäteriförrättningar. När nya tjänster och e-tjänster tas fram bör invånare, kunder och andra aktörer involveras i framtagandet.

Dataskyddsförordningen

Den nya dataskyddsförordningen som träder i kraft i maj 2018 kan komma att innebära stora förändringar i nämndens verksamheter. Dataskyddsförordningen ställer

stora krav på lagring, uppgiftsminimering samt att alla personuppgifter är korrekta och uppdaterade, något som påverkar alla verksamheter inom Huddinge kommun som behandlar personuppgifter. Brister i Huddinge kommuns hantering av information leder till försämrat förtroende för kommunen. Att öka medvetenheten om informationssäkerhet är en förutsättning för att kommunens verksamheter ska fungera. Avsaknad av dokumentation kan leda till böter eftersom lagen ställer stora krav på ansvarsskyldighet. Det framgår tydligt i förordningen att säkerhets- och integritetsaspekter ska tas hänsyn till vid planering, utveckling och avveckling av verksamhetssystem. Nämnden behöver ta fram en registerförteckning under 2018. Under 2019 kan registerförteckningen komma att integreras med verksamhetssystemet Stratsys vilket kommer att kräva personella resurser och budgetmedel.

Smidiga arbetsflöden och effektiva processer

Nämndens verksamheter måste ständigt pröva nuvarande arbetssätt och metoder. Med digitalisering som grund möjliggörs helt nya möjligheter att utföra uppdraget. Det är viktigt att analoga arbetsmoment inte överförs till motsvarande digitala, utan att samtidigt verkligen utmana och pröva hur den digitala miljön kan effektivisera genom att arbeta på helt nya sätt. För att kunna korta handläggningstider och ha kostnadseffektiva verksamheter behöver nämndens "egna" processer vara effektiva, men även de kommungemensamma processerna måste utvecklas. Här finns utrymme att förbättra arbetsflöden inom flera områden som till exempel inom ekonomi- och personalområdena.

Samarbetet med andra nämnder, framför allt samhällsbyggnadsverksamheterna, behöver fortsätta att stärkas. Det gäller strategiska samhällsbyggnadsärenden och områden där ansvaret är delat, till exempel näringslivsfrågor, vattenvårdsfrågor och natur-, kultur och friluftsförhållanden.

För 2018 har nämnden ett utvecklingsåtagande att tydliggöra basuppdraget. Åtagandet innebär att jämföra nämndens reglemente och gällande lagstiftning med den verksamhet som nämnden idag utför för att sedan besluta om och tydliggöra vilka uppgifter som ska utgöra nämndens basuppdrag. Effekterna av detta utvecklingsåtagande kommer att behöva omhändertas under planeringsperioden.

När natur- och byggnadsförvaltningen flyttar till Flemingsberg och de fysiska avstånden ökar blir det än

mer betydelsefullt med ett välfungerande samarbete med andra nämnder och förvaltningar.

Attraktiv arbetsgivare

Attrahera, utveckla och behålla

Att arbeta med de områden som är särskilt prioriterade och kommunövergripande under 2018 är fortsättningsvis av betydelse under planeringsperioden: att vara en attraktiv arbetsgivare både för rekrytering av nya medarbetare men också för att behålla de medarbetare vi redan har, att ha bra chefer eftersom ledarskapet har stor betydelse för medarbetarnas arbetsmiljö och verksamhetens kvalitet samt öka frisknärvaron genom att minska sjukfrånvaron genom ett systematiskt och aktivt rehabiliteringsarbete.

Förmågan att attrahera, rekrytera, behålla, utveckla och avveckla kompetens är avgörande för kompetensförsörjningen. Som beskrivits ovan växlar Huddinge upp takten i bostadsbyggandet och många andra kommuner vill växa på samma sätt, vilket gör att konkurrensen inom framför allt bristyrkesgrupperna kvarstår från såväl andra kommuner som statliga och privata aktörer. Delvis kopplat till utmaningen med bristyrken är en hög personalomsättning. Tendensen utifrån de senaste åren är att nämnden kommer att ställas inför ett fortsatt stort rekryteringsbehov.

Många yrken med brist på arbetskraft finns inom expansiva områden på arbetsmarknaden; fortsatt stark konjunktur inom samhällsbyggnadssektorn bidrar till starkare efterfrågan inom vissa yrkesområden. Nämnden har ett antal bristyrken eller svårrekryterade yrkeskategorier. Civilingenjörer inom bygg och anläggning, byggnadsingenjörer, mättnings- och GIS-ingenjörer, lantmätare med flera fortsätter att vara attraktiva på arbetsmarknaden och förväntas ha liten konkurrens om jobben det närmsta året.

Den strategiska kompetensförsörjningen syftar till att säkerställa att rätt kompetens finns i verksamheten för att uppnå dess mål. Det innebär

att arbeta långsiktigt, strukturerat och målmedvetet med insatser som bidrar till att nämnden kan attrahera och rekrytera nya medarbetare samt att utveckla och behålla befintliga medarbetare.

Natur- och byggnadsnämnden, en attraktiv arbetsgivare

Att vara en attraktiv arbetsgivare är fortsättningsvis av stor betydelse. Nämndens attraktivitet som arbetsgivare har medarbetarna varit med och formulerat; resultatet är förvaltningens profil och stick ut-faktorer. Nämnden kommer att fortsätta arbetet med att implementera profilen och utveckla arbetet med en grupp ambassadörer bland medarbetarna.

Nämnden vill stärka stoltheten för organisationen och bli känd som en attraktiv arbetsgivare. Detta för att få stolta, engagerade medarbetare som tar ansvar, utför ett kvalitativt arbete för att uppnå nämndens och kommunens mål, bidrar till verksamhetens utveckling och skapar goda resultat. När medarbetarna förmedlar detta utåt ökar attraktionskraften och underlättar nämndens framtida kompetensförsörjning.

Rekrytering, introduktion och kompetensutveckling

Personalomsättningen förväntas fortsätta vara hög inom bristyrkeskategorierna. Att rekrytera utgör en stor del av det ordinarie arbetet, vilket påverkar chefernas uppdrag, verksamheternas kostnader och arbetsgruppernas stabilitet. Nämnden ska kunna attrahera rätt medarbetare och genomföra högkvalitativa rekryteringsprocesser som gör att de som anställs i så hög grad som möjligt motsvarar de krav som arbetet ställer idag och även längre fram i framtiden. Cheferna behöver ett professionellt

och förstärkt stöd i rekryteringsarbetet. Att kontinuerligt ta emot nya medarbetare ställer krav på välfungerande och effektiva introduktionsprocesser. En av strategierna för att behålla medarbetare är en strukturerad introduktion.

Kompetensutvecklingsmöjligheter är också en viktig faktor när det gäller medarbetares val att stanna kvar hos sin arbetsgivare. En del i att vara en attraktiv arbetsgivare är att erbjuda medarbetarna goda möjligheter till utveckling. Förvaltningen ska uppmuntra medarbetare att utvecklas inom sina yrkesområden och chefer ska föra en karriärutvecklad dialog med sina medarbetare. Alla medarbetares kompetens behöver utvecklas i takt med att verksamhetens behov av kompetens förändras.

Aktivt ledarskap

Ledarskapet i förvaltningen ska bidra till att nå målen genom att på ett tydligt och engagerat sätt skapa förståelse för uppdraget, klargöra och kommunicera mål och åtaganden samt bidra till välfungerande processer.

Chefsuppdraget ska vara tydligt och utgå från de värderingar som finns i Huddinge kommuns personalpolicy. Ledarskapet har betydelse för medarbetarnas goda förutsättningar och optimala prestation, arbetstillfredsställelse och utveckling. Syftet är att ha välfungerande verksamheter vilka förutsätter engagerade, kompetenta och professionella medarbetare och chefer. Nämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare och chefer når resultat i en god arbetsmiljö.

Aktivt medarbetarskap

En kontinuerlig utveckling av medarbetarskapet syftar till att ge ledare och medarbetare ett enkelt men effektivt ramverk för att förbättra sitt inflytande, att utveckla miljöer som inbjuder till öppenhet och ansvarstagande för att uppnå gemensamma resultat, att ge medarbetarna en tydlig bild av hur de genom sitt arbete och

förhållningssätt kan bidra till att omsätta kommunens värdegrund i handling i den löpande vardagen.

Goda förutsättningar

Att skapa goda förutsättningar för medarbetare handlar om att arbeta strukturerat och kontinuerligt för en god arbetsmiljö. Systematiskt arbetsmiljöarbete skapar goda arbetsvillkor, bra arbetsorganisationer och förebygger ohälsa. Viktigt för nämnden är att arbeta för en hälsosam arbetsbelastning.

Inom det systematiska målarbetet pågår en kontinuerlig utveckling av hur nämnden arbetar för att få en högre grad av förankring och förståelse för målarbetet hos medarbetarna. Pågående arbete behöver fortsätta under planeringsperioden för att medarbetarna i högre grad ska uppleva att målen för arbetsplatsen är tydliga, realistiska, påverkningbara utifrån hur man kan uppfylla dem och utvärderingsbara. Detta är viktigt för att varje medarbetare ska kunna arbeta effektivt, prioritera rätt bland olika arbetsuppgifter och i linje med förvaltningens mål.

Aktiv och systematisk rehabilitering blir fortsättningsvis viktigt för att sänka sjuktagen och öka frisknärvaron.

Under kommande planeringsperiod arbetar förvaltningens samtliga medarbetare och chefer i nya lokaler och ska kunna utföra sitt basuppdrag på bästa sätt på en arbetsplats och i en arbetsmiljö som alla trivs och utvecklas i. Det aktivitetsbaserade arbetssättet innebär en omfattande förändring för organisation, grupp och individ vilket innebär fortsatt behov av efterföljande arbete med anpassning, forma och stabilisera.

Sund ekonomi

Drift

I en bilaga till planeringsförutsättningarna 2019-2021 anges de preliminära driftbudgetramarna för nämnderna under planeringsperioden.

Tabell 1. Preliminära driftamar för natur- och byggnadsnämnden 2019-2021.

Natur- och byggnadsnämnden, netto mnkr	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Statsbidrag, tekniska justeringar m.m. ²	2,0	2,0	2,0
Volymmer	4,2	4,2	3,8
Lokaler	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	3,6	3,8	4,0
Summa prel. uppräkning	9,8	10,0	9,8
Prel. driftam	171,6	181,6	191,5

Driftmedlen i de preliminära ramarna bör kunna täcka ökade kostnader kopplat till en ökad befolkning, t.ex. kontinuerligt ökade kostnader relaterade till drift och underhåll.

Ambitionsökningar måste dock kompenseras med en utökad ram för att inte urholka driftbudgeten inom natur- och gatudriftsverksamheten.

I slutet av 2018 flyttar förvaltningen till Flemingsberg. Bakgrunden är att det ska byggas en förskola/skola på den fastighet där Tekniska nämndhuset ligger idag. Hyran för de nya lokalerna kommer att öka med 1,66 miljoner kronor årligen under planeringsperioden. Attraktiva lokaler bedöms som en viktig faktor för att vara en attraktiv arbetsgivare som kan attrahera de bristyrken som krävs för att fullgöra uppdraget.

Nämnden får genom lantmäteriafdelningen årligen intäkter från försäljning av geografisk information. För 2016 uppgick intäkterna till 1,5 miljoner kronor. Kostnaderna för ajourhållning och uppdatering av baskartan inklusive registerkartan, som inte är kopplade till specifika ärenden, uppgår till cirka 1500 timmar per år. Det är endast en mindre del av denna arbetstid, cirka 250 timmar, som på sikt skulle kunna frigöras om den geografiska informationen släpps som öppen data och kunderna istället hämtar sina data själva. De ekonomiska

konsekvenserna om Huddinge väljer att släppa denna geografiska information som öppna data blir därför förlorade intäkter på ca 1,5 miljoner kronor.

Nämnden behöver fortsätta arbetet med att stärka strukturer, systematik, prognostisering med mera kopplat till natur- och gatudriftsverksamheterna. Här har nämnden sina största kostnader och flera steg behöver tas för att skapa bättre kontroll på dessa, hur de bäst ska användas och vilka kvalitetsnivåer kommunen ska ha avseende drift och skötsel av sina investeringar.

Vintercykling innebär ökade kostnader som inte ryms inom nuvarande driftsbudget. Om den totala budgeten för vinterservice ska ligga på samma nivå som idag, kommer kostnaderna för vintercykling att behöva ställas mot andra önskade kvalitetskrav för ökad nöjdhet med vinterväghållningen.

Om den stora mängd tillkommande samhällsbyggnadsinvesteringar som nu planeras när Huddinge expanderar inte närmare kopplas ihop med utökad driftbudget innebär det att nuvarande driftbudget kommer att urholkas. Underhållet blir lite sämre och under år med stram budget innebär det att flera underhållsberg byggs upp. Ett exempel är det nya Ebba Bååts torg som bara det kommer kosta ca 0,5 miljoner kronor om året i ökade driftkostnader när marken omvandlas till allmän platsmark.

Underhållet av kommunens öppna dagvattendiken är eftersatt och en särskild insats för att röja och dika ur behövs under 2019-2020. Idag riskerar områden att svämma över vid kraftiga regn och akuta och kostsamma insatser måste göras som istället kan förebyggas. En insats för dagvattendikena skulle därför kunna hålla nere kostnaderna och öka nöjdheten hos invånarna. Innan arbetet med att dika ur påbörjas behöver en plan tas fram för arbetet, vilket nämnden planerar att göra under 2018/2019.

Kommunfullmäktige och Stockholm vatten och avfall AB (SVOAB) har beslutat om en ny VA-taxa med höjningar av avgifterna för att öka kostnadstäckningen för SVOAB från 1 juli 2018. Den nya taxan innebär en kraftig höjning för hanteringen av dagvatten från allmän platsmark från dagens 0,4 miljoner kronor per år till 4 miljoner kronor per år. Nämnden begär en ökning av driftbudgeten motsvarande kostnadsökningen.

Under åren 2015-2017 hade nämnden saneringskostnader för illegala bosättningar. Dessa kostnader har inte funnits tidigare men bedöms återkomma under

² Ökade avskrivningar avseende gatuunderhåll.

planeringsperioden. Den samlade bedömningen är att trygghets- och säkerhetssektionens strategiska och operativa arbete har gett mycket goda resultat och att kommunen i fortsättningen behöver utveckla sitt arbete med att stärka sin beredskap i frågan i syfte att reducera saneringskostnaderna ytterligare. De totala saneringskostnaderna för kommunen efter illegala bosättningar under verksamhetsåret 2017 var ca 0,6 miljoner kronor. Detta kan jämföras med de totala kostnaderna för kommunen om ca 2,4 miljoner kronor för verksamhetsåret 2016. Kostnaderna har alltså minskat men är fortfarande inte obetydliga.

Under 2017 antog natur- och byggnadsnämnden en åtgärdsplan för bekämpning av invasiva arter. Kostnaderna för att bekämpa jätteloka inom naturreservaten, åtgärda övriga invasiva växter och utfiskning av karp i Kärrsjön och Kvarnsjön uppskattas till ca 280 timmar per år, vilket endast delvis ryms inom nuvarande driftsbudget. Utanför naturreservat bekämpas jätteloka efter inkomna felanmälningar.

I samband med årets bekämpningsarbete har det visat sig att förekomsten av jätteloka än mycket mer utbredd är man tidigare trodde. Nämndens sammanfattande bedömning är att en mer systematisk bekämpning av de två mest utbredda arterna jätteloka och lupin kräver en utökning av driftsram med uppskattningsvis 0,25 miljoner kronor per år. Därutöver bör större resurser läggas på kartering av invasiva arters förekomst, särskilt i och omkring tätortsområdena. Totalt bör 0,35 miljoner kronor tillskjutas. Åtgärder för bekämpning av brunråtta ingår inte i kalkylen.

Investeringar

I planeringsförutsättningarna är inte någon uppdaterad investeringsplan beräknad och redovisad. Nämnderna redovisar behov av investeringar i sina underlag inför Mål och budget. Detta blir underlag för samordning och avvägning av kommunens samlade behov av investeringar. Tabellen nedan visar investeringsplan för natur- och byggnadsnämnden 2018-2020 ur Avstämningsärendet 2018.

Tabell 2. Investeringsplan för 2018-2020 för natur- och byggnadsnämnden, ur Avstämningsärendet 2018.

Natur- och byggnadsnämnden, netto tkr	Avstämnings- ärende 2018	Plan 2019	Plan 2020
NBN (exkl. beläggning)	61 750	45 000	45 000
NBN- beläggning	50 000	20 000	20 000
Prel. investeringsplan	111 750	65 000	65 000

Nämndens investeringsbehov under planeringsperioden uppskattas och beskrivs nedan.

Investeringsbehov 2018-2020	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Beläggning	57 000	57 000	57 000
Gatubelysning	13 000	13 000	13 000
Åtgärder broar	26 000	10 000	10000
Dagvattenanläggningar	5 000	5 000	5 000
Maskininvesteringar	700	700	700
Lekparker, bryggor och bad	500	500	500
Stängsling av teknikytor	3 000	0	0
Stängsel, räcken, bullerplank	500	500	500
Digitala planer	1 800	1 800	0
Verksamhetsstöd natur- och gatudrift	2 000		
Upprustning naturvårdsfastigheter (d.v.s. investeringar i naturreservaten)	2 500	2 500	2 500
Arrendegårdar	3 200	3 800	4 800
Utfasning av direktverkande el	500	200	
Vattenvårdsåtgärder (åtgärdsprogram Tyreså-Kalvfjädersn)	2 000	2 000	2 000
Investeringar enligt fastställda reservatsbeslut	1 280	1 280	1 280
Vattenvårdsåtgärder (övriga)	1 000	1 000	1 000
Summa	119 980	99 280	98 280

Om ramarna i investeringsplanen 2019-2020 ligger fast innebär det att underhållsberget för gatuunderhåll inte kommer att kunna åtgärdas utan istället växa. För att åtgärda underhållsberget inom fem år behöver nämnden 55 miljoner årligen och för att åtgärda det inom tio behövs 47 miljoner årligen. Därefter krävs en årlig investeringsbudget på 39 miljoner kronor. Gång- och

cykelvägarna har inventerats och de har reinvesteringsbehov omfattande 2 miljoner kr per år under den kommande perioden.

Inventering av kommunens belysningsanläggningar kommer att genomföras 2018. Armaturbyten har skett löpande under de senaste åren men rostiga stolpar har inte bytts ut och en långsiktig plan saknas. Nämnden behöver därför ta höjd för vad inventeringen kommer att visa och har därför höjt det beräknade reinvesteringsbeloppet med ca 5 miljoner kronor jämfört med tidigare år. Om investeringarna inte görs i tid innebär det att kostnader skjuts på framtiden, och att de dessutom ökar.

Investeringskostnaderna gällande broar baserar sig på en kalkyl utifrån nyckeltal om reinvesteringskostnader för kommunens broar under planeringsperioden. Vad gäller broar ökar reinvesteringskostnaderna markant under planeringsperioden. Detta beror på att Trafikverket/exploatören bygger om vid Regulatorbron flera år tidigare än planerat. I samband med denna ombyggnation behöver tätskiktet bytas ut, vilket natur- och byggnadsnämnden ansvarar för. Att byta ut brons tätskikt bedöms kosta 16 miljoner kronor under 2019. Då fler broar tillkommer löpande, har reinvesteringsbehovet ökat till tio miljoner årligen och till 26 miljoner under 2019 då Regulatorbron byggs om.

Utbyte av uttjänta dagvattenbrunnar görs löpande när skador upptäcks vid årlig spolning. Den årliga kostnaden 2015-2017 har varit cirka 2 miljoner kronor. Kommunen har idag stora problem med hantering av dagvatten med översvämningar som följd. En plan för framtida reinvesteringsbehov behöver tas fram. Med en ökning till 5 miljoner kronor årligen bedöms kommunen förbättra funktionen på brunnar och ledningar för att minska översvämningar på grund av trasiga brunnar och ledningar och åstadkomma ett effektivare genomförande i förebyggande utbyten istället för löpande akuta åtgärder.

Maskininvesteringar behöver göras löpande för att bibehålla driftsäkerhet och vara säkra maskiner ur arbetsskyddssynpunkt. Mot bakgrund av tidigare års utfall är en årlig investeringskostnad för maskiner motsvarande 700 tkr rimligt.

Nämnden är i stort behov av ytor för uppställning av maskinutrustning, containers, sandfickor, trafikmaterial samt plats för upplag och återvinning av användbara markmassor, kantsten etcetera från markarbeten i kommunen. Behov av teknikytor har utvidgats till att även omfatta plats för omhändertagna fordon, där fordon som bedöms betinga ett värde dessutom behöver stå skyddat

för väder, vind och åverkan/inbrott. Dessa ytor behöver iordningsställas för att kunna tas i bruk.

Övriga investeringsbehov inom drift och underhåll – trappor, stängsel, lekplatser, parker med mera – utgår från löpande reinvesteringar som behöver göras till följd av uttjänta anläggningar och skadegörelse.

Natur- och gatudriftsverksamheterna har behov av ett digitalt verksamhetsstöd för hela verksamheten inkluderande felanmälan, skötsel och drift av de anläggningar som natur- och byggnadsförvaltningen ansvarar för.

Inventeringar av skötselobjekt påbörjades under 2017 och fortsätter under 2018 och 2019. Dessa inventeringar görs i första hand av egen personal och är tidskrävande men nödvändiga för att kunna digitalisera verksamheten, men även för att ta fram den driftuppräkningsmodell som beskrivits under avsnittet bra att leva och bo. En anskaffning av systemstöd påbörjas under 2018 och implementering kommer då kunna göras under 2019. Kostnader för systemstöd är svårt att uppskatta och beror på om det finns färdiga system på marknaden eller om nyutveckling och anpassningar måste göras. Utifrån en grov uppskattning behövs ca 2 miljoner kronor för denna investering.

En utredning om möjligheterna för ett komplett digitalt planunderlag har genomförts under 2016. Ett fullständigt och tillförlitligt digitalt planunderlag är en förutsättning för att komma till en automatiserad bygglovsprocess men även för att effektivisera vår interna planprocess. När planinformationen väl finns lagrad i en standardiserad databas, kommer kommunen kunna erbjuda kompetenta e-tjänster för bygglov inom planlagt område. Sökanden skulle direkt på webben i en kartbild kunna placera ut sin byggnad, varpå tjänsten direkt skulle kunna göra en kontroll mot geometrier som fastighetsgränser och prickmark för att kunna ge ett snabbt svar på om placeringen är godkänd enligt planen. Den genomförda utredningen konstaterar att kommunen har ett bra underlag att bygga vidare på men att ytterligare tid och resurser behövs för att utveckla och kvalitetssäkra det digitala planmaterialet för att fullt kunna utnyttja dess möjligheter. Nämnden äskar därför resurser för 2019 och 2020 för detta kvalitetssäkringsarbete. En del av arbetet kan göras med personella resurser från lantmäteriafdelningen (inom ramen

för avdelningens budget) men då arbetet är väldigt tidskrävande krävs projektanställningar eller konsultstöd under 2019 och 2020 för att inte arbetet ska dra ut för mycket på tiden.

Målsättningen är att materialet ska vara kvalitetssäkrat i december 2020 och då även möjliggöra för e-tjänster. Kostnaderna bedöms till 3,6 miljoner kronor fördelade på 2019-2020.

Upprustning av naturvårdsfastigheter omfattar investeringar som är nödvändiga för att upprätthålla standard på kommunens naturvårdsfastigheter (totalt 6000 ha). Här inryms åtgärder som Huddinge som jordägare är skyldig att sköta på sidoarrenden, upplåtelseavtal, hyresavtal med mera. Det gäller såväl investeringar i byggnader och ombyggnationer på exempelvis ridanläggningar, som nyinvestering i stängsling och åtgärder på naturmark i övrigt.

Investeringar i de fem arrendegårdarna omfattar identifierade åtgärder i den fleråriga underhållsplan som tagits fram.

Under 2017 har det genomförts laga syn på tre av arrendegårdarna i samband med att nya femåriga avtal tecknats. Synehandlingarna påvisar ett stort behov av investeringar på gårdarna, framför allt på Björksättra gård. Lagreglerna i jordabalken gällande gårdsarrenden är tydliga; för jordägaren gäller en tvingande bestämmelse om byggnadsskyldighet vilket innebär en skyldighet för jordägaren att bygga om eller ersätta förbrukade byggnader. Det totala investeringsbehovet på arrendegårdarna kan beräknas till ca 20 miljoner kr under den kommande femårsperioden. Detta är en förstärkning som behöver göras för att både möta kraven enligt synerna och kunna underhålla övriga byggnader, stängelsystem och friluftsanordningar på arrendegårdarna, vilka är centrala i kommunens långsiktiga arbete med natur- och landskapsvård.

I enlighet med kommunens miljöprogram ska direktverkande el fasas ut till 2021 och nämnden har uppskattat de årliga investeringskostnaderna för detta under planeringsperioden.

Investeringsmedlen för vattenvård utgår från det fastställda åtgärdsprogrammet för Tyresån och Kalvfjärden 2016-2021.

I kommunens fastställda reservatsbeslut finns för respektive reservat angivet åtgärder som innebär investeringar. Främst omfattar detta investeringar i landskapsvård och friluftsliv, men även utmärkning av reservatsgränser, informationstavlor med mera som reservatsförvaltningen är skyldig att anlägga.

Utöver de projekt som ingår i Tyreså-Kalvfjärdens vattenvårdsarbete görs satsningar i andra avrinningsområden. Exempel på åtgärder är våtmarker inom Gömmarens naturreservat som ligger inom Mälarens avrinningsområde.

Lokaler

Nämnden har inga verksamhetslokaler förutom lokaler för den egna personalen. Under 2018 ska Tekniska nämndhu-

set utrymmas och förvaltningens verksamhet i dessa lokaler flytta till Flemingsberg.

Det pågår planering för att samlokalisera fyra av utförarenhetens arbetslag i en gemensamt planerad byggnad tillsammans med Huddinge samhällsfastigheter. Detta kommer innebära en förbättring av själva lokalerna men också möjligheter till ökat samarbete inom utförarenheten och med Huddinge samhällsfastigheter. De nya lokalerna kommer troligtvis innebära ökade lokalkostnader för utförarenheten. Planeringen är i projekteringsfasen och en tidplan för planerad inflyttning är inte klar ännu.

Övriga samhällsbyggnadsinvesteringar för nämndens verksamhet – tekniktor, vattenvård och nya anläggningar i naturreservaten – beslutas i enlighet med den nya samhällsbyggnads- och lokalförsörjningsprocessen.

Underlag inför Mål och budget 2019-2021 för kommunstyrelsen

Innehåll

Innehåll.....	2
Sammanfattning.....	3
Huddinges vision och mål.....	3
Bra att leva och bo.....	4
Fler i jobb.....	7
Ekosystem i balans.....	8
Systematisk kvalitetsutveckling.....	9
Attraktiv arbetsgivare.....	10
Sund ekonomi	11
Lokaler	13

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har en stödjande och styrande roll, vilket innebär att förvaltningen ska tillhandahålla strategier, peka ut riktningen, säkerställa budgethållning samt säkerställa ökat samarbete. I ökad tillväxt krävs smartare arbetssätt för att bibehålla kvalitén utan ökade kostnader.

För kommande planeringsperiod bedöms framgång i dessa tre tvärgående utmaningar som avgörande:

Ekonomiska utmaningar

Kommunsektorn står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Kostnaderna kopplade till den demografiska utvecklingen förväntas öka snabbare än intäkterna vilket kräver både nya synsätt på den kommunala välfärden och åtgärder från stat, kommuner och landsting. Huddinge behöver öka samordningen och stärka samarbetet kring de ekonomiska processerna för att få ökat fokus på basuppdraget, budgethållning och säkerställande av långsiktig finansiering.

Kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för att genomlysning av kommunens verksamheter sker.

Kompetensförsörjning

Bristen på efterfrågad arbetskraft inom offentliga tjänstesektorn är stor och förväntas fortsätta öka. Till följd av hög och ihållande personalbrist inom den kommunala sektorn är löneökningstakten hög. Löneökningstakten för hela ekonomin väntas uppgå till 3 procent 2018³. Huddinge behöver fortsätta arbetet med att attrahera och rekrytera nya medarbetare, hålla i framtagna strategier för att behålla engagerade medarbetare och minska sjukfrånvaron.

Digitalisering

Regeringens satsning för digital förnyelse av det offentliga Sverige, Digitalt först, är en viktig del i arbetet med att digitalisera, stärka och samordna styrningen för att skapa en enklare, öppnare och effektivare förvaltning som är mer tillgänglig för invånarna. Huddinge kommun behöver gemensam tjänsteutveckling och utveckling med användarperspektivet i fokus för att klara av en effektiv omställning till en mer digital kommun och för att ta tillvara på de möjligheter en ökad digitalisering ger.

2017

---

³ Konjunkturinstitutets rapport Konjunkturläget oktober

Huddinges vision och mål

Vision: Huddinge - en av de tre

populäraste kommunerna i Stockholms län

Huddinges vision är att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län att bo, besöka och verka i.

- Bra att leva och bo
- Utbildning med hög kvalitet
- Fler i jobb
- God omsorg för individen
- Ekosystem i balans

Hållbart Huddinge 2030

I Ett hållbart Huddinge pekar kommunfullmäktige ut en långsiktig, önskvärd och möjlig framtid med fokus på år 2030. Här beskrivs hur ett hållbart Huddinge ter sig och vilka vägval kommunstyrelsens förvaltning (KSF) bör göra för att komma dit.

Mål för Huddinge

För att nå det framtida läget i Ett hållbart Huddinge 2030 och visionen om att vara en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län, är *fem övergripande mål* formulerade som visar utåtriktat vad KSF åstadkommer för invånare, brukare och kunder.

För att vara framgångsrik i detta arbete ska KSF ständigt sträva efter att förbättra verksamheterna och detta är formulerat i *tre strategiska mål* under rubriken *effektiv organisation* som visar inåtriktat hur och med vilka resurser KSF genomför sitt uppdrag.

- Systematisk kvalitetsutveckling
- Attraktiv arbetsgivare
- Sund ekonomi

I underlag inför Mål och budget 2019–2021 beskriver nämnden de viktigaste frågorna för ökad måloppfyllelse, trender, utvecklingstendenser, demografiska förändringar och annat som påverkar nämndens verksamheter samt effekterna av dessa och eventuella åtgärder.

Bra att leva och bo

Ökad digitalisering

Den kommunala sektorn står inför stora verksamhetsmässiga möjligheter och utmaningar. Flera viktiga omvärldsfaktorer förväntas på ett eller annat sätt påverka Huddinges digitalisering de kommande åren.

Digitalt först är regeringens satsning för digital förnyelse av det offentliga Sverige. Satsningen är en viktig del i arbetet på kommunstyrelsens förvaltning för att öka takten och samordningen inom digitalisering.

Storsthlm (Kommunförbundet Stockholms län) har tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms läns landsting tagit fram en digital agenda som också den blir vägledande för det fortsatta arbetet på kommunstyrelsens förvaltning.

Regeringen har satt ett mål att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter (Digitaliseringsstrategi). Regeringen har även gett Lantmäteriet och Boverket fortsatt uppdrag att stärka arbetet med att främja digitaliseringen av samhällsbyggandsprocessen. Digitalt först, Digital agenda och digitaliseringen av

samhällsbyggandsprocessen kommer att få en direkt påverkan på Huddinge kommun.

Service och bemötande

Många kommuner väver in det digitala mötet via e-tjänster i sina bemötandeprogram och lyfter då in behovet av digital kompetens i många sammanhang. Mottot för många kommuner är ”en väg in” för invånarna, vilket lett till att en större andel kommuner satsar på ett centralt placerat kontaktcenter. Utvecklingen inom området är att dessa kontaktcenters ökar sin bredd mot invånarna genom att utveckla specialistgrupper och sin förmåga att tala flera språk. Genom utvecklingen mot specialistfunktioner på servicecenter kan fler ärenden lösas vid första kontakten och därmed ökar servicen mot invånarna samtidigt som verksamheterna avlastas.

Tillväxtkommun

Infrastruktur och attraktiv kollektivtrafik är en förutsättning

En förutsättning för att nå höga mål avseende bostadsbyggande och tillkommande arbetsplatser är att det finns en tillgänglig och attraktiv kollektivtrafik och att samhällets transporter har en god framkomlighet. Huddinge behöver därför fortsätta arbeta för att större satsningar på transportinfrastruktur kommer med i beslut på alla nivåer och att de förverkligas. Ett avtal finns med staten och landstinget om genomförande av Spårväg syd och cykelsatsningar. Kommunen har startat arbetet med planering och organisation för att klara av utbyggnadstakten och fortsätter driva frågan om ett tidigareläggande av Spårväg syd. Planeringen av Tvärförbindelse Södertörn pågår och byggstart planeras till år 2021. Kommunen behöver bevaka regionala och nationella trafikupplägg för att stärka Flemingsbergs näringsliv och utvecklingspotential. Större åtgärder på väg 226 är Trafikplats högskolan som byggs med tillhörande väg mot Riksten. Åtgärdsvalsstudie för resecentrum Flemingsberg förväntas bli klar under år 2018, där nedsänkning av väg 226 troligen kommer att vara en förutsättning för Flemingsbergs stadsutbyggnad. Enligt kommunens trafikstrategi ska gång, cykel och kollektivtrafik prioriteras. Hur detta ska ske har konkretiserats i flera åtgärdsplaner. Arbetet med genomförandet

behöver fortsätta. Trafiksäkerhet och förbättrade möjligheter för oskyddade trafikanter behöver stöttas av arbete med mobility management för att skapa goda trafikantmiljöer.

Hög tillväxttakt på flera håll i regionen ger ökad konkurrens

I början av 2020-talet kommer väldigt många lägenheter att komma ut på marknaden eftersom flera kommuner i regionen har mycket höga ambitioner för sitt bostadsbyggande. Kommer det att finnas tagare till alla dessa bostäder? Hur kommer byggaktörerna att agera? Det är viktigt att Huddinge på olika sätt agerar så att investerare och bostadssökande väljer Huddinge. Det kommer därför att bli ännu viktigare att jobba med unika kvaliteter i våra projekt, kvaliteter som gör våra platser konkurrenskraftiga, och med ett brett utbud till olika målgrupper. En stads attraktivitet utgörs av det mångfacetterade utbudet och kvalitén i dess innehåll. Målkonflikterna kring användandet av de begränsade ytorna är många och kommunens förmåga att hantera dessa sätts på prov.

Hållbar stadsutveckling

Grönare städer

Ekosystemtjänster ska implementeras i planeringen och det arbetet pågår på övergripande nivå i utvecklingsplanerna för våra stora utvecklingsområden. Förhoppningen är att vi med hjälp av kartläggning av ekosystemtjänster både kan bevara och tillföra nya kvalitéer i miljön som är bra för både människor och djur.

Höjda ambitioner för trygghet och social hållbarhet

Ambitionerna kring en socialt hållbar utveckling är höga. Att få till bostadsblandning, skapa utvecklade mötesplatser, plats för kultur och idrott och utrymme för rekreation är exempel på insatser för att skapa ett samhälle där alla är inkluderade. Under den kommande planeringsperioden kommer kommunen att behöva visa att vi klarar av att bygga samhällen som skapar hemkänsla och stolthet. När förändringstakten är hög får vi inte glömma bort de som redan bor här idag och ha en nära kontakt med invånare och civilsamhälle.

En viktig aspekt i ett samhälle som inkluderar alla och där det är tryggt att röra sig är belysning och utformning av offentliga miljöer. I kommunen finns redan byggda platser där belysning och fysiska trygghetsåtgärder behöver genomföras. Önskemål om belysning har ökat de senaste åren och behovet av att avsätta investeringsmedel för belysnings- och trygghetsåtgärder finns.

Goda förutsättningar för fler arbetstillfällen

Det är viktigt att i tidigt skede planera in arbetstillfällen i nya bostads- och utvecklingsområden. All verksamhet kan dock inte blandas med bostäder och viss verksamhet kräver större ytor. För att kommunen ska nå målet om en arbetsplatskvot på 1,0 är det viktigt att göra plats även för den typen av verksamheter.

Extrema väderhändelser och klimatanpassning

Att klimatet förändras är ett faktum och innebär nya utmaningar för olika områden i samhället. Med mer nederbörd, ökad temperatur och en förändrad markanvändning förändras förutsättningarna.

Klimatförändringarna kan till exempel orsaka stora skador på bebyggelse och en mängd olika funktioner kan påverkas. Beroende på vilka förebyggande åtgärder som vidtas och hur man utformar staden kommer det att resultera i olika risker gällande ekonomiska, ekologiska och sociala effekter. Handlingsplanen för klimatanpassning föreslår åtgärder för att anpassa kommunen till ett förändrat klimat så att medborgarna kan känna sig trygga och säkra. Under 2018 har fokus främst varit på risker till följd av skyfall. Informationsinsatser kring skyfallsrisker behöver fortsätta under 2019. Under 2019 behöver vi arbeta även med åtgärder för att komma tillrätta med andra risker såsom, översvämningar längs med vattendrag, ras och skred samt värmeböljor.

Översiktsplan 2030

Planen är att kommunfullmäktige i april 2018 ska ta beslut om att förklara översiktsplanen aktuell. Arbetet med aktualitetsprövningen har skett under 2017. Utifrån denna konstateras översiktsplanen vara aktuell, med förslag om ett tillägg för näringsliv där

mer verksamhetsmark ska utredas.

Aktualitetsprövningen föreslår också att ett arbete med planeringsunderlag för teknisk försörjning bör göras för att säkerställa att de tekniska försörjningssystemen följer den planerade utbyggnaden. I övrigt landar aktualitetsprövningen i att hitta verktyg och ytterligare underlag för att bättre kunna tillämpa översiktsplanen, exempelvis för att åstadkomma mer bebyggelse i kollektivtrafikhärlägen, ta vidare arbetet om socialt hållbar utveckling och att hitta avvägningar mellan en rad målkonflikter som uppstår när vi vill bygga tätare stad.

Detta belyses under övriga rubriker.

Samhällsbyggnad och lokalförsörjning 2019-2021

Samhällsbyggande och lokalförsörjning måste ses med längre tidsperspektiv än tre år. Kommunens process för samhällsplaneringens tidiga skeden identifierar och prioriterar tillkommande samhällsbyggnadsprojekt och lokalprojekt. Strategisk inriktning för samhällsplanering enligt Mål och budget för 2018 kompletterat med Planeringsförutsättningar 2019-2021 ger tillsammans med Samhällsbyggnad och lokalförsörjning i Huddinge 2018/2020 ett underlag för fortsatt planering.

Trygghets- och säkerhetsfrågor i samhällsbyggnadsprocessen

I samhällsbyggnadsprocessen och för lokalplaneringen har kommunstyrelsens förvaltning en viktig styrande roll för att ta fram strategier som säkerställer att vi får ett tryggt och säkert samhälle. I och med att Huddinge kommun expanderar mycket under kommande period är planeringen av både områden och verksamhetslokaler av största vikt för att säkerställa att de är lämpliga för den verksamhet som kommer att bedrivas där. För att det ska vara en hållbar planering och utveckling är det viktigt att hänsyn tas till trygghets- och säkerhetsfrågorna i ett tidigt skede annars är risken för ökade kostnader och sämre lösningar stor.

Våldsprevention

Genom forskning och erfarenhet synliggörs att våld fortfarande utgör ett av de största samhälls- och

jämställdhetsproblemen i Sverige samt har stora konsekvenser i form av mänskligt lidande och att det medför stora kostnader, både ekonomiskt för samhället i stort och för individers hälsa och välbefinnande. Förebyggande arbete krävs för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, motverka rasism, hedersrelaterat våld och liknande former av fientlighet och hatbrott.

Under 2018 görs en kartläggning av det preventiva arbetet i Huddinge, där det våldspreventiva är en viktig del. Detta arbete tillsammans med övrigt pågående våldsförebyggande insatser behöver fortsätta för att förebygga våld från 2019 och framåt.

Kommunerna ser att en extern samarbetspartner som Fryshuset kan höja kompetensen hos kommunens anställda vad gäller extremistiska miljöer och bidra med praktisk kunskap på hur man bemöter utmaningar, inklusive det förebyggande arbetet och främjandet av demokrati, pluralism och samexistens. Under 2018 provas möjligheten att etablera idéburet offentligt partnerskap gällande våldsbejakande extremism tillsammans med Botkyrka, Haninge och Fryshuset.

Brottsförebyggande arbete

Under 2018 förväntas det att beslutas om hur det brottsförebyggande arbetet i Huddinge ska utvecklas vilket kommer påverka hur arbetet bedrivs 2019. Kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för att styra arbetet internt i kommunen och för att samordna kommunens samverkan med lokalpolisområde Huddinge och Södertörns brandförsvarsförbund enligt den nya avsiktsförklaring som ska tas fram under 2018 och gälla från och med 2019.

Jämlikhet

Huddinges arbete med styrning och uppföljning med analys av jämlikhetsarbetet (jämlik styrning) påverkas positivt genom nya myndigheter, nationella strategier, ny lagstiftning och annat som sker i omvärlden. Stöd vad gäller strategier, kunskap och analys kommer att underlätta och stärka kommunens arbete inom jämlikhet.

Kommunstyrelsen har en viktig roll i att styra men också stödja nämndernas arbete med jämlikhet.

Den nya jämställdhetsmyndigheten och myndigheten Delegation mot segregation, med dess uppdrag om bland annat analys och stöd, kommer fungera som ett stöd för Huddinges arbete med jämställdhetsintegrering och arbete kring rasism, jämlikhet och segregation.

Riksdagen fattade i november 2017 beslut om ett nytt nationellt mål för funktionshinderspolitiken och en ny inriktning för genomförandet av funktionshinderspolitiken vilket innebär mer långsiktighet och högre grad av tydlighet än tidigare. För Huddinge innebär den nya politiken stöd i att lyfta det strategiska arbetet med funktionshindersfrågorna.

Genom eventuell ny politik inom området nationella minoriteter kommer ett antal områden föreslås förstärkas och förbättras. Huddinge behöver utifrån det ha organisation och resurser för att på lång sikt säkra arbetets kvalitet.

Blir barnkonventionen lag (föreslås träda i kraft den 1 januari 2020) innebär det en höjd status för barns rättigheter. En granskning av hur barnens rätt tas tillvara i Huddinge kommun har genomförts av revisorerna. Slutsatserna och den sammanfattande bedömning är att Huddinge kommun arbetar aktivt för att leva upp till de krav som anges i barnkonventionen och att barnkonventionens huvudprinciper är vägledande i de olika verksamheternas arbete med barn.

Genom Huddinges kommuns medverkan i det forskningsanknutna projektet Mångfald och hälsa vid Röda Korsets Högskola ges kommunen stabil, evidensbaserade fakta och underlag för framtida planeringsarbete.

Återuppbyggnaden av det civila försvaret

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har till regeringen redovisat förslag på hur arbetet med krisberedskap och den återupptagna planeringen för det civila försvaret bör utvecklas inom kommuner och landsting under perioden 2018-2020 för att möta behovet av att stärka totalförsvaret. MSB:s bedömning är att utvecklingen bör ske stegvis och att alla kommuner bör komma igång med de förberedelser som behövs för

verksamheten under höjd beredskap så att de på sikt kan fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret i händelse av krig.

Vilka uppgifter som kommer att läggas på kommunerna och utformningen av ersättningen för detta är fortfarande föremål för förhandlingar mellan MSB och Sveriges Kommuner och Landsting. Oaktat vad som blir resultatet av denna förhandling kommer kommunstyrelsens förvaltning redan under 2018 att behöva öka kunskapen och förmågan att bidra till återuppbyggnaden av det civila försvaret.

Fler i jobb

Ett diversifierat näringsliv med en mångfald av olika företag

Huddinge behöver fortsätta att aktivt arbeta för att göra plats för en mångfald av olika företag, i skilda storlekar och olika branscher. Kommunstyrelsens förvaltning behöver säkerställa att kommunen har en mark- och planberedskap för att kunna erbjuda lokaliseringsmöjligheter i och utanför bostadsnära miljöer.

Tjänstesektorn är en av de mest expansiva branscherna i Huddinge. Tjänsteföretagen, särskilt de kunskapsintensiva, har höga krav på sin lokalisering och vill etablera sig i funktionsblandade stadsmiljöer, så kallade kreativa miljöer, och med närhet till spårbunden kollektivtrafik. Intresset har ökat för etableringar av kontor. Flemingsberg har störst potential gällande kunskapsintensivt näringsliv, tack vare ett stort utrymme för tillväxt och en närhet till högre utbildning och Karolinska universitetssjukhuset. Kommunstyrelsens förvaltning behöver proaktivt verka för att en konkurrenskraftig kontorsmarknad etableras i Flemingsberg och Huddinges utvecklingsområden. Det finns ett särskilt stort behov av att samverka med regionala aktörer för att stärka kommunens attraktionskraft och verka för utveckling och etablering av tjänsteföretag och kontorsarbetsplatser i Flemingsberg.

I takt med att invånarantalet växer behövs även ett större utbud av kommersiell service, såsom bland annat handel, kontor, hotell och konferensmöjligheter. Förutsättningarna för detta bör främst skapas i våra utvecklingsområden. Rapporter från detaljhandeln indikerar även att e-handeln tar än större andel av marknaden.

Kommunstyrelsens förvaltning behöver fortsätta att arbeta för att underlätta för företag att delta i kommunala upphandlingar. Förvaltningen ska även bistå hela den kommunala organisationen i att aktivt konkurrenspröva sina verksamheter. Arbetet med etablering av fler privata utförare inom kommunal service är prioriterat.

Ett företagsklimat som främjar innovation och entreprenörskap

Kommunstyrelsens förvaltning behöver bidra till att samordna innovations- och nystartsrådgivning tillsammans med olika partners samt aktivt samverka med akademier och andra utbildningsaktörer för att ta tillvara på idéer som kan leda till att nya företag startas. Kommunstyrelsens förvaltning ska bistå barn- och utbildningsförvaltningen i främjandet av innovation och entreprenörskap från förskola till vuxenutbildning.

God tillgång på arbetskraft med relevant kompetens

Huddinge behöver skapa förutsättningar för god tillgång på arbetskraft med relevant kompetens. Kommunstyrelsens förvaltning behöver utveckla matchningsinsatser baserade på det lokala näringslivets och den lokala arbetsmarknadens behov i samverkan med rätt partners för att skapa förutsättningar där näringslivets behov av arbetskraft och Huddingebornas behov av sysselsättning matchas.

Kommunstyrelsens förvaltning ska aktivt bistå barn- och utbildningsförvaltningen i ansökningar till YHmyndigheten genom att bidra med information och kontakter med det lokala näringslivet.

Förvaltningen behöver stärka samarbetet med akademierna i Flemingsberg med fokus på utbildning kopplat till arbete. Dessutom behöver ett proaktivt etableringsarbete drivas för att bidra till kompetensmatchning.

Effektiv och samordnad process gentemot företag som har behov av kontakt med kommunen

Kommunstyrelsens förvaltning behöver säkerställa att näringslivsstrategins inriktning genomsyrar kommunens alla förvaltningar samt fortsätta leda arbetet med den förvaltningsövergripande handlingsplanen för ett förbättrat företagsklimat. Förvaltningen ska även fortsätta att utveckla mötesplatser för dialogmöjligheter mellan företagare, beslutsfattare, investerare och företagsfrämjare.

Stärka kommunens varumärke

Kommunstyrelsens förvaltning behöver fortsätta arbetet med varumärkesbyggandet för att stärka och bekräfta det lokala näringslivets attraktionskraft och för att attrahera fler investerare till Huddinge. Det gäller bland annat investerare som vill bygga lokaler för näringslivet, företagare som vill etablera sig och det gäller investerare som vill bygga, äga och driva kommunal service i Huddinge. Kommunikations- och marknadsföringsarbetet är en förutsättning för att bygga Huddinge starkt och attraktivt.

Kommunstyrelsens förvaltning behöver kontinuerligt kommunicera med näringslivet och invånarna i kommunen om den starka samhällsutveckling som påverkar det lokala näringslivet. Samarbetet med näringslivet, statliga myndigheter och andra berörda aktörer behöver vårdas och utvecklas för att stärka varumärket Huddinge.

Ekosystem i balans

God vattenstatus måste uppnås

Kommunen ska tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall och grannkommunerna genomföra åtgärder enligt åtgärdsplaner och åtgärdsprogram för Trehörningen, Örlången, Långsjön, Magelungen och Drevviken. De viktigaste åtgärderna är de som minskar tillflöden av föroreningar till sjöarna, så kallade uppströmsåtgärder. Exempel på sådana åtgärder är dagvattendammar och växtbäddar. Många av dessa åtgärder har blivit försenade men arbete pågår för fullt för att komma vidare med projekteringar, tillståndsansökningar och genomförande. Nästa steg efter uppströmsåtgärderna (ibland parallellt med dessa) är att åtgärda de föroreningar som redan finns i sjöarna. Sjöarna har bottensediment med höga halter av fosfor. Fosforet i sedimenten kan bindas och på så sätt inte fortsätta att läcka ut i sjöarna. Detta görs med en aluminiumbehandling. Kostnader för att genomföra beskrivna åtgärder bedöms bli betydligt högre än tidigare prognostiserade investeringar och ytterligare beräkningar behöver tas fram.

Snabbare takt för en fossilbränslefri fordonsflotta

Kommunen ska ha en fossilbränslefri fordonsflotta år 2025. Idag är andelen 15,9 procent. Detta är en höjning med 2,4 procent jämfört med 2016. Med den takten kommer inte målet att klaras. Här behövs mera insatser, kraftfull styrning och resurser. För att nå målet bör en utredning göras för att ta reda på hur snabb utbytestakten bör vara för att uppnå målet om en fossilfri fordonsflotta samt vilken styrning som krävs för att nå målet.

Åtgärder för giftfri miljö

Under 2018 arbetas en handlingsplan för giftfri miljö fram. Planen ska ligga till grund för förvaltningarnas verksamhetsplanering så att kommunen på ett effektivt sätt når kemikaliemålen som definierades i Miljöprogrammet inom utsatt tid (år 2021). Handlingsplanen kommer att föreslå åtgärder inom följande områden; kemiska produkter, kosmetiska och hygieniska produkter, byggvaror och byggmaterial, kläder och andra textilier, elektronik, elektriska apparater och verktyg, leksaker samt livsmedel och dricksvatten. Inom vissa av dessa områden ligger kommunen väl framme men i några kommer det att krävas hårt och systematiskt arbete.

Andelen ekologiska livsmedel i de kommunala verksamheterna har minskat från 44,6 procent till 43,8 procent. Huddinges resultat står sig dock väl jämfört med genom-snittet inom Sveriges ekokommuner som var 29 procent 2016.

Verksamheterna kommer att behöva prioritera i de målkonflikter som uppstår, både kring miljömålen och andra mål. I de fall arbetet innebär ökade kostnader kommer det med största sannolikhet att konkurrera med andra viktiga åtgärder i verksamheten.

Systematisk kvalitetsutveckling

Smarta digitala arbetssätt

Huddinge kommun behöver skapa en "digital kommun" där invånare, företagare och besökare på ett effektivt sätt guidas rätt. Kommunens digitala tjänster ska alltid vara tillgängliga. Att göra invånaren/kunden till en aktiv part i digitaliseringsarbetet kommer att kvalitetssäkra processen då invånare som efterfrågar kommunal service i fickan får vara med från början och påverka, det är även ett sätt för oss som kommun att stärka varumärket.

Genom en ny kommungemensam process för verksamhetsutveckling med IT ska Huddinge säkerställa skapandet av den "digitala kommunen". För att kunna realisera digitaliseringsstrategin behövs ökat samarbete mellan förvaltningar och avdelningar. Dessutom behövs en kartläggning av processer kopplade till vår kärnverksamhet göras, med syftet att kunna göra kommunövergripande prioriteringar kring vilka processer som ger störst nytta för organisationen och dess intressenter att digitalisera.

Kommunstyrelsens förvaltning behöver fortsätta arbetet med utvecklingen av projektmognaden i kommunen. Digitalt utvecklingsarbete skär ofta genom hela organisationen och bedrivs med fördel i projektform.

Digitaliseringen behöver gå hela vägen för ökad integrationen mellan olika system i syfte att kunna återanvända information. Förvaltningen behöver skapa en miljö där information kan flöda mellan många olika system och över förvaltningsgränserna. Strukturerad masterdata leder till sänkta kostnader.

Ett elektroniskt arkiv ger vinster i form av snabbare och bättre tillgänglighet till handlingar och dokument både för medborgare och anställda. Under 2018 kommer organisationen höja sin kunskap kring vad ett e-arkiv är samt börja förbereda för ett införande både vad gäller system och arbetsmetodik.

Den höga utbyggnadstakten sätter vårans samhällsplaneringsprocess på prov

Kommunorganisationens förmåga att jobba mot gemensamma mål om den täta staden kommer att kräva att vi snabbare kan lösa de målkonflikter som uppstår. Friytor för barn, ytor för dagvattenhantering (om vi ska klara Vattendirektivets krav för våra sjöar), ytor för fritid och rekreation med mera. Under 2018 utvecklas arbetet med förvaltningsövergripande områdesplanering där den gemensamma kunskapsgrunden och förståelsen är syftet och målet en gemensam arbetsyta, eller forum, där kunniga aktörer med rätt sakkunskap kan dela erfarenheter och behov. Alla förvaltningar måste bidra med sina inspel för att undvika att vissa perspektiv förbises. Dialog med Huddingeborna är en viktig del i att öka kunskapen om platserna och vi behöver fortsätta att utveckla formerna för dialoger.

Ny dataskyddsförordning

Den nya dataskyddsförordningen som träder i kraft maj 2018 kommer att gälla som lag i alla EU:s medlemsstater och den kommer i Sverige att kompletteras med en dataskyddslag.

Dataskyddsförordningen ställer stora krav på lagring, uppgiftsminimering samt att alla personuppgifter är korrekta och uppdaterade, något som påverkar alla verksamheter inom Huddinge kommun som behandlar personuppgifter. Avsaknad av dokumentation kan leda till böter eftersom lagen ställer stora krav på ansvarsskyldighet.

Kommunstyrelsens förvaltning har ett samordnande ansvar gentemot övriga förvaltningar för att förbereda hela organisationen på de krav som ställs. Även efter införandet kommer det finnas ett behov för förvaltningen att samordna arbetet kring förordningen. Därtill behöver en ny roll som dataskyddsombud tillsättas med huvudsaklig uppgift att övervaka att organisationen följer dataskyddsförordningen.

Attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjning

Arbetet med att attrahera och behålla medarbetare är fortsatt en stor utmaning för såväl kommunen som helhet som för kommunstyrelsens förvaltning.

Digitaliseringens påverkan på personalförsörjningen

Det finns stora utmaningar de kommande åren vad gäller den ekonomiska och demografiska utvecklingen. Ett viktigt utvecklingsarbete för att möta dessa utmaningar är att via digitalisering och automatisering effektivisera verksamheterna. Ett sådant utvecklingsarbete är nära knutet till målområdet attraktiv arbetsgivare såsom frågor rörande ledarskap, organisation, yrkesroller och kompetens. Ett behov finns av att omvärldsbevaka, kartlägga och föreslå insatser för att möta detta.

Kommungemensamma respektive verksamhetsnära aktiviteter

För att möta personalförsörjningsutmaningen behöver förvaltningen fortsätta med både kommunövergripande utvecklingsarbete och understödja ett verksamhetsnära arbete med särskilt fokus på bristyrkesgrupperna förvaltningsvis. Bland de kommunövergripande områdena ses lönebildning, systematiskt arbetsmiljöarbete, ledarskap och arbetsgivarvarumärke samt fortsatta åtgärder för motverka och följa upp sjukfrånvaro. Det verksamhetsnära utvecklingsarbetet behöver anpassas utifrån bristyrkesgrupperna och inkludera exempelvis stärkt lokal introduktion, samverkan med akademierna, riktad kompetensutveckling och andra åtgärder. De årliga handlingsplanerna i respektive nämnd avseende personalförsörjningsmedel är en viktig del av detta.

Hög utbyggnadstakt ställer krav på kommunorganisationens förmåga

Vår förmåga att växla upp samhällsbyggandet till målet 20 000 bostäder till 2030 och det vi har åtagit oss i Sverigeförhandlingen kommer även fortsättningsvis vara en utmaning. Förvaltningen har bemannat upp "grundkompetenserna" men förmågan att driva riktigt stora projekt är fortfarande ett utvecklingsområde.

Arbetsmiljö

Att bibehålla och utveckla förvaltningens fysiska och organisatoriska/sociala arbetsmiljö i syfte att attrahera och behålla medarbetare och chefer är fortsatt av vikt under planeringsperioden.

För att ytterligare effektivisera arbetet med kommunens systematiska arbetsmiljöarbete bör arbetsmiljörapportering ske digitalt i det systemstöd som nu införs för kommunens planerings- och uppföljningsarbete.

Förvaltningen kan nå fördelar av att driva ett projekt gällande att kartlägga och förbättra den digitala arbetsmiljön för såväl kommunstyrelsens förvaltning som övriga förvaltningars medarbetare och chefer. Målet bör vara att underlätta den digitala vardagen. Det är viktigt att hänsyn till användarperspektivet tas vid utvecklingen av kommunens digitala arbetsmiljö.

Fortsatt aktivt arbete med sjukfrånvaro

Förvaltningens arbete med aktivt och systematiskt rehabiliteringsarbete och åtgärder för att minska sjukfrånvaro är ett långsiktigt arbete som behöver fortgå under kommande period. När sjuktalsstrukturen har förändrats bör fokus flyttas från efterhjälpande insatser till mer proaktiva.

Under 2018 sker en upphandling av företagshälsovårdstjänster och arbete behöver ske 2018/2019 med att implementera det nya avtalet och säkerställa ett välfungerande samarbete med vinnande leverantör.

Ledarskap

Fortsatt arbete behöver ske kring ledarskap för att understödja kommunens ledarskapsmodell i form av ett transformerande ledarskap. En ny handledningsgrupp för chefer genomförs som pilot och utvärderas. 360-graders ledarskaps utvärderingar i utvecklingssyfte ska underlättas samt nya utbildningar övervägas utifrån de behov som finns.

Tidigare genomförda målutbildningar bör fortsätta.

Sund ekonomi

Styra och stödja

Kommunsektorn står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Kostnaderna kopplade till den demografiska utvecklingen förväntas öka snabbare än intäkterna vilket kräver både nya synsätt på den kommunala välfärden och åtgärder från stat, kommuner och landsting. Detta i kombination med en hög utbyggnadstakt i Huddinge ställer krav på kommunstyrelsens roll att styra och stödja verksamheterna och bolagen så att den långsiktiga ekonomin är hållbar. Huddinge kommun äger hela eller delar av ett antal bolag. Ägandet representerar mycket stora ekonomiska värden och bolagens ekonomiska utveckling har betydelse för kommunens samlade ekonomi. Det är därför av betydelse att de verksamheter som drivs i bolagsform samordnas med kommunens övriga ambitioner att ge Huddingeborna en god livssituation. Tillkomsten av de två nya fastighetsbolagen kommer att betyda en mer aktiv dialog och uppföljning från kommunens sida. Detta ställer också krav på ökad kompetens inom området från kommunens sida.

Strategier för långsiktig finansiering

Kommunfullmäktige fastställde i juni 2016 ett antal åtgärder för att begränsa ökningen av kommunens långfristiga skuld. Även kommunstyrelsen har beslutat om åtgärder som ska begränsa ökningen av den långfristiga skulden. Genom beslutet om strategier för långsiktig finansiering finns ett antal frågor och uppdrag som fortsatt kommer att behöva hanteras inom kommunstyrelsens förvaltning, även om merparten har genomförts under period 2017 - 2018. Det handlar bland annat om att precisera regelverket kring skuldtaket och investeringsramar och att säkerställa kvalitet i underlag för långsiktig planering. Stort fokus kommer fortsatt ligga på kostnadskontroll och projektuppföljning av exploateringsekonomin.

Budgethållning

För att klara den långsiktiga ekonomin behöver budgethållning och budgetdisciplin vara i fokus och resurser prioriteras på ett strukturerat sätt.

Kommunstyrelsen ansvarar för att genomlysning av kommunens verksamheter fortsätter samt att aktiviteter utifrån denna genomförs. Med en kraftig utbyggnadstakt av verksamhetslokaler behöver planerade åtgärder för att ha en god kostnadskontroll genomföras. Ytterligare åtgärder för att öka incitament för att nyttja lokaler på ett effektivt sätt behöver utredas.

Samordning och samarbetet kring de ekonomiska processerna behöver utvecklas. Uppföljning av den ekonomiska utvecklingen på kort och lång sikt samt åtgärder för budgethållning ska utvecklas och behöver ske i närmare samarbete med verksamheterna.

Resultatet av utvecklingsåtagandet avseende att under 2018 ta fram metod för att aktivt söka extern finansiering kan komma att påverka behovet av resurser samt var i organisationen dessa bör finnas.

Drift kommunstyrelsen

I Planeringsförutsättningarna beskrivs de ekonomiska förutsättningarna för den kommande planeringsperioden som tuffa och att fortsatt prioritering av basuppdraget och arbetet med långsiktig finansiering kommer att krävas. Förutom att genomföra de strategier för långsiktig finansiering som beskrivs i avsnittet ovan är det avgörande för en sund ekonomi att alla nämnder och styrelser klarar sig inom tilldelad budgetram.

Enligt beräkningar i Planeringsförutsättningar 2019-2021 ökar kommunstyrelsens budget preliminärt, inklusive överförmyndarnämnden, med 16,9 mnkr för 2019 och totalt med 54 mnkr för planeringsperioden. De justeringar som påverkar budgetutrymmet framgår av tabellen nedan. Generell uppräkningsavser kompensation för ökade löne-, hyres- och prisökningar. Nämndernas ramar för planeringsperioden har räknats upp med i genomsnitt 2 procent per år. Tidigare avsättning på 5 mnkr för kommungemensamma utvecklingsinsatser ligger kvar i ramen för 2019. Detsamma gäller

Mnkr	2019	2020	2021	Summa
Tekniska justeringar, omprioriteringar	-1,8	0,0	0,0	-1,8
Volym	8,2	7,8	7,1	23,1
IT (infrastruktur)	0,0	0,0		
Generell uppräknings	10,2	10,5	10,9	31,5
Volym ÖFN	0,2	0,2	0,2	0,6
Generell uppräknings ÖFN	0,2	0,2	0,2	0,6

satsningen på Samkraft om 3 mnkr.

Kommunstyrelsen har under många år haft en god kontroll på ekonomin och redovisat plusresultat. Genom att successivt skapa utrymme för att prioritera viktiga åtaganden, kommungemensamma och förvaltningsspecifika, används budgetmedel mer effektivt. Budgetmedel för åtaganden som är försenade eller nedprioriterade kan omfördelas under året alternativt inte utnyttjas när behov av att stärka kommunens resultat finns.

Kommunstyrelsen har stora åtaganden när kommunen planerar att bygga många nya bostäder. Det är av stor vikt att den offentligt finansierade och kommersiella servicen byggs ut i takt med bostadsbyggandet, samt att det skapas förutsättningar för fler arbetsplatser. Flera andra kommuner i länet växlar samtidigt upp takten i bostadsbyggandet vilket försvårar personalförsörjningsläget och riskerar att driva upp personalkostnaderna. I budgeten för 2018 gjordes ingen volymuppräknings för kommunstyrelsen och

istället prioriterade kommunfullmäktige resurser för att stärka just samhällsbyggnadsprocessen och resurser inom fastighet och lokalförsörjning. Även resurser kopplat till allmänna valet samt Södertörns brandförsvarsförbund prioriterades. Totalt tilldelades 9 mnkr. Resurser kopplat till allmänna valet är ett ettårigt tillskott 2018. Även 2019 genomförs ett val, då till europaparlamentet.

Även fortsättningsvis kommer resurser behöva prioriteras för att åtaganden inom samhällsbyggandet och lokalförsörjning ska klaras, särskilt med inga eller låga uppräknings för ökade

löner och priser. I takt med att förvaltningens uppdrag växer ställs också allt större krav på administrativa resurser och processer. Detta i sin tur ställer krav på nya kompetenser samt förändrade arbetssätt och eventuellt behov av omorganisation.

För att bättre kunna stödja dels egen förvaltning, men även verka förutsättningsskapande och stödjande för övriga förvaltningar och nämnder, inte minst då omfattningen av basuppdraget ökar, krävs en högre grad av utveckling kopplat till processer som berör många, exempelvis ekonomiprocesserna.

Eftersom kommunen ska arbeta med öppna data behöver arbete med att skapa ännu bättre förutsättningar för hög kvalitet och hög regelbundenhet inom ekonomiområdet att prioriteras.

Resurser kommer också fortsatt att behöva prioriteras för åtaganden som, till exempel genom digitalisering, ger kommunen möjligheter att arbeta effektivare och som över tid kan ge pengar till annat.

Då flöden i investerings- och exploateringsprojekt kan få stor inverkan på driftmedlen, finns ett behov av ökad samordning och gränsytan mellan hantering av driftmedel och investeringsmedel behöver ytterligare förtydligas. En ännu högre grad av samordning måste ske både i planeringssammanhang men även vid uppföljning. Bland annat är det av vikt utifrån ett långsiktigt planeringsperspektiv för att skapa goda förutsättningar för ett optimalt nyttjande av finansiella resurser.

Befolkningen i Stockholmsområdet väntas fortsätta att öka under de kommande åren och antalet invånare över 75 år kommer att öka i än högre grad. Men hänsyn till att äldre är överrepresenterade som

huvudmän kommer trenden med fler ärenden hos Överförmyndarnämnden att fortsätta. Under 2017 sjönk antalet ensamkommande barn inom nämndens ansvarsområde från 929 till 450. Under 2018 beräknas antalet minska ner till cirka 300. Orsaken är att relativt många ensamkommande barn har blivit, och kommer att bli, myndiga. Minskningen av antalet ensamkommande barn resulterade i en reducerad totalram för Överförmyndarnämnden 2018. I nuläget finns inget som tyder på att denna nivå skulle påverkas nämnbart, annat än möjligen en fortsatt minskning.

Investeringar

I verksamhetsplanen för 2018 redovisar kommunstyrelsen investeringsbudget för 2018 och prognos för 2019-2020. Investeringsnivåerna för de två första åren är på i genomsnitt cirka 566 mnkr per år. Den lägre nivån för 2020 förklaras bland annat av att färre beslutade projekt redovisas i sammanställningen.

	Budget	Prognos	Prognos
<u>Mnkr</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
IT	30	22	18
Bostadsrätter	27	0	0
Sundby ridstall	40	0	0
Övrigt	1	1	1
Summa	97	23	18
Samhällsbyggnadsprojekt			
Genomförandeprojekt	156	50	7
Planeringsprojekt	101	200	25
Övrigt	-2	-5	-8
Investeringsprojekt inkl. vattenvård	200	313	222
<u>S:a samhällsbyggnadsprojekt</u>	<u>454</u>	<u>558</u>	<u>246</u>
S:a investeringar	551	581	264

Under målet ekosystem i balans beskrivs åtgärder för att förbättra vattenstatusen i Huddinges sjöar och vattendrag. Dessa åtgärder bedöms vara kostsamma och kräva stora resurser, som till exempel aluminiumbehandling för att binda fosfor i sediment som på så sätt inte fortsätter att läcka ut i sjöarna. Ytterligare kostnadsberäkningar och möjligheter till finansiering, till exempel genom bidrag, behöver tas fram.

I den fortsatta budgetprocessen ska också prognoser för främst samhällsbyggnadsprojekten uppdateras.

Lokaler

Nuvarande lokaler i kommunalhuset har nått sin kapacitetsgräns vilket återigen lyfter behovet av en ny lokalisering för kommunens centrala funktioner. Större ombyggnader behöver ställas mot en sådan planering när det gäller tillgång till arbetsplatser i befintligt utförande.

Resultatet av arbetet med att säkerställa en god arbetsmiljö genom att ta fram förslag för beredandet av plats för 50 nya medarbetare, kan medföra kostnader och kräva resurser i anspråk.

Vidare behöver kommunen säkerställa att beställarprocessen för lokalprojekt länkas ihop med Huddinge Samhällsfastigheters projektmodell.

Under 2018 kommer underhållsplaner tas fram avseende de servicelägenheter och exploateringsfastigheter som ägs av kommunen genom kommunstyrelsens förvaltning. Baserat på dessa planer finns risk för en större ökning av kostnader under planeringsperioden för att kunna hantera eventuellt eftersatt underhåll.

I syfte att skapa bättre förutsättningar att nå målet om en servicenivå i snitt med index har Servicecenter behov av utökning av verksamhet genom ytterligare tjänster. Detta påverkar även behovet av större lokaler. Under 2018 kommer flytt ske till ny lokal med större yta, vilket innebär ökade hyreskostnader.